

T.C
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
İÖÖ-YL-2009-004

DRAMA DESTEKLİ KUBAŞIK ÖĞRENME
ETKİNLİKLERİNİN OKUL ÖNCESİ 5- 6 YAŞ
ÇOCUKLARININ İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ

HAZIRLAYAN
Fatoş GÖRGÜLÜ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Ruken AKAR VURAL

AYDIN-2009

YAZAR ADI- SOYADI: Fatoş GÖRGÜLÜ

BAŞLIK: DRAMA DESTEKLİ KUBAŞIK ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNİN OKUL ÖNCESİ 5- 6 YAŞ ÇOCUKLARININ İLETİŞİM BECERİLERİNE ETKİSİ

ÖZET

Bu yarı deneysel çalışma, eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin 5- 6 yaş öğrencilerinin iletişim becerilerinin (sözel iletişim, sözel olmayan iletişim, iletişim engellerinden kaçınma, nezaket içerikli iletişim) gelişimi üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırma 2007- 2008 öğretim yılının 2. yarısında Aydın İli Karpuzlu İlçesinde resmi bir ilköğretim okuluna bağlı iki anasınıfında yürütülmüştür. Araştırma bir deney bir kontrol grubunda bulunan toplam 21 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deneysel program 8 hafta sürmüştür. Dersler deney grubunda eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinlikleri, kontrol grubunda ise okul öncesi programında yer alan MEB okul öncesi eğitim programı etkinlikleriyle işlenmiştir. Deney ve kontrol gruplarına, araştırmacı tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan “ İletişim Becerileri Ölçeği” öntest-sontest olarak verilmiştir. Araştırmada iletişim becerileri ölçeğinden elde edilen öntest-sontest puanları üzerinde istatistiksel teknik olarak bağımsız gruplar t-testi ve kovaryans analizi kullanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak alınmıştır.

Sonuç olarak iletişim becerileri ölçeği sözel iletişim ve iletişim engellerinden kaçınma becerileri alt ölçeklerinden elde edilen toplam puanlar açısından deney grubu lehine anlamlı farklar olduğu bulunmuştur. Sözel olmayan, nezaket içerikli iletişim becerileri alt ölçeklerinden elde edilen toplam puanlar açısından deney ve kontrol gruplarında anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Kubaşık Öğrenme, Eğitimde Drama, İletişim Becerileri, İletişim Becerileri Ölçeği, Okul Öncesi Eğitimi.

NAME-SURNAME: Fatos GÖRGÜLÜ

TITLE: EFFECTS OF DRAMA EDUCATION SUPPORTED COOPERATIVE LEARNING ACTIVITIES ON THE COMMUNICATION SKILLS OF 5-6 YEARS OLD CHILDREN

ABSTRACT

This experimental study was done to explore the effects of drama supported cooperative learning activities on the communication skills (oral, non-oral, communication conflicts, including politeness) of 5-6 years old students in education. This research was performed on two preschool classes of official primary schools in Karpuzlu town of Aydın in the 2nd part 2007-2008 education period. The research is performed on 21 students in two control groups that of experimental and control groups. It was continued for 8 weeks. The lessons in experimental group was given as activities of drama supported cooperative learning, and the lessons in control group was given as multiple intelligence activities in preschool curriculum. In experimental and control groups, "A Scale of Communication Skills" was applied as pretest-posttest by the researcher. As statistical technique, independent groups t-test was used on the pretest-posttest points obtained from communication skills criterion, in the research. Suggestiveness level is assumed as $p < 0.5$ in the analysis.

In conclusion, meaningful differences was observed in favor of the experimental group in terms of total points in avoiding skills of oral-communication obstacles - low measurements. It is also observed that there is no meaningful differences in the aspect of total points in politeness-including communication skills low measurements.

KEYWORDS: Cooperative Learning, Drama in Education, Communication Skills, A Scale of Communication Skills, Preschool Education.

ÖNSÖZ

Literatür incelendiğinde, çocukların zihinsel gelişiminin ve kişilik gelişiminin %70'inin 0–6 yaş arasında tamamlandığına dair öngörüler dikkati çekmektedir (Başal, 2005). Okul öncesi dönemde kazanılan bu edinimler bireyin yaşamı boyunca sürmektedir. Bu nedenle, bu dönemde alınan eğitimin kritik bir öneme sahip olduğu ve okul öncesi eğitim programlarının titizlikle planlanması gerekmektedir. Okul öncesi dönemde kullanılan öğrenme-öğretme yaklaşımları ve yöntemlerinin de çocuğun çok yönlü gelişimine destek vermesi de oldukça önemlidir. Bu anlamda “eğitimde drama” ve “kubaşık öğrenme”nin de okul öncesi dönem çocuğunun doğasına ve gelişim sürecine en uygun yöntemlerden olduğu söylemek olasıdır. Her iki yöntemin de okul öncesinden yüksek eğitime kadar her eğitim basamağında etkili biçimde kullanılabilme olanağına sahip, etkili ve işlevsel yöntemler olduklarını söylemek olanaklıdır. Ancak bu iki yöntemin okul öncesi dönem eğitiminde tümleşik biçimde kullanıldığı ve ortak etkisinin sınındığı bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenle de bu çalışmada, eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerin, beş altı yaş öğrencilerinin iletişim becerilerinin gelişimine etkisi sınanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın planlanıp uygulanması ve değerlendirmesinde birçok kişinin katkısı olmuştur. Ancak öncelikle, akademik çalışmaya başladığım günden itibaren her konuda çok büyük desteğini ve yardımlarını gördüğüm, bilimsel tutumu ve felsefesiyle bana ışık tutan danışman hocam Sayın Prof. Dr. Müfit GÖMLEKSİZ'e ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Ruken AKAR-VURAL'a teşekkür etmek istiyorum. Ders aşamasında çok büyük emeklerinin geçtiğini düşündüğüm Sayın Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Servet ŞEN'e, ayrıca Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü çalışanlarına, İngilizce özetin yazımında emeği geçen Sayın Özkan GÜNEŞ ve Sinan DÖNMEZ'e, manevi desteğini esirgemeyen sevgili eşim Özgür KART'a sonsuz teşekkürler.

Araştırmanın kontrol grubu çalışmalarının yürütüldüğü okulda verilerin toplanmasında her türlü kolaylığı sağlayan okul müdürüne ve öğretmen Şirin ERCAN'a teşekkür ederim.

Son olarak, amaçlarıma ulaşmamda bana destek olan aileme ve arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Fatoş GÖRGÜLÜ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	i
ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iv
EKLER LİSTESİ	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	viii
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sayıtlılar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	5
2. BÖLÜM: KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. İLETİŞİM	6
2.1.1. Sözlü İletişim	7
2.1.1.1. Dil İle İletişim	7
2.1.1.2. Dil Ötesi İletişim	8
2.1.1.2.1. Dile Hâkimiyet	8
2.1.1.2.2. Ses Tonu	8
2.1.2. Sözsüz İletişim	9
2.1.2.1. Göz Teması ve Bakışlar	10
2.1.2.2. Yüz İfadesi	11
2.1.2.3. Bedensel Temas	11
2.1.2.4. Mekân Kullanımı	12
2.1.2.5. Araçlar	13
2.2. KUBAŞIK ÖĞRENME	13
2.2.1. Kubaşık Öğrenme Nedir?	13
2.2.2. Kubaşık Öğrenmenin Temel İlkeleri	14
2.2.3. Kubaşık Öğrenme Teknikler	16
2.2.4. Kubaşık Öğrenmede Öğretmenin Görevleri	17
2.2.5. Kubaşık Öğrenmenin Yararları	18

2.3. MEB OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI.....	17
2.4. EĞİTİMDE DRAMA	18
2.4.1. Eğitimde Dramanın Yararları.....	19
2.4.2. Oyunun Tanımı ve Önemi.....	21
2.4.3. Oyun ve Eğitimde Dramanın ilişkisi	22
2.4.4. Eğitsel Drama ve İletişim Becerilerinin Gelişimi	23
2.5. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	25
2.5.1. Okul Öncesi Eğitiminde Kubaşık Öğrenmeye İlişkin Çalışmalar	25
2.5.2. Okul Öncesi Eğitiminde İletişim Becerilerinin Geliştirmeye İlişkin Çalışmalar	28
2.5.3. Okul Öncesi Eğitiminde Dramanın Kullanıma İlişkin Araştırmalar.....	28
2.5.4. Araştırmanın Genel Olarak Değerlendirilmesi	29
3. BÖLÜM: YÖNTEM	31
3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Çalışma Grubu	32
3.3. Grupların Öntest İletişim Becerileri Ölçeğinin Puanları Dağılımı	33
3.4. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	34
3.4.1. Cinsiyet	34
3.4.2. Yaş	34
3.4.3. Kardeş Sayısı.....	35
3.4.4. Anne Eğitim Durumu.....	35
3.4.5. Baba Eğitim Durumu	35
3.4.6. Anne Mesleği	36
3.4.7. Baba Mesleği.....	36
3.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	37
3.5.1. İletişim Becerileri Ölçeği	38
3.5.2. Kişisel Bilgi Formu	44
3.6. VERİLERİN TOPLANMASI.....	44
3.6.1. Ön Deneme Uygulaması	45
3.6.1.1.Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinliklerinin Ön Deneme Uygulaması	45
3.6.2. Öğretim Yöntemleri ve Uygulanması	47
3.6.2.1.Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri	47

3.6.2.2. Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinliklerinden Uygulanan Bir Ders Planı Örneği	50
3.6.2.3.2007–2008 Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinlikler	51
3.6.3. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	51
4. BÖLÜM: BULGULAR	52
4.1. Birinci Denence ye İlişkin Bulgular	52
4.2. İkinci Denence ye İlişkin Bulgular	53
4.3. Üçüncü Denence ye İlişkin Bulgular	55
4.4. Dördüncü Denence ye İlişkin Bulgular.....	57
5. BÖLÜM: TARTIŞMA YORUM.....	60
6. BÖLÜM: SONUÇLAR VE ÖNERİLER	63
6.1. Sonuçlar	63
6.2. Öneriler	64
KAYNAKÇA.....	66
EKLER.....	70
ÖZGEÇMİŞ	178

EKLER LİSTESİ

EK1: Kişisel Bilgiler Formu	70
EK2: İletişim Becerileri Ölçeği.....	71
EK3: Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri	73
EK4: 2007- 2008 Okul Öncesi Eğitim Programına Göre Hazırlanmış Günlük Plan Örnekleri	122
EK5: İletişim Becerileri Ölçeği Geliştirmek İçin Anasınıflarında Gözlem Yapabilmek Amacıyla Alınan Kaymakamlık Oluru.....	171
EK6: Deneysel Program Uygulama İzin Belgesi.....	172

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 3.3: Grupların Öntest İletişim Becerileri Ölçeği Puanları Dağılımı.	33
Çizelge 3.4.1: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Cinsiyetine Göre Dağılımı.	34
Çizelge 3.4.2: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımı	34
Çizelge 3.4.3: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Dağılımı	35
Çizelge 3.4.4: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	35
Çizelge 3.4.5: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	36
Çizelge 3.4.6: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Anne Mesleğine Göre Dağılımı	36
Çizelge 3.4.7: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Baba Mesleğine Göre Dağılımı	37
Çizelge 3.5: Araştırmada Kullanılan Ölçme Araçları ve Kullanım Amaçları	37
Çizelge 3.5.1: İletişim Becerileri Ölçeğinin faktör analizi, maddelerin faktör yükleri, faktörler ve toplamda düzeltilmiş madde toplam korelasyonları, her faktörün öz değeri, her faktörün açıklanan varyans yüzdesi, güvenilirlik (Cronbach Alfa) değerleri, her maddenin t değeri.....	41
Çizelge 3.5.2: Deney ve kontrol gruplarını oluşturan toplam 21 öğrencinin yer aldığı araştırmada kullanılan, İletişim Becerileri Alt Ölçekleri, Alt Ölçeklerde Yer Alan Maddeler	43
Çizelge 4.1.1: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Sözel Olan İletişim Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri	52
Çizelge 4.1.2.: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Sözel İletişim Becerileri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları	53
Çizelge 4.2.1.: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Sözel Olmayan İletişim Becerileri Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan	

Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri	54
Çizelge 4.2.2.: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Sözel Olmayan İletişim Becerileri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları	55
Çizelge 4.3.1: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği İletişim Engelleri Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri	56
Çizelge 4.3.2: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Engelleri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları.....	57
Çizelge 4.4.1: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Nezaket İçerikli İletişim Becerileri Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri	58
Çizelge 4.4.2: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Nezaket İçerikli İletişim Becerileri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları	58

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu araştırmada eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin ve MEB okul öncesi eğitim programının, okul öncesi anasınıfı çocuklarının iletişim becerilerini geliştirmeye etkisi karşılaştırılmıştır. Bu bölümde, araştırmanın problemi, amacı, alt amaçları, temel sayılışı, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. PROBLEM

Johnson ve Johnson (1991) öğrenme ortamında, öğrenciler arasında üç tür etkileşim olduğunu vurgulamaktadır. Bunlardan birisi, öğrencinin maksimum derecede rekabete odaklanarak, sadece “en iyi” olmak için çaba göstermesi, ikincisi öğrencinin diğerlerini dikkate almaksızın bireysel hedeflerini belirleyerek onlara ulaşmaya çalışması, üçüncüsü ise, kubaşık öğrenme-öğretme ortamında birbirlerinin öğrenmelerini destekleyerek birlikte öğrenmelerine dayalı etkileşim ortamlarıdır. Çocuğın okula adım attığı andan itibaren içinde bulunduğru rekabete dayalı eğitim sistemi, birbirinin öğrenmesine destek olmadan çok diğerlerini engelleyerek öne çıkma anlayışını yaratmaktadır. Bu, dünya üzerindeki tüm coğrafyalarda sorun olarak tanımlanan bir eğitim durumudur. Ancak diğer taraftan toplumların endüstrileşmesi ile ortaya çıkan yıkıcı rekabet anlayışının, okulları da bu doğrultuda yönlendirdiğı ortadadır. Amerikan yerlilerinin kullandığı “eğer çalışmazsan, yiyemezsin” ifadesinde de kendisini bulan birlikte çalışma, birlikte öğrenme ve grup başarısından pay alma” anlayışına dayanan “kubaşık öğrenme” son zamanlarda çocuğın doğasına uygun olan ve etkililiğı pek çok çalışma ile sınanan, alternatif öğretim yöntemlerinden biri olarak okul öncesi eğitimde yerini bulmaktadır.

Okul öncesi eğitimin temel amacı; çocuk ilköğretime başlamadan önce, bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal bir bütün olarak gelişmesi için uygun bir öğrenme ortamında, uygun bir eğitim programının yaşama geçirilmesidir (Başal, 2005). Okul öncesi dönem için vurgulanması gereken bir başka konu da çocuğın bu dönemdeki gelişim özellikleridir. Okul öncesi dönemle ilgili en kritik gelişim süreçlerinden birisi, çocuğın içinde yaşadığı topluma uyum sağlama sürecini konu eden “sosyal gelişim” sürecidir. İnsan toplumsal bir varlıktır ve çevresi ile sürekli bir etkileşim içerisindedir. İnsanın sosyal bir varlık olması, bir yandan başka insanlarla

birlikte yaşaması, diğer yandan doğanın ona verdikleri ile sınırlı kalmayıp, kendinden önce yaşamış insanların oluşturdukları bilgi birikimini, değerleri, kuralları edinmek durumunda olması demektir. Çocuk, birlikte yaşamının kurallarını ailede keşfetmekte ve bu kuralları arkadaş çevresi ile birlikte okulda içselleştirmeye başlamaktadır. Bu süreçte sürekli olarak gereksinim duyduğu temel sosyal beceri ise iletişim becerisidir. En genel anlamda iletişim; bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma sürecidir. Bu durumda pek çok etkinlik iletişim sayılacaktır. Örneğin bu tanıma dayanarak iki insan karşılıklı konuşmasını iletişim sayılabileceği gibi, arıların bal bulunan yeri birbirlerine bildirmelerini de iletişim kabul edebiliriz (Hinde, 1974; akt: Dökmen, 2006). Daha özel bir tanımla iletişim, katılanların, bilgi/sembol üreterek birbirlerine ilettikleri ve bu iletileri anlamaya, yorumlamaya çalıştıkları bir süreçtir (Tubbs ve Moss, 1974; Rogers ve Kincaid, 1984; akt: Dökmen, 2006). Altı yaşından önce çocuğun iletişim davranışlarını kazanması, önemli ölçüde dil gelişimiyle ilgilidir. Ancak iletişim dil gelişimiyle sınırlı değildir. Jestler, yüz ifadeleri ve mimikler, göz kontağı, kişiler arası mesafe, bedenin duruşu, dokunma, aktif dinleme, sessizlik, mesaj sırasını gözetme, iletişime davet, empati, bakış açısı alma (diğer kişinin bakış açısını üstlenme ve neler hissettiğini bilme), şifre değiştirme (konuşma tarzını diğer kişilere göre ayarlama), iltifat da iletişim davranışları arasında yer almaktadır.

Okul öncesinde çocuğun kazanması beklenen iletişim becerilerine bakıldığında bu becerilerin konuşulanları dinleme, anlama ve konuşma becerileri olarak iki grupta toplandığı görülmektedir. Okulöncesi eğitim programları incelendiğinde dil gelişim alanı amaç ya da kazanımların bu iki temel beceri üzerine yapılandırıldığı görülmektedir. Sunulan etkinliklerde öğrencilerin sesleri ve sözcükleri tanıma, anlama göre kullanma, dinleme, konuşma ve dinleme sırasında jest ve mimiklerden yararlanma becerileri ele alınmaktadır. Dil ve iletişim becerileri; psikomotor, bilişsel ve sosyal-duygusal gelişim ile paralel olarak ele alındığında sağlıklı bireylerin yetiştirilmesine olanak sağlayacaktır. Tüm bu açıklamalar doğrultusunda, okul öncesi dönemde eğitim kurumlarının en önemli işlevlerinden birisinin dil ve iletişim becerilerini geliştirmek olduğu söylenebilir. Bu amaçla da çocuğun doğasına uygun, yüz yüze etkileşim sağlayabilen, gerçekçi öğrenme-öğretme ortamlarının yaratılması uygun yöntemlerin seçilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada eğitimde drama ve kubaşık öğrenme yöntemlerinin bir arada kullanılmasının da bu iki öğretim yönteminde benzer yönlerinin olmasından dolayıdır. Her iki yöntemde de öğrenciler yüz yüze iletişim halindedir, bireysel sorumluluk almaktalar, birlikte çalışmayı öğrenmekteler. İki benzer yöntemin

bir arada kullanılarak iletişim becerilerini geliştirmede daha etkili olacağı düşünülerek bu çalışmada eğitimde drama ve kubaşık öğrenme yöntemleri tümleşik biçimde kullanılmıştır.

Problem cümlesi, Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinlikleri ve MEB'nın Okul Öncesi eğitim programında yer alan etkinliklerin uygulandığı iki farklı programın 5–6 yaş çocuklarının iletişim becerilerinin gelişimi üzerindeki etkileri farklı mıdır?

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı, eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB'nın programında yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubundaki 5–6 yaş çocuklarının iletişim becerileri etkisini ortaya koymaktır.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki denenceler sınanmıştır.

1. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB'nın programında yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubundaki 5–6 yaş çocuklarının, İletişim Becerileri Ölçeği “Sözel İletişim Becerileri” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında sontest düzeltilmiş puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.
2. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB'nın programında yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubundaki 5–6 yaş çocuklarının, İletişim Becerileri Ölçeği “Sözel Olmayan İletişim Becerileri” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında sontest düzeltilmiş puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.
3. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB'nın programında yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubundaki 5–6 yaş çocuklarının, İletişim Becerileri Ölçeği “İletişim Engellerinden Kaçınma” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında sontest düzeltilmiş puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.

4. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB'nın programında yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubundaki 5–6 yaş çocuklarının, İletişim Becerileri Ölçeği “Nezaket İçerikli İletişim Becerileri” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında sontest düzeltilmiş puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.

1.3.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Son yıllarda iletişim becerileri önem kazanmaya başlamıştır. Modern dünyanın gereksinim duyduğu birey özellikleri “soran, sorgulayan, eleştiren birey” olarak tanımlanırken bu becerilerin sistematik yaklaşım ile ele alındığı ilk kurumlar günümüzde okulöncesi eğitim kurumları olmaktadır. Okulöncesi dönemde hedeflenen en temel kazanımlardan birisi çocukların kendilerini ifade edebilmeleri, karşılarındakini dinleme ve söylenenleri doğru anlamaya çabalamalarıdır. Toplumumuzda da kendini doğru ve rahat ifade eden bireyler yetiştirilmesinde sosyalleşmenin temeli olan iletişim becerileri eğitiminin önemini anlaşılmış olmasına rağmen ülkemizde, okul öncesi dönemdeki çocukların iletişim becerilerini geliştirmeye ilişkin yapılandırılmış yöntemlere rastlanılmamıştır. İletişim becerilerine sosyal beceri etkinlikleri kapsamında bir veya birkaç etkinlik şeklinde yer verilmiştir. Oysaki çocuklara iletişim becerilerinin, bir eğitim ortamında verilmesi için bu becerileri kapsayan yapılandırılmış eğitim etkinliklerine ihtiyaç vardır. Aksi durumda çocukların bu becerileri kazanması ileriki yıllarında şansa bırakılmış olacaktır. Ancak 0- 6 yaş arası kapsayan okul öncesi dönemde kişiliğin temellerinin oluşması, bu yıllarda elde edilen bilgi ve becerilerin ilerleyen yıllarındaki kişiliği etkilemesi nedeniyle yaşamın en önemli en kritik dönemlerinden biridir. Çocuklara erken yaşlarda sağlanacak deneyimlerle elde edilecek temel bilgi, beceri ve alışkanlıklar, çocuğun daha sonraki yaşamının yanı sıra sosyal ve duygusal yaşamını da biçimlendirecek güçtedir. Tesadüflere bırakılmayacak kadar ciddi, bilimsel ve sistematik bir organizasyon ile yönlendirilmesi gereken okul öncesi eğitim hizmeti, tüm eğitim sisteminin en can alıcı basamağıdır (Arı, 2003; akt: Ergin, 2003).

Okul öncesi dönemde çocukların, iletişim becerilerinin geliştirilebilmesi amacı ile etkinlikler hazırlanmıştır. Hazırlanan bu etkinliklerin özellikleri:

1- Okul öncesi dönemdeki çocukların iletişim becerilerinin gelişiminde drama ve kubaşık öğrenme etkinliklerinin ortak önemini ortaya konacağı;

- 2- Kubaşık öğrenme etkinliklerinin okul öncesi eğitim veren kurumlarda yaygınlaşmasında katkıda bulunacağı;
- 3- Araştırma sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda geliştirilen önerilerin okul öncesi öğretmenlerine rehber olacağı;
- 4- Okul öncesi dönemde, iletişim becerilerini geliştirmek için gerçekleştirilecek yeni çalışmalara konu olacağı düşünülmektedir.

1.3. SAYILTILAR

Araştırma kapsamında bulunan öğrenciler üzerinde, deney koşulları dışındaki etkilerin yaklaşık aynı düzeyde olduğu ve araştırmanın sonucunu değiştirebilecek özel bir etkilenmenin olmadığı varsayılmıştır.

1.5. SINRLILIKLAR

1. İletişim Becerileri, ölçekte yer alan “Sözel İletişim Becerileri, İletişim Engelleri, Nezaket İçerikli İletişim Becerileri, Sözel Olmayan İletişim Becerileri” alt ölçeklerinde bulunan maddelerle sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma, anasınıfına devam eden, 5- 6 yaş grubu çocuklar ile sınırlıdır.

1.6. TANIMLAR

Kubaşık Öğrenme; Öğrencilerin, sınıf ortamında küçük karma kümeler oluşturarak, ortak bir amaç doğrultusunda, akademik konuda birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları, genelde küme başarısının değişik yollarla ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımıdır (Gömleksiz, 2007).

Okulöncesi Eğitim: 36- 72 aylar arasındaki normal gelişim gösteren çocukların bilişsel, dil, psiko-motor, sosyal-duygusal gelişimlerinin desteklendiği ve özbakım becerilerinin kazandırılmasını amaç edinen bilinçli ve sistemli bir eğitim sürecidir (MEB, 2002).

İletişim Becerileri: Bireyleri düşüncelerini, duygularını ve isteklerini düzenli ve kültürlerine özgü bir şekil de iletme becerisidir (Ömeroğlu ve Kandır, 2005, s.137).

Eğitimde Drama: Öğretim programının kapsadığı herhangi bir içerik biriminin, öğrenme öğretme sürecinde drama yolu ile işlenmesini ve öğrencilere kurgusal ortamda, gerçek deneyimler kazandırmayı hedefleyen bir öğretim yöntemi (Akar-Vural, 2005).

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde iletişim becerileri, kubaşık öğrenme, eğitimde drama ve okulöncesi etkinlikleri ile ilgili kuramsal açıklamalara ve araştırma konusu ile ilgili yapılmış araştırmaların özetlerine yer verilmiştir.

2.1. İLETİŞİM BECERİLERİ

1.3.1. Tanımı ve Genel Kavramlar

Kişilerarası iletişim; kaynağını ve hedefini insanların oluşturduğu iletişimlere “kişilerarası iletişim” denir. Karşılıklı iletişimde bulunan kişiler, bilgi/sembol üreterek, bunları birbirine aktararak ve yorumlayarak iletişimi sürdürürler (Dökmen, 2006). Tubbs ve Moss (1974; akt: Dökmen, 2006), bir iletişimin “kişiler arası iletişim” sayılabilmesi için şu üç ölçütün gerekli olduğunu belirtmişlerdir:

1. Kişiler arası iletişime katılanlar, belli bir yakınlık içinde yüz yüze olmalıdır;
2. Katılımcılar arasında tek yönlü değil, karşılıklı mesaj alışverişi olmalıdır.
3. Söz konusu mesajlar sözlü ve sözsüz nitelikte olmalıdır; bu tür mesaj dışındaki mesajların kullanıldığı iletişimle, örneğin yazışmalar, kişiler arası iletişim sayılmaz.

Healy (1997)’e göre, İnsanlara iletişim becerileri doğum öncesi dönemde gelişmeye başlamaktadır. Healy, çocuklarda iletişim becerilerin gelişiminin, iletişimde kilometre taşları başlığı altında yaşlara göre şu şekilde ele almıştır.

1. Doğumdan önce: Annenin sesindeki ses perdesi değişikliklerini fark eder.
2. İkinci ayda (hatta muhtemelen doğum sırasında): Annenin konuşmasına tepki verir.
3. Doğumdan sonra dokuzuncu aya kadar: Ağlar, gülümser, ünlü sesler çıkarır, güler, elini uzatır, verme, işaret etme ve gösterme hareketleri yapar.
4. İki ile üç yaş arasında: İletişimde işbirliği yapabilir. Soru sorulmasını ve cevap beklenmesini anlar, sohbette sırasının bekler. Dili farklı amaçlar için kullanabilir (bir şey elde etmek, bir şeyi aktarmak, başka şeylerle ilişkilendirmek). Olumlu tarzda söylenen basit emirlere itaat eder.
5. Üç yaşında: Soruyla ilgisi olan cevabı verir. Konuşurken konuları çabucak değiştirebilir.

6. Dört yaşında: Oyuncak telefonla konuşur gibi yapar ve cevap verilmesini bekler.
7. Üç ile beş yaş arasında: Davranışlarını kontrol etmek ya da sorun çözmek için kendi kendine konuşur.
8. Beş ile altı yaş arasında: Sözleri anlaşılmadığında dinleyene kızmaktadır.
9. On yaşında: Bir konuya yoğunlaşabilir. Sohbeti dinleyene göre değiştirir.

Kişilerarası iletişim, sözlü ve sözsüz olarak iki ana sınıfa ayrılmış, bu sınıflardan her birisi, kendi içinde alt sınıflara bölünüştür. Gerek sözlü gere sözsüz iletişimler, niyet edilerek ya da niyet edilmeden gerçekleştirilebilir (Dökmen, 2006).

2.1.2.Sözlü İletişim

İnsanın sözel davranışlarının yani dilin ya da konuşmanın iletişimde çok önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir (Argyl, 1984; Moe,1981; akt: Önder, 2005). Dil ya da konuşma dediğimiz, seslere dayalı sembollerle iletişimde bulunma en gelişmiş olarak insanlar dünyasına aittir. İnsanla birbirlerine duygu, istek, görüş ve tutumlarını sembolik iletiler halinde yani konuşarak iletirler.

İnsanoğlu, içinde yaşadığı fiziksel ve sosyal dünyayı tanımayı, tehlikelerden korunmayı ve böylece uygarlığı ileterek yaşamın kolaylaşmasını, giderek yaşam kalitesinin yükselmesini, konuştuğu dile borçludur. Yaşanılan deneyimlerin, edinilen bilgilerin yeni kuşaklara ve diğer insanlara dil yolu ile aktarılması sayesinde insanlık varlığını sürdürebilmiş ve gelişebilmiştir (Önder, 2005,).

Çocuklar dili, başkalarının davranışlarını etkilemek, diğer insanlarla konuşarak çevrelerini keşfetmek ve anlamak ve ne zaman canları isterse iç dünyalarını açmak için kullanabilirler. Dil çocukların görüşlerini düzenlenmesine, düşüncelerinin yönlendirilmesine, hareketlerini kontrol etmesine, hafızalarını geliştirmesine ve hatta duygularını değiştirmesine yardımcı olur. Hepsinden önemlisi dil, çocukların yeni şeyler öğrenmesini sağlar (Ömeroğlu ve Kandır, 2005).

Sözlü iletişimler “dil ve dil ötesi” olmak üzere iki alt sınıfa ayrılmaktadır.

2.1.2.1.Dil İle İletişim

İnsanların karşılıklı konuşmaları hatta mektuplaşmaları “dille iletişim” biçiminde kabul edilebilmektedir. Dille iletişimde kişiler, ürettikleri bilgileri birbirlerine iletterek anlamlandırmaktadırlar.

2.1.2.2. Dil Ötesi İletişim

Dil ötesi iletişim sesin niteliği ile ilgilidir, ses tonu, sesin hızı, şiddeti, hangi kelimelerin vurgulandığı, duraklamalar ve benzeri özellikler, dil ötesi iletişim sayılır. Dille iletişim de kişilerin “ne söyledikleri”, dil ötesi iletişimde ise “nasıl söyledikleri” önemlidir. Araştırmalar, insanların günlük yaşamda birbirlerinin ne söylediklerinden çok, nasıl söylediklerine dikkat ettiklerini göstermektedir (Mehrabian,1968; akt: Dökmen, 2005).

Ses tonu, ses yüksekliği, aksan, konuşma hataları ve konuşma hızı; konuşmacının duygusal durumunu, kişiliğini, sınıfını, toplumsal konumunu, dinleyiciye nasıl baktığını gösterir. Örneğin kızgın bir kişi yüksek sesle, hızlı tempoda, bağırarak, normal olmayan bir şekilde kesik bir telaffuzla konuşur (Paksoy ve diğerleri, 2001; akt: Gökçe, 2005). Aynı şekilde üzerinde tartışılan ya da konuşulan konunun karmaşık olup olmaması da konuşma hızının yükseltilmesi ya da düşürülmesini gerektirir. Kısaca ses hacmi, psikoloji durumumuzu koşullandırır. Başka bir ifadeyle heyecan, depresyon, korku, kızgınlık, sevinç vb. duygular, sesli anlatmanın duyarlılığını artırabilir ya da azaltabilir (Gökçe, 2005).

2.1.2.2.1. Dile Hâkimiyet

Bir dili iyi kullanabilmesi, konuşarak mesaj iletebilesi için kişinin o dille ilgili sözcük dağarcığını geniş olması, dil bilgisi kurallarına uygun konuşması, ses tonunu iyi ayarlaması gerekir (Moe,1981; akt: Önder, 2005).

2.1.2.2.2. Ses Tonu

İnsanlar dili etkili konuşabilmek için mümkün olduğunca monoton olmayan bir ses tonuyla konuşmaları önerilirken, diğer yandan da mümkün olduğunca alçak sesle konuşarak da etkili bir konuşma yapmış olurlar. İnsanlar istedikleri dikkati toplayabilmek, kızgınlık duygusunu ifade edebilmek için ses tonunu yükseltebilir. Önemli olan sürekli bağırarak konuşmamasıdır.

Alçaltma ve yükseltme ile vurgulama, başlıca entenasyon göstergeleridir. İnsanlar kullandıkları sözcüklerin anlamlarını güçlendirmek ve sözcüklere canlılık kazandırmak için, seslerini alçaltır ya da yükseltirler. Örneğin coşku ya da endişe genellikle yüksek bir sesle aktarılırken, üzüntü ya da vurdumduymazlık, düşük titreşimli bir tonda ifade edilir. Yüksek ses, aynı zamanda fikirleri vurgulamak amacıyla kullanılabilirdiği gibi, gereksiz yere sesi yükseltmek, mesajın anlamın bozabilir. Bu bize

duyguların, ancak sesin niteliği ile ortaya koyulabileceğini göstermektedir (Paksoy ve diğerleri, 2001; akt: Gökçe, 2005)

Günlük yaşamda sıradan ilişkilerdeki konuşmalarda söylenenleri anlamak için daha çok sözlere dikkat ettiğimizi sanırız. Oysa iletişimde bulunana kişilerin birbirleri üzerinde yarattıkları izlenim ve söylenenlerle ilgili yorumlamada sesin özellikleri önemli rol oynar. Güvenilir, yeterince güçlü bir ses tonu ile ve yerli yerinde vurgularla konuşmanın ikna edici gücü de yadsınamaz. Kısaca, ses tonu yalan söylerken ya da korkumuzu saklarken bizi ele verebileceği gibi, söylediklerimizi doğrulayan bir tanklık da yapabilir (Yüksel, 2003)

2.1.3.Sözsüz İletişim

Sözsüz iletişim; kişinin bedeni aracılığı ile gönderdiği sinyalleri, iletileri kapsar. Bakış yönü ve süresi, yüz ifadesi, ellerin, kolların, bacakların hareketi ve duruşları, bedenin tüm olarak duruş biçimi, iki insan arasındaki uzaklık-yakınlık, kişiler arası yüz iletişimde rol oynar. Beden dili ile konuşma dili bazen birbiri ile ilgilidir. Bazen sözlü olarak iletilen mesajla, bedenin o anda gönderdiği sinyaller birbirinin tam tersi olabilir. Ne beden dili ne konuşma dili tek başına iletişimde yeterli olamaz. İletişim sırasında diğer kişinin bedenine de dikkat ederek, ya da kendi bedenimizi, mesajımızı aktarırken dikkatli kullanarak beden dilinden yararlanabiliriz (Önder, 2005).

İnsanlar günlük konuşmalarında ifade edilen sözcükleri anlamak için, belirli bir çaba sarf ederler. Başka bir deyişle insanlar aralarında geçen konuşmalardaki sözcüklerin anlamlarını bulmaya çalışırlar. Hâlbuki birbirleri ile iletişim kuran bireylerin, iletişimsel kodlar içinde yer alan görsel kodlara daha çok dikkat etmeleri gerekir. Zira sözlü iletişimin gerçek anlamını ortaya koyan ve pekiştiren ses tonlaması, yüz ifadeleri, mimikler, beden hareketleri, jestler vb. görsel göstergeler, sözcüklerin anlamlarını daha çabuk ortaya koyarlar.

Başka bir ifadeyle sözsüz iletişim; jestler, mimikler, beden hareketleri ya da ses nitelikleri gibi görsel göstergeler üzerinden gerçekleşir ve iletişimin, özellikle yüz yüze iletişimin önemli bir yönünü oluşturur. Öyle ki hiçbir iletişim, görsel göstergeler olmaksızın düşünülemez. Zira görsel göstergeler, özellikle yüz yüze iletişim çerçevesini ve anlamını belirlemede her zaman etkili olmaktadır. Görsel göstergeler, konuşma ve yazı diline kıyasla daha evrensel sayılırlar ve bu nedenle de anlamları açısından aralarında benzerlikler bulunsa da, yine de kültürel açıdan farklı anlamları ifade edebilir ve farklı işlevler görebilirler (Gökçe, 2005).

İletişimimizin temel bir yönünü sözsüz iletişim oluşturur. Bir başka ifadeyle, günlük yaşamda gerçekleştirilen simgesel kodlar içinde sözsüz olanlar, anlam yaratmada ve paylaşmada çoğu kez bilincinde olmaksızın ama kaçınılmaz olarak sürekli kullanılırlar. Sözsüz iletişimin en önemli bir bölümünü oluşturan görsel kodların kullanımı insanın tarihi kadar eskidir. İlkel ve geleneksel toplumların insanı, günlük uygulamalar için olduğu kadar, din kökenli törenler içinde sn derece yetkin kodlar geliştirilmiştir. Ayrıca, kişilerarası yüz yüze iletişimde doğal olarak yer alan ses tonlaması, yüz ifadeleri, mimikler, beden hareketleri, jestler sözlü iletişimin çevresini ve anlamını belirlemede her zaman olagelmıştır. Öte yandan, başkaları hakkındaki izlenimlerin ve kararların oluşmasında görsel kodlar sezgisel değerlendirme aracı olarak önemli bir işlev üstlenirler (Yüksel, 2003).

Bebeklerde sözel iletişim başlamadan önce duygularını ifade edebilmek için sözel olmayan iletişim yolunu kullanmaktadırlar. Örneğin; bebek gülümsediği zaman keyifli olduğunu, ama kaşlarını çattığı zaman keyifsiz olduğunu anlayabilmekteyiz.

2.1.3.1.Göz Teması ve Bakışlar

Kişiler birbirlerine bakışlarıyla da mesaj gönderirler ve alırlar. Diğer insanın beden dilini yorumlayabilmek için her şeyden önce onlara bakmamız gerekir. Ancak bakışlarımızı da eğitmeliyiz. İnsanların çeşitli durumlarda birbirlerine nasıl baktığını, kültürde bilirler. Bazı kültürlerde-bizde olduğu gibi-bakmaya daha çok izin vardır. Bazı ülkelerde ise modern batı ülkelerinde olduğu gibi, insanlar birbirlerine hissettirmeden bakmaya çalışırlar. Diğer kişiye bakarken, ne kadar süreyle bakılacağı da önemlidir. Gereğinden fazla bakmak yanlış anlamaya yol açabilir. Yüz yüze ilişkide diğer kişinin beden dilini anlamaya çalışırken yüz, eller, beden duruşu kısa sürelerle gözlenmelidir (Argly, 1984; akt: Önder, 2005).

Başka bir kişiyle ne zaman, ne kadar sıklıkla ve ne kadar uzun süre göz göze geldiğimiz, ilişkimiz hakkında çok önemli bilgiler göndermenin, özellikle de ilişkimizde ne kadar egemen ya da samimi olmak istediğimizi göstermenin bir yoludur. Konuşmanın başında gözle temas kurmak, dinleyici üzerinde egemenlik kurma, dinleyiciyi dikkat göstermeye zorlama arzusunu gösterir. Konuşanın sonunda yapılan göz teması, daha samimi bir ilişkiye, geri bildirim arzusuna, dinleyicinin nasıl bir tepki verdiğini görme arzusuna işaret eder (Gökçe, 2005).

2.1.3.2.Yüz İfadesi

Duygusal dünyamızın yüzümüze yansıdığını hepimiz biliriz. Ancak önemli olan kişinin yüz ifadesini bilinçli kullanarak duygularını diğer kişiye gerçek haliyle aktarabilmesi ve iyi bir gözlemci olarak diğer kişinin yüz ifadesini okuyarak onu anlayabilmesi ve uygun davranabilmesidir. Duyguların açıkça ifade edildiği böylesi iletişime “açık iletişim “ denir ve ilişkiler açısından sağlıklıdır. Açık iletişimin tersi “savunucu iletişim”dir (Gib,1961; akt: Önder, 2005). Savunucu iletişimi arasında kişi, adeta maske takınarak gerçek duygu ve düşüncelerini ifade etmez, dikkatlerini başka yöne çekmeye çalışır.

Yüz ifadesi; kaş pozisyonu, göz şekli, ağız şekli ve burun deliği ölçüsü gibi alt göstergelere ayrılabilir. Bunlar çeşitli birleşmelerle yüzün ifadesini belirler ve bunların birleşimlerinin ve anlamlarının bir dilbilgisini yazmak mümkündür., Öyle ki, beden dilimizin en belirgin ve en keskin anlamları yüzümüzdedir. Bazen bakarak ve gülerken bir şeyler anlatılır; bazen bakılmayarak ve gülünmeyerek bir şeyler anlatılır. Yüzün insan ruhunun aynası sayılması gibi değerlendirmeler de, bu düşünceleri doğrular niteliktedir (Gökçe, 2005).

İlginç bir biçimde yüz ifadesi diğer görsel göstergeler göre kültürler arasında daha az farklılaşma gösterir. Örneğin; yapılan araştırmalar, mutluluk, korku, öfke, hayret, üzüntü, tiksinti gibi temel yüz jestlerinin bütün kültürlerde hemen hemen aynı olduğunu göstermiştir (Batlaş, 2000; akt: Gökçe, 2005)

2.1.3.3.Bedensel Temas

Farklı bedensel temaslar kurarak karşımızdakine çeşitli mesajlar vermeye çalışırız. Örneğin birisinin elini öpüp başımıza koyduğumuzda, onun bizden büyük\üstün olduğunu kabul ettiğimizi gösteririz. El sıkıştığımızda, karşımızdakini kendimize en azından bir ölçüde eşit kabul ettiğimizi göstermiş oluruz. Karşımızdaki dostluğunun bizim için özel bir önemi olduğunu göstermek istediğimizde, elimizi avuçlarının arasına alarak sıkırız.

Sözlü iletişim sırasında ortaya çıkan çatışmalar gibi, bedensel temastan kaynaklanan bir takım çatışmalar da gözlenebilir. Özellikle mevcut toplumsal kurallara aykırı olan bedensel temaslar, kişiler arası çatışmalara yol açabilir.

Kime, ne zaman ve nerde dokunduğumuz, ilişkimiz hakkında önemli bilgiler aktarabilir. Zira yapılan tüm araştırmalar, bedensel dokunmanın tüm canlıların hayatında önemli bir oynadığını ortaya koymuştur. Örneğin bizim toplumumuzda birbirini

öpme, ollarına ya da sırta dokunma sık kullanılır. Aile bireyleri arasındaki ilişkilerde sarılmalar, öpme, kucaklama ve okşama şeklindeki dokunmalar, ilişkileri geliştirir. Aileden ya da aile dışından bir büyüğe dokunma, onlarda güven etkisi arar. Aynı şekilde çocukların başının okşanması da, onlara güven verir. Öğretmenlerde öğrencilerin kolunu ya da sırtını tutarak, saçlarını okşayarak, ya da yanaklarını sıkarak, kısaca şefkat göstererek onlar üzerindeki etkilerini arttırabilir (Batlaş, 2001; akt: Gökçe 2005)

2.1.3.4. Mekân Kullanımı

İnsanlar, kendi çevrelerinde oluşturdukları boş mekanlar yoluyla da iletişimde bulunurlar. Başka insanlara uzaklığımızı ayarlayarak, onlara uzak ya da yakın durarak, bir takım mesajlar iletiriz. Sevdiğimiz insanlara yakın durmayı tercih ederken, daha az sevdiklerimizle aramızda biraz daha mesafe bulunmasına dikkat eder, hiç tanımadığımız insanlara ise daha da uzak dururuz. Mekânların kullanım şekli, dostluğun bir göstergesi olabileceği gibi, statünün de göstergesi olmaktadır. Genelde, önde olmak, yüksekte oturmak yüksek statü anlamına gelmektedir. Krallar, sultanlar, yüksek rütbeli yöneticiler, din adamları, bilginler ve zenginler önde yürürler; yargıçlar, profesörler yüksek kürsülerde otururlar (Dökmen, 2006).

Başkasına ne kadar yaklaştığımız, ilişkimiz hakkında bir bilgi verebilir. Başka bir ifade ile yapılan araştırmalar, kişiler arasındaki ilişkilerde ve iletişimde kullanılan mesafenin, hem sözel iletiler, hem de tek başına bir sözsüz iletişim biçimi oluşturduğunu göstermişti. Hoşlandığımız kişiler için kişisel mesafelerimizi genişletir, hoşlanmadıklarımız için daraltırız. Aynı şekilde toplumsal konumu bizden farklı olan kişilerle mesafemizi uzak tutar, eşit gördüklerimizle daha yakın durarak iletişim kurarız. Örneğin karşı karşıya oturmak genellikle rekabeti ifade eder (Zıllıoğlu, 1996; akt: Gökçen, 2005). Yan yana oturan ve hafif birbirine dönük olan iki veya daha çok kişi, bu oturma biçimiyle aralarındaki işbirliğini en üst düzeye çıkarmayı amaçlarlar. İlgi duymadığımız, ilişki kurmak istemediğimiz ve aynı zamanda göz temasını azaltmak istediğimiz ve aynı zamanda göz temasını azaltmak istediğimiz kişilerle çapraz ve mümkün olduğu kadar uzak oturmaya çalışırız. Yuvarlak masa bir toplantıya ya da komiteye katılanlar arasında dikdörtgen bir masa etrafında oturanlara nispeten daha eşit bir dağılımın varlığını çağırıştırır. Zira dikdörtgen masalarda gücü temsil eden kişi, kapıya yüzü dönük olarak ve masanın başına oturur. Sağında solunda kendisine en yakın kişiler vardır (Batlaş, 2000; akt: Gökçe, 2005)

2.1.3.5.Araçlar

Kişiler arası iletişimde mesaj iletmek için başvurduğumuz yollardan birisi de, birtakım araçlar kullanmaktır. Rozetler ya da takılar takarak, kokular sürünerek, belirli kıyafetlere bürünerek, çevremize çeşitli mesajlar iletebiliriz (Duncan,1969; akt: Dökmen, 2006).

Gençler yetişkinlerin değerlerine karşı duydukları hoşnutsuzlukları oldukça sık bir biçimde saçları ve elbiseleri ile ifadeye çalışırlar. Kişileri birbirleri hakkında değerlendirme yaparken öncelikle dış görünüş ön plana çıkar. Ütüsüz pantolonlu, biçimsiz ceketli, dağınık saçlı, boyasız ayakkabılı bir kişinin kendisine dahi saygısı olmadığı düşünülür (Carnegie, 1985; akt: Gökçe, 2005)

2.2. KUBAŞIK ÖĞRENME

2.2.1. Kubaşık Öğrenme Nedir?

Kubaşık öğrenme, öğrencilerin, sınıf ortamında küçük karma kümeler oluşturarak, ortak bir amaç doğrultusunda, akademik konuda birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları, genelde küme başarısının değişik yollarla ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımı olarak tanımlanabilir (Gömlüksiz, 2007). Kubaşık öğrenmenin temel hedefleri arasında yalnızca akademik yeterlilikler yer almamaktadır. Öğrencilerin bilişsel becerilerin yanında sosyal beceriler, iletişim becerileri, arkadaşlık, paylaşma, sorumluluk bilinci gibi duyuşsal özelliklerinin de gelişime katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Eğitim ortamlarında kubaşık öğrenme etkinliklerinin işe koşulması oldukça eskilere dayanmaktadır. İlk olarak Amerika'da ortaya çıkan bu öğrenme-öğretme yöntemi son yıllarda ülkemizde de oldukça çalışılan konu alanı haline gelmiştir. Okulöncesi kurumlardan yüksek öğretime ve yetişkin eğitime kadar farklı alanlarda bilişsel ve duyuşsal özellikler üzerindeki etkileri incelenmiştir. Deutsch 1940'lı yıllarda yürüttüğü çalışmalarda kubaşık öğrenmenin sosyal beceri ve grup etkileşimi üzerindeki etkilerini incelemiştir (Johnson vd, 1991:6, akt: Yılmaz, 2007).

Kubaşık öğrenme etkinliklerinde öğrenciler küçük gruplar halinde, birbirlerinin öğrenmelerini destekleyecek davranışlar sergilerler. Öğrencilerden beklenen, hem kendilerinin hem de diğerlerinin öğrenmesini en üst düzeye çıkarmaya çalışmalarıdır. Bir başka deyişle, kubaşık öğrenme öyle düzenlenir ki, gruptaki her üye gruptaki diğer üyeler başarmadan kendisinin de başarmayacağını bilir ve bu nedenle

diğer arkadaşlarının öğrenmesine yardımcı olur. Sonunda elde edilen başarı tek tek bireylerin katkısıyla elde edilmiş bir “grup” başarısıdır. Kubaşık öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bir gruptaki bireylerin birbirinden bağımsız olarak işin bir kısmını yapmaları da yeterli değildir. Kubaşık öğrenme için öğrencilerin birbirleriyle etkileşerek birbirine yardımcı olması ve ortak bir ürün ortaya koyması esastır (Açıkgöz, 1992).

2.2.2. Kubaşık Öğrenmenin Temel İlkeleri

Grupla yapılan herhangi bir öğretimin “kubaşık öğrenme” biçiminde nitelendirilebilmesi için bazı temel ilkelere sahip olması gerekmektedir. Bu ilkeler:

a) Grup Ödülü: Kubaşık öğrenme ortamlarında grup üyelerinin başarılı olabilmeleri için önce grubun başarılı olmasının gerektiğine inanmalıdırlar. Öğrenme etkinlikleri öyle bir düzenlenmelidir ki, grup üyeleri ancak grup başarılı olunca başarılı olabilsinler (Açıkgöz, 1992).

b) Olumlu Bağımlılık: Ödül bağımlılığı olmadan amaç bağımlılığının sağlanması olanaksızdır. Bu noktadan hareketle Johnson ve Johnson’a göre bu koşula “olumlu bağımlılık” adını vermektedir. Johnson ve Johnson’a göre olumlu bağımlılık kubaşık öğrenmenin ön koşuludur. Olumlu bağımlılık bireylerin ortak amaç ve ödül için çabalarının birleştirecekleri bir durum yaratır. Grubu oluşturan her birey grup hedefinden ve bu hedefe giden yolda kendi sorumluluğunun ne olduğundan haberdar olmalıdır. Olumlu bağımlılık olumlu ürün bağımlılığı ve olumlu araç bağımlılığı ile elde edilebilir. Olumlu bağımlılık kubaşık öğrenmenin merkezinde yer alan etkileşimi zorunlu kılar. Olumlu ürün bağımlılığı grup, üyelerin eğer birlikte çalışırsa başarabileceklerine inanması anlamındaki amaç bağımlılığının ve ortak ürüne dayalı olarak verilen tek tip ödül anlamındaki ödül bağımlılığını da içerir. Olumlu araç bağımlılığı ise, kaynak, rol ve iş bağımlılığını içermektedir. Kaynak bağımlılığı, her üye bilginin kaynaklarının ve malzemenin yalnızca bir kısmına sahip olduğunda, rol bağımlılığı, her üye diğerlerini tamamlayıcı birbiriyle ilişkili roller verildiğinde, iş bağımlılığı ise, bir üyenin işinin bitmesinin bir başka üyenin işinin bitmesine bağlı olduğu durumlarda ortaya çıkar (Açıkgöz, 1992).

c) Bireysel Değerlendirilebilirlik: Olumlu bağımlılığın bir parçası olarak bireysel sorumluluklar ön plana çıkmaktadır. Çünkü kubaşık öğrenme kümelerinde hiçbir bireyin tembellik etme olanağı yoktur. Bireysel değerlendirilebilirlik, grup başarısının tek tek bireylerin öğrenmesine bağlı olması durumudur (Açıkgöz, 1992). Bireysel değerlendirmenin yer aldığı kubaşık öğrenmeye dayalı uygulamalarının daha olumlu etkileri vardır (Slavin, 1990; akt: Açıkgöz, 1992).

d) Yüz yüze Destekleyici Etkileşim: Destekleyici etkileşim, küme üyelerinin başarı için birbirlerinin çabalarını kolaylaştırmaları, birbirlerini güdülemeleriyle küme amaçlarına ulaşmak için birbirlerini başarılı kılmalarıyla mümkün olabilir. Yüzyüze destekleyici etkileşim, küme üyelerinin, birbirlerinin verimli olmasının sağlama, birbirlerine yardım etme, gereksinim duyulan bilgileri ya da araç gereçleri değiş-tokuş etme, görevlendirildikleri konulardaki yeterlilikleri ve sorumlukları geliştirmek için birbirlerine dönüt verme, birbirlerinden karşılıklı yararlanma için güdüleme, kaygı düzeyinin azaltılması gibi değişkenler açısından öğrenciler tarafından biçimlendirilmelidir (Johnson ve Johnson, Holubec, 1991).

e) Sosyal Beceriler: Küme üyeleri birbirlerini tanımalı ve güvenli, doğru ve açık iletişim kurmalı, birbirlerini kabul etmeli ve destek olmalı, yapısal çatışmaları çözmelidir. Kişiler arası küçük küme becerileri, büyük ölçüde ancak gereksinim duyulduğu zaman öğrenilebilir. Bu nedenle, yüksek nitelikli işbirliğini sağlayacak toplumsal beceriler öğrencilere öğretilmeli ve öğrenciler bu becerileri kullanmaları için güdülenmelidir (Johnson ve Johnson, Holubec, 1991). Öğretmen öğrencilere kişiler arası ilişkilerin ne olduğunu, nasıl olması gerektiğini öğretmeli ve öğrencilerin bunları kullanmalarına özendirilmelidir. Öğretmenin uygulama sırasında sosyal ilişki üzerinde durması işbirliğine dayalı öğrenmenin etkiliğini artıracaktır (Açıkgöz, 1992). Kubaşık öğrenme ile öğrenciler sosyal becerileri sadece öğrenmezler, kazanırlar. Kubaşık öğrenmede, öğrenciler kendi kubaşık kümelerini etkilediği gibi, dinlemede, başka sözcükleri açıklamada, diğerlerinin kurallarını almada, küme işlerini yönetmede de becerikli hale gelirler.

f) Karma Küme: Kümeler başarı yetenek ve diğer değişkenler (cinsiyet, etnik köken, yaş, tutum, kişilik özellikleri gibi) açısından farklı özelliklere sahip öğrencilerden oluşturulmalıdır. Örneğin aynı başarı düzeyinde olan öğrenciler, aynı kümede yer almalıdır (Watson,1992; Webb,1985; akt: Gömleksiz, 1997).

g) Grup Sürecinin Değerlendirilmesi: Grup sürecinin değerlendirilmesi grup etkinliğinin sonunda, grup üyelerinin hangi davranışlarının katkı getirip getirmediğinin, hangi davranışların sürmesi hangilerinin değişmesi gerektiğinin saptanmasıdır (Açıkgöz, 1992).

h) Eşit Başarı Fırsatı: Hangi yeterlilik düzeyinde olursa olsun, öğrencilerin kendi kümelerine katkıları değerlendirilmelidir. Üst, orta ya da alt başarı düzeyine sahip öğrenciler, en iyi oldukları konularda kendilerini gerçekleştirebilmelidir. Küme yarışması durumunda, öğrencilerin kendileriyle aynı düzeyde öğrencilerle karşılaşmasına dikkat edilmelidir (Slavin, 1990; akt: Gömleksiz, 1997).

2.2.3. Temel Kubaşık öğrenme Teknikleri

Kubaşık öğrenme ilkeleri çerçevesinde birçok kubaşık öğrenme tekniği ve etkinliği geliştirilmiştir. Kubaşık öğrenme teknikleri, belli bir konuya ilişkin olarak planlama, uygulama, değerlendirme aşamaları önceden belirgin olan ve uygulanması belli süreler gerektiren tekniklerdir. Bu tekniklerden bazıları şunlardır:

- Birlikte Öğrenme
- Akademik Çelişki
- Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri (İkili Denetim Tekniği)
- Birleştirme
- Birleştirme II
- Birlikte Soralım Birlikte Öğrenelim
- Küme Araştırması
- Takım-Oyun-Turnuva
- Birleştirilmiş Kubaşık Okuma-Yazma-Kompozisyon (Gömleksiz, 1997)

Kubaşık öğrenme etkinlikleri ise bir konunun öğretiminde ders saati süresince uygulanan ve geçici kümelerin oluşturulduğu etkinliklerdir. Yapılandırılmış bir uygulama süresi ve değerlendirme basmağı bulunmamaktadır.

2.2.4. Kubaşık Öğrenmede Öğretmenin Görevleri:

- 1-Öğretim amaçlarını belirlemek ve açıklamak
  - Sosyal amaçlar - Akademik amaçlar
- 2-Öğretim öncesi kararlar almak
  - Öğrencileri gruplara yerleştirmek.

- Sınıfın organizasyonu,
  - Öğretim materyallerinin seçimi
  - Rollerin dağıtımı,
  - Grubun büyüklüğüne veya küçüklüğüne karar verir.
- 3-Değerlendirme süreci için kriterleri belirlemek
- 4-Grup çalışmalarının etkili olarak işlenmesini sağlamak.

2.2.5. Kubaşık Öğrenmenin Yararları:

- Karmaşık ve önemli görevler ortaya koyar.
- Başarısı düşük olan öğrencilerin başarılı olmasına katkı sağlar.
- Daha kaliteli bir çalışma elde edilir.
- Öğrencilerin derse motivasyonu artırarak, dikkatini devam ettirir.
- Farklı öğrenci tiplerini ortaya çıkarır.
- Başkalarının fikirlerini saygıyla dinleme, seviyeli diyalog, tartışma ve hoşgörülü olma vb. gibi özellikleri kazandırır.
- Tüm öğrenciler için gelişmiş fırsatlar sunar.
- Zamanın daha iyi kullanabilme özelliğini kazanır.
- Öğrencinin hem grup içerisinde hem sınıfta kendini ifade edebilme korku ve kaygısını en aza indirerek kendisine güvenmesini sağlar.
- Öğretim ortamını daha eğlenceli hale getirir (Coşkun, 2004).

2.3. MEB OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2005–2006 eğitim öğretim yılında uygulamaya konan okul öncesi eğitim programı, 36–72 aylık çocukları kapsamakta ve gelişimsel bir program olarak nitelendirilmektedir. Programın çocuğun tüm gelişim alanlarını kapsadığı, program anlayışı olarak bütüncül, programlama yaklaşımı açısından da sarmal bir yapıyı oluşturması öne çıkmaktadır. Programda yer alan kazanımlar, ilköğretim programının tüm kazanımlarını içermekle birlikte, problem çözme, iletişim, akıl yürütme, ilişkilendirme, karar verme, sorumluluk alma ve yerine getirme, araştırma, girişimcilik, bilinçli tüketicilik, çevre bilinci ve yaratıcılık becerilerine odaklanılmıştır. Programın temel özellikleri incelendiğinde, çocuk merkezli olması, problem çözme ve oyun temelli olması, yaratıcılığın ön plana çıkarılması dikkati çekmektedir (MEB, 2005–2006 Okul Öncesi Eğitim programı).

2.4. EĞİTİMDE DRAMA

Bireylerin kültürel ve duyarlılık algısının gelişimine yatırım yapan, bu gelişimleri eğitim ve öğretimin amacı haline getirebilen toplumlarda, bireyler kendi kendilerini geliştirme yöntemlerini öğrenmiş olurlar. Eğitimde eğer çocukların güçlüklerle başa çıkabilmeleri, yaşadıkları toplumu daha ileri seviyelere getirmede itici güç olmaları hedefleniyorsa, verilen eğitimin çocuklardaki yaratıcılık, kendine güven, inisiyatif alma, bağımsız düşünme, özdenetim, sorun çözme potansiyellerini geliştirebilmesi gerekir. Bunları gerçekleştirebilmek için “sosyal ve fiziksel doğal çevrede yaşayarak” eğitim tekniklerinden yararlanılabilir. Söz konusu tekniklerden biri de drama yöntemidir.

Türkiye’de drama, özellikle okulöncesi eğitim kurumlarında daha çok uygulamaya başlamış ve adından sık sık söz ettirir olmuştur. Giderek yaygınlaşan uygulamalarla çocuk eğitiminde etkili olan bu yöntem için genel olarak “drama” kavramı kullanılmaktadır. Ancak drama tek başına açıklayıcı bir terim değildir. Bununla birlikte “psikodrama”, “yaratıcı drama”, “eğitimde drama”, gibi terimler de kullanılmaktadır. Bu terimler arasında, tanımladıkları etkinlikler açısından benzerlikler bulunmasına karşın, önemli farklılıklar da bulunmaktadır (Aral, 1981).

Eğitimde drama olarak da adlandırılan pedagojik drama ise, daha çok İngiltere’de, Peter Slade, Brian Way, Dorothy Heathcote, ve Gavin Bolton tarafından geliştirilen ve genel olarak çocuğun hemen her konudaki eğitimi için uygulanan bir eğitim tekniğidir. Özellikle eğitici dram diğer iki drama türünü de belirli oranlarda içerir. Çünkü eğitici drama, çocuğun psikolojik yapı ve psikolojik yaşantıları konusunda bilinçlenmesini de özel bir yetenek olarak yaratıcılığı kazanmasını da amaçlar. Özel sorunları olan bir grup çocuk ile çalışılmıyorsa, eğitici drama kapsamında psikodrama benzeri çalışmalar, daha çok duyguların genel olarak tanımlanması, ayırt edilmesi, farkına varılması ve uygun şekilde ifade edilmesi ile bireysel ve grup halinde gevşeme, rahatlama üzerinde odaklaşır. Eğitici drama ile yaratıcı drama arasındaki en önemli fark, eğitici dramanın amacının oyun yaratma olamaması ve çocukların konuya eğitim amaçlı olarak katılmalarıdır. Başka bir deyişle, eğitimde drama da amaç, anlamak, farkına varmak ve öğrenmektir. Yaratıcı drama da ise temel amaç oyun yaratmadır. Oyun bir araçtır (Önder, 2000).

Eğitimde drama mümkün olduğunca esnek olmakla birlikte, temel kuralları önceden ve dışardan belirlenmiş bir grupta yaşanan, yetişkin bir lider tarafından

rehberlik edilen ve çocuklar tarafından grup oyunu olarak algılanan bir etkinliktir. Drama oyun yoluyla çocuğun doğasında bulunmaktadır. Bu noktada öneli olan, çocuğa öğretilmek istenen şeyin önceden belirlenip planlanmasıdır. Çocuk aktif olarak konunun içine girdiğinde, kendi yöntemleri ile ayrıntıları araştırarak ve sonuca ulaşacaktır. Eğitimde drama çocukların:

- Özgüven duygusunun gelişmesini,
- Bireyin bilişsel, dil, motor ve sosyal açıdan gelişmesini,
- Kendisini başkasının yerine koyarak çok yönlü düşünebilmesini,
- İşbirliği, dayanışma ve paylaşma duygusunun gelişmesini,
- Kendini ifade edebilmeyi,
- Öğrenilen şeyin kalıcılığını,
- Bireyin değişik yaşantıları tanımasını,
- Eğitim ve öğretimde aktif rol almayı
- Rahatlamayı
- Sorumluluk duygusunun gelişmesini,
- Bireyin farklı görüş açılarına sahip olmasını, eleştirmeyi, tartışmayı öğrenmesini sağlar.

2.4.1. Eğitimde Dramanın Yararları

Drama çalışmalar planlı, programlı ve bir amaç doğrultusunda olduğu sürece pek çok kazanım sağlayabilir. Drama yoluyla kazanımlar şu şekilde sıralanabilir (Önder, 2000, 71).

- **Çocukta Yaratıcılığı ve Hayal Gücünü Geliştirmesi:** Edwards ve Springate (1995), drama etkinliklerinin çocukta yaratıcılığı ortaya çıkarmak konusunda geniş olanaklar sunduğunu belirtmişlerdir. Drama her çocukta potansiyel olarak bulunan yaratıcı güçleri, fantezileri serbest hale getirir, açığa çıkarır, geliştirir.
- **Zihinsel Kapasiteyi Geliştirmesi:** Drama sayesinde birçok konu daha canlı, yaşantısal hale gelir. Drama ile yaşayarak, yaparak öğrenmek mümkün olur. Drama etkinliklerinin sunduğu olanaklar sayesinde, fiziksel ve sosyal çevreye uyum sağlayacak bilişsel bilgi birikimi, çok daha üst düzeye ulaşabilir.
- **Kendilik Kavramının Gelişimine Katkısı:** Drama çocuğun kişiliğinin gelişmesinde katkıda bulunur. Drama, çocuğun kişilik gelişiminde önemli olan

kendilik kavramının oluşmasına yardımcı olur. Çocuğun sosyal olarak uyumlu, güvenli bir birey olarak topluma katılabilmesi için, olumlu bir kendilik kavramına ihtiyacının olduğu kabul edilmektedir. Çocuk diğer insanları tanıyarak, kendisini onlarla karşılaştırarak, kendilik kavramının kazanabilir. Drama, çocuğun kendisi hakkında bilgiler edinmesine, kendisini yapabildikleri ve yapamadıkları ile daha gerçekçi olarak tanınmasına yardımcı olabilir.

- **Bağımsız düşünme ve Karar Verme:** Drama etkinlikleri sırasında düşüncelerin, yargılanmadan, eleştirilmeden kabul edildiğini gören çocukta, bağımsız düşünme ve karar verme becerisi gelişebilir.
- **Duyguların Farkına Varılması ve İfade Edilmesi:** Drama, hem çocuğun kendisinin hem de başkalarının duygularına duyarlılık göstermesine yardımcı olur. Çocuk kendi yaşantılarını ve duygularını başkalarıyla paylaşmayı öğrenir.
- **İletişim Becerilerine Olumlu Katkı:** Drama diğer insanlara iletişim kurma konusunda alıştırmaya olanağı sağlar. İletişimde bulunmayı öğrenmek için yaşantılar sunar. İletişim kurmak için sırasını beklemek davranışından, dinleme davranışına kadar, karşılıklılık ilkesinden, açık iletişimden birçok iletişim unsurunu, yaşayarak deneyerek içselleştirmek mümkün olur.
- **Sosyal Farkındalığının Artması ve Problem Çözme Yeteneğinin Gelişmesi:** Drama sayesinde çocuk, çevresinde olup bitenleri daha iyi anlar, günlük yaşamdaki olayları anlamlandırır. Drama sayesinde çeşitli sosyal rolleri ve sosyal problemleri incelemek mümkün olur. Drama etkinlikleri çocukların sadece kendisine güvenmesini değil, başkalarına güvenmesini de sağlayabilir.
- **Demokrasi Eğitime Destek:** Drama, demokrasi eğitimi için oldukça elverişli bir tekniktir. Çünkü demokrasi başkalarının da sırası, hakları, duyguları olduğunu anlamak ve kabul etmekten geçer. Drama etkinlikleri, grup içinde yaşantılar geçirilerek yapıldığı için, çocuğun başkalarıyla uyumlu, sınırlarının bilen bir kişilik kazanmasına yardımcı olacak önemli bir tekniktir.
- **Grup İçi Süreçlere Olumlu Katkı (Arkadaşlık):** Drama, çocuğun diğer insanlarla uyumlu olarak birlikte yaşamının ve onlarla işbirliği yapmasının gerekli olduğunu keşfetmesine yardımcı olur. Drama, çocuğun grup haline bulunduğu diğer çocuklar ile ilgili beceriler kazanmasına yol açabilir.
- **Öğretmenle Çocuklar Arasında Olumlu İlişkilere Katkı:** Çocuklar drama sayesinde öğretmen karşı daha açık ve serbest hale gelirler. Böylelikle

çocukların potansiyelleri ve gelişim süreçleri ile ilgili olarak, öğretmen çok çeşitli durumlarda gözlem ve değerlendirmeler yapabilir.

- **Genel Öğrenci Performansına Olumlu Etkisi:** Grupla yapılan etkinlikler açısından, drama etkinlikleri çocukların hem psiko-motor hem zihinsel anlamda genel anlamda performanslarını artırabilir.

2.4.2.Oyunun Tanımı ve Önemi

Oyun, ilkel insanın yaşamı ve doğayı öğrenmekte kullandığı ilk etkinliktir. Diyebiliriz ki, insan doğuştan oynayan insandır. Çocuklarla iletişim kurmanın, onların dünyasının paylaşmanın bir yolu olan oyun, bu yolların en doğal olanı, en sık kullanılanı en sağlıklı sonuç verenidir (Dönmez, 2000).

Oyun hakkında ilk geliştirilen kuramlar, insanlarda ve hayvanlarda neden oyun oynama gereksinim olabileceğini açıklamakla başlamıştır. Sonraları oyun dinamiği üzerinde duran kuramlar geliştirilmiştir. Rousseau, Montessori, McMillian kardeşler, Suan İsaacs çocukların yetişkinlerden farklı gereksinimleri olduğunu ve bunların yaşlara göre değişim gösterdiğini öne sürerek toplumu uyarmaya çalışmışlardır. Bu akım son yıllarda Batı dünyasında kendi içinde bir ekol haline gelmiş olup bazı okullarda çocuk eğitiminin sadece oyun ortamında verilebilecek şekilde eğitim programları düzenleme yoluna gidilmiştir (Sevinç, 2004).

Oyun gerçek bir eğitim aracıdır. Okul öncesi dönem ve okul yılları boyunca kazanılan bilgilerin kuşaktan kuşağa taşınmasını sağlar. Toureh, oyunun eğitimdeki rolü ile ilgili şunları söylemiştir:”*Oyun faaliyetleri ve oyuncaklar bir andan çocuğun kendisi ifade etmesi ve yetişkinin onu anlamaya çalışması için en iyi yol iken, diğer yandan da çocuğun eğitiminin ellerine bırakıldığı, yetişkinin geliştirerek istediği öğretme yöntemleri ve tekniklerin temelini oluştururlar.*“(Dönmez, 2000: 25).

Dogbeh ve N’Diaye’ye göre oyunun yedi eğitsel amacı vardır. Bu amaçlar Bloom’un sınıflamasına uygun olarak belirlenmiştir.

- 1.Doğrudan bilgilenme
- 2.Anlama
- 3.Uygulama (Soyut kavramların prensiplerin ve kuralların yeni ortamlarda seçilerek kullanılması)
- 4.Analiz
- 5.Sentez (Değişik kaynaklardan alınan elemanların yapısını özetleme, planlama vb.)
- 6.Değerlendirme (Bilgi, düşünce ve yöntemlerin eleştirilmesi)

7.Yaratma, keşfetme (Elde edilmiş bilgin yaratıcı faaliyete dönüştürülmesi) (akt: Dönmez, 2000) .

Oyun okulla ilgili akademik çalışmalar iç içe olmalıdır. Bundan dolayı eğitim programları hazırlanırken hedeflere ulaşmak için düzenlenen etkinliklerin oyun niteliğinde olması, çocukların eğitime daha aktif katılmalarını sağlayarak eğitim programının etkinliğini artırır hem de çocuklar hoş vakit geçirmiş olur.

Çocuk oyunda araştırır keşfeder ve öğrenir. Başkalarıyla bir araya gelir ve akranlarıyla ilişki kurar. Aynı zamanda korkularından, kaygılarından ve saldırganlık duygularından arınma olanağı bulur. Doğaçlama sosyo-dramatik oyunlar, hayal gücünü, üretkenliği ve akıl yürütmeyi destekler. Oyun toplumsal davranışları pekiştirme aracı olarak da işlev görür. Sağlıklı çocuklar uygun ortamlarda daha çok oyun oynamaya yönelirler (Sevinç, 2004). Oyun, çocuğun fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimini sağlayan, çocuğun yaşamı için gerekli, adeta hayati bir ilaçtır. Oyun oynamayan çocuğun, bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı olduğu söylenemez.

2.4.3. Oyun ve Eğitimde Drama ilişkisi

Eski Yunanlılar da drama doğrudan doğruya yaşamak anlamında kullanılırdı. Oxford Sözlüğü'nde, drama sözcüğünün karşılığı olarak “bir sahne oyunu, dramatik sanat” yazarken, Redhouse Sözlüğü'nde, bunlara ek olarak “bir sahne oyunu da olduğu gibi geçen hayat olayları” tanımı yer almaktadır. Dramatik sözcüğünün Türkçe'de “acıklı” gibi bir anlam kazanmasına karşın, bu sözcüğün anlamı bu değildir.”Etkili, canlı, tiyatral, göz alıcı” gibi anlamlara gelen bu sözcük drama sözcüğüne hizmet eden bir anlam taşımaktadır (Dalkılıç, 1999). Dramayı ve çocuk eğitimindeki yararlarını anlamının yolu, bir ölçüde çocuk için oyunun anlamını e işlevini anlamaktan geçer. Drama etkinlikleri oyundan farklı, ancak oyun ile bir takım benzerlikleri olan etkinliklerdir. Bu nedenle çocuklarla yapılan drama etkinliklerine “dramatik oyunlar” da denilmektedir. Çocuk gerek oyunda, gerekse dramatik oyunda hareket etme etkinliği içindedir. Dramatik oyun bir grup oyunudur ve liderin örgütlediği, liderin kendisinin de yer aldığı bir etkili biçimdir. Dramatik çocuğa baskı yapmadan, önerilen temalar çerçevesinde doğaçlama temeline dayanan bir tekniktir. Çocuk dramatik oyun aracılığıyla kişisel duyarlılığını anlatma, vücudunu, sesini, heyecanlarını ve hatta sosyal ilişkilerini disipline sokma olanağı sağlar (Aral, 1981). Oyunun çocukların eğitimi üzerinde göz ardı edilmeyecek birçok olumlu etkileri görülmektedir. Ancak bazen oyunun daha çok işlevsellik kazanması için drama çalışmalarına da yer vererek oyunun

olumlu etkisi, işlevselliği artırılabilir. Yaşamamızda sosyal becerilerin iyi olması, kişiyi hem sosyal ilişkilerde hem akademik başarısında olumlu yönde etkilediği söz konusudur. Sosyal becerilerin temelini oluşturan iletişim becerilerinin gelişmesinde de dramatik oyunların önemli bir yeri vardır.

Dramatik etkinliklerin oyundan farklı olan özellikleri ve benzerlikleri vardır. Drama etkinlikleri ve oyun arasında ki benzerlikler ve farklılıklar şöyle özetlenebilir (Aral, 1981):

- Oyun daha çok kendiliğinden başlar ve amaçları belirsizdir. Drama ise daha planlı olduğundan, amaçları daha önceden belirlenir.
- Oyun ve eğitici drama arasında ki benzerlik, oyunda da, eğitici dramada da çocuğun dikkat ve enerjisinin etkinlik üzerinde oldukça fazla yoğunlaşmasıdır.
- Kuralsız çocuk oyunları olmakla birlikte önceden saptanmış eğitim amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığı değerlendirilmelidir. Ancak dramanın kuralları önceden belirlense de tartışılabilirliği, hatta değiştirilebilirliği daha fazladır.
- Çocuk oyununda sonuç önemlidir. Buna bağlı olarak kazanmak ve kaybetmek söz konusudur. Yani, çocuğun katıldığı etkinliği mükemmel yapması değil, sürece nasıl katıldığı önemlidir.
- Oyunun sonunda değerlendirici, kavramasal bilgilerin altının çizildiği, duyguların tanımlandığı ve ayırt edildiği bir tartışma yer almaz. Fakat drama etkinliği sonunda yapılan grup tartışması, oynanan etkinlikle ilgili bilgilerin yerleşmesine ve bu bilgilerin kalıcılığının sağlayabilecek kavramlaştırmalar, kategorilendirmeler, benzetmeler, ayırt etmeler için olanak sağlayabilir.

2.4.5. Eğitimde Drama ve İletişim Becerilerinin Gelişimi

İletişim sanatlarından biri olan eğitim amaçlı drama etkinliklerinin dil gelişiminde etkili olduğu söylenebilir. Son yıllarda dil bilimciler ve eğitimciler sözel ve sözel olmayan iletişim becerisine yönelik sanatları dil gelişimi üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Dramanın sadece sözel değil, sözel olmayan iletişim becerilerini de geliştirdiğini vurgulamışlardır. Çocuğun drama çalışmaları içinde etkin, olduğu sözel ve sözel olmayan dili çok etkin bir şekilde kullandığı görülür. Çocuk bu etkinlikler içinde yer alırken, düşünme, konuşma, dinleme, anlatma ve birbirleriyle iletişim kurma becerilerini de kazanır. Bütün bu becerileri plan hazırlama, problem çözme, kendi içinden ve diğerlerinden gelen uyarılara doğal tepkiler verme durumunda ortaya

konabilir. Drama etkinlikleri sırasında çocuk sözel iletişim başlatarak çeşitli durumlarda hayali karakterlerle karşılıklı diyaloglar kurar, doğal ve içinden geldiği gibi hayal gücünü kullanarak konuşur. Yine organize edilmiş etkinlikler sayesinde çocuk sesinin tonunu, yüksekliğini, alçaklığını ve hızını ayarlayabilir. Bir devi, bir prensi, bir kralı, yaşlı bir adamı ya da hayvanı oynarken çocuk ton ve ifadelerini geliştirme imkânı bulur. Tüm bunlar sonucunda çocuk etkileşime girerek, kendine güven duygusu pekiştirir. Kendine güven duygusu aynı zamanda çocuğun dil gelişiminde önemli bir faktör olarak rol oynar.

Drama etkinlikleri dili kullanma yeteneğini geliştirerek dili kullanma sıklığını artırır. Çocukların kelime hazineleri, yaratıcı drama ya da doğaçlamada daha fazla sözcük kullanımı, gramer bilgisi, renk, biçimi, sayı gibi çeşitli kavramlara ait sözcüklerin kullanımıyla genişler. Kelimeler doğru ve yerinde kullanılarak sözlü anlatım gelişir ve böylece kelime dağarcığının zenginleşmesi sağlanır. Drama etkinliklerin de rol almak, duygu ve hareketler yoluyla kelimeler arasında ilişki kurmak da kelime hazinesini genişletir. Aynı zamanda kullanılan materyaller ve hazırlanan eğitim ortamları da çocuğun dil kullanım alanlarını ve kalitesini artırır. Her etkileşim ortamı çocuklara yeni deneyimler ve yeni kavramlar kazandırır. Kendi içinde bir dil biçimi olan drama çocuğa, kendine ve başkalarına karşı eleştirel değer biçme fırsatı sunar. Bu ortamda çocuk kendini baskı altında hissetmediği için düşüncelerini rahat bir şekilde ifade eder. Bu durum, özellikle sıkılan çocuklar için elverişli bir ortam yaratır. Ayrıca drama etkinlikleri sırasında çocuğun vücut hareketleri esnasında vücut parçalarını, gözünü, başını, yüzünü, ellerini, kollarını kullanması çocuğun sözsüz iletişimi de öğrenmesini fırsat verir. Çocuk kelimeler olmadan müzik, jest ve vücut hareketleri ile nasıl konuşacağını keşfeder.

Görüldüğü gibi drama etkinlikleri çocuğun dil kazanması ve zenginleştirilmesinde önemli bir araç görevi görür. Drama dil gelişimi ile ilgili hedeflere sahiptir. Bu hedefler şu şekilde özetlenebilir:

- Konuşurken kendine güven duymanın gelişmesi
- Konuşmanın gelişmesi,
- Akıcılığın gelişmesi,
- Kelime hazinesini artması,
- Fikirlerin ifade edilmesi,
- İnsanlarla ilişki kurma becerisinin kazanılması,

- Farklı durumlarda farklı dilin kullanılması,
- Tanımlama, tartışma ve değerlendirme becerisinin gelişmesi.

2.5. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.5.1. Okul Öncesi Eğitiminde Kubaşık Öğrenmeye İlişkin Çalışmalar

Avcıoğlu (2004) çalışmasında, kubaşık öğrenme yöntemine dayalı olarak hazırlanan sosyal beceri öğretim programının, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların dinleme becerileri, sözel açıklama becerileri ve kişiler arası becerileri öğrenmelerinde etkili olup olmadığını araştırmıştır. Bu becerilere uygun olarak düzenlenen kubaşık öğrenme temeline dayalı planı, toplam 23 oturum olmak üzere haftada 2 gün 40 dakikalık oturumlar şeklinde uygulanmıştır. Araştırmaya 4-6 yaş grubunda bulunan 14 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonucunda, kubaşık öğrenme yöntemi doğrultusunda geliştirilmiş olan sosyal beceri öğretim programının, öğrencilerin hedef sosyal becerileri geliştirmelerinde etkili olduğu bulunmuştur.

Tarım ve Artut (2004) çalışmasında, okul öncesi dönemde matematik becerilerinden bazılarını kazandırma kubaşık öğrenme yönteminin etkisini sınamıştır. Araştırma, Adana il merkezine bulunana bağımsız bir devlet anaokulundaki anasınıfına devam eden 20 çocuk üzerine yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak Aktaş'ın (2003) de hazırlamış olduğu Sayı ve İşlem Kavramlar Testi'nin toplama ve çıkarma becerilerine yönelik maddeler tekrara düzenlenerek bir değerlendirme formu hazırlanmıştır. Bu form uygulama öncesi ve sonrasında kullanılmıştır. Bu araştırma tek grup öntest-sontest yarı deneysel desen türüne göre desenlenmiştir. Çalışma 13 hafta boyunca devam etmiştir. Çalışmanın başlangıcına uygulanan değerlendirme formunda elde edilen veriler bakıldığında toplama ve çıkarma işlemlerinde çocukların somut materyallerle yapılan toplam-çıkarma işlemlerinde daha başarılı oldukları gözlenmiştir. Ancak yarı somut materyalle sorulan sorularda çocukların başarı düzeylerinin daha düşük olduğu gözlenmiştir. Çalışmanın sonunda Kubaşık öğrenme yönteminin matematiksel kavramları öğrenmek için okul öncesi dönemde başarı ile uygulanabileceğini sonucu ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda kubaşık öğretim yönteminin uygulandığı programda hikâye temelli kubaşık çalışmalara dayandırılması çocuklara soyut matematiksel kavramları somutlaştırmada yararlı olmuştur. Ayrıca çocukların toplama - çıkarma işlemlerini yaparken çeşitli stratejiler geliştirdiklerini de gözlenmiştir.

Yıldız (1998), işbirlikli öğrenme ve geleneksel öğretimin okul öncesi çocukların temel matematik başarıları üzerindeki etkilerini ve mevcut uygulamalarla ilgili öğretmen görüşlerini incelemiştir. Bu araştırmaya 1995 Ocak-Şubat- Mart aylarında özel bir okul öncesi eğitim kurumuna devam etmekte olan 6 yaş grubu çocuklarından oluşan 30 çocuk katılmıştır. Bu kurumda bulunana 2 6 yaş şubesinden biri rasgele seçilerek deney, diğeri kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Her grup 15 çocuktan oluşmuştur. Ayrıca deney ve kontrol grubu arasında karşılaştırma yapabilmek için alan-kontrol grubuna ihtiyaç duyulmuş, bunun için 40 okuldaki 80 çocuk araştırma alan- kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Aynı şekilde aştırmaya öğretmenler de dâhil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak, Matematik Başarı Gözlem Formu, Matematik Öğretim Ölçeği ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerin ses kayıtları ile toplanmıştır. Uygulama kubaşık öğrenme yöntemlerinden “Birlikte Öğrenme Tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonunda, geleneksel yöntemin uygulandığı deney grubunda cinsiyet açısından nemli bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. Kubaşık öğrenme çalışmalarını gözleyen öğretmenler, çocukların çalışmalara daha heyecanlı, zevkle ve daha istekli katıldıklarından dolayı gösterdikleri başarıdan etkilendikleri görülmüştür. Bu yöntemin çocukların temel matematik başarıları üzerinde olumlu bir etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Howard, Justine ve arkadaşları (2006) araştırmalarında çocukların oyunu sınıflandırmaları ve sosyal öğrenme ortamlarını incelemiştir. Yaşları 4–6 arasında olan 92 çocuk bu araştırmaya katılmıştır. Araştırmada hikâye tamamlama yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca çocuklardan resimleri sınıflandırmaları istenmiştir (oyun-oyun değil). Gruplar öğretmenin liderliğinde öğrenme ve tek başına, paralele ya da kubaşık öğrenme şeklinde ayrılmıştır. Araştırma bulgularına bakıldığında ocukların kubaşık öğrenme yöntemi ile daha uyumlu oyun oynadıklarını ve yaşlılarıyla daha iyi iletişim kurdukları gözlenmiştir.

Schepi, Maureen ve arkadaşları (2003), “Engelli çocuklar ve sınıf arkadaşları arasındaki kubaşık katılım sağlamak için okul öncesi çalışmalarını eğitime” adlı çalışmalarında iki okul öncesi eğitmenin engelleri olan ve olmayan okul öncesi öğrencilerinin kubaşık katılımlarını sağlamak için düzenlenen eğitim programını değerlendirmişlerdir. Eğitim programı belirli talimatlar ve iş üzerindeki geri bildirimler kubaşık katılımın nasıl desteklendiğini gösteren örneklerden oluşmaktadır. Bu talimatlar sonucunda eğitilen öğretmenlerin sınıflarında kubaşık katılımın arttığı görülmüştür.

Kolb (2001), “Duygusal Zekâyı Arttırmak İçin Okul Öncesi Çocuklarına Sosyal Yetenekleri Öğretme” adlı çalışmalarında, kreşlerdeki risk taşıyan 3 ile 5 yaşındaki çocuklar arasındaki sosyal yetenekleri ilerletmek için bir müdahale programı uygulamışlardır. Araştırmaya iki anaokulundaki 65 çocuk katılmıştır. Sosyal yeteneklerdeki problemler 39 çocuk için yapılmış olan anekdot ve gözlem listeleriyle ortaya çıkarılmıştır. Erken çocukluk dönemi uzmanları öğrencilerin çatışmalarla baş etmede yetersiz olduklarını, işbirliği yetersizlikleri bulunduğunu, zayıf ilişkilerin ve duygusal durumlarda tanımlayıcı dildi kullanmadaki yetersizlikleri bulunduğunu ileri sürmüşlerdir. Araştırmacılar müdahale programında; kubaşık öğrenme etkinliklerine, duygusal zekâ eğitimine, çoklu zekâ etkinliklerine, aynı zamanda sosyal yetene ve şiddet önleme programına yer vermiştir. Müdahale sonrasına, hedeflenen okul öncesi öğrencilerinin sosyal davranışlarında ve duygusal zekâlarında artış oluğu görülmüştür. Aynı zamanda öğrenilmiş olan sosyal yeteneklerin diğer öğrenme durumlarına da transfer edildiği görülmüştür.

Anderson ve Genan (1998) yapmış oldukları araştırmada, dört öğrenme merkezindeki işbirliğine dayalı problem çözme davranışlarını karşılaştırmışlardır. Bu dört öğrenme merkez; bilgisayar, drama etkinliği, blok köşesi ve sanat etkinliği merkezleridir. Araştırma 4–5 yaş çocukları üzerine gerçekleştirilmiştir. Bir üniversitenin okul öncesi eğitim programındaki iki sınıf örnek grubunu oluşturmuştur. Gözlemler çocukların haberi olmadan gerçekleştirilmiştir. Bu gözlemler video kayıtları ile yapılmıştır. Sosyal etkinlikler ise; yıkıcı, meşguliyetsiz, öğretmen etkileşimi- çocuğun başlaması, öğretmen etkileşimi-öğretmenin başlaması, seyirci, yalnız başına, paralel veya kubaşık çalışmalar yapılırken gözlenmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında bu dört merkezde nerdeyse hiç birinde yıkıcı davranış gözlenmemiştir. En fazla çatışmanın yapıldığı öğrenme merkezi ise, blok köşesinde gerçekleşmiştir. Ancak aynı zamanda da kubaşık davranışın en çok görüldüğü öğrenme merkezi blok köşesidir. Tarım ve Artut (2004), kubaşık öğrenme yöntemini okul öncesi çocuklarına toplama ve çıkara becerilerini kazandırmada kullanımına ilişkin yaptıkları çalışmalarında çocukların bu konuda ilerleme kaydettiklerini belirtmiştir. Bunun yanı sıra çocukların grupta çalışma becerilerinin geliştiği ve yönergelerin dinleme, olumlu konuşma gibi sosyal becerilerinin de geliştiği ifade edilmiştir.

Yıldız (1998) çalışmasında işbirlikli öğrenme ve geleneksel öğretimin okulöncesi çocuklarının temel matematik başarıları üzerindeki etkileri ve mevcut uygulamalarla ilgili öğretmen görüşleri adlı çalışmasını yapmıştır. 6 yaş çocukları

üzerinde Birlikte öğrenme Tekniği üzerinde yaptığı çalışmada Matematik Becerilerinde geleneksel öğretime göre daha başarılı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Katloff (1993), Japonyada Da-ichi okul öncesi eğitim programında uygulanan işbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı grupları incelediğinde, çocukların sınıf projeleri üzerinde çalışırken daha olumlu ilişkiler içinde olduklarını ve daha iyi bir öğrenmenin gerçekleştiğini ifade etmiştir.

2.5.2. Okul Öncesi Eğitiminde İletişim Becerilerini Geliştirmeye İlişkin Çalışmalar

Callaghan (2000) 3 ve 5 yaş grubu okul öncesi çocukların duyguları tanıma ve adlandırma becerileri üzerine araştırma yapmıştır. Araştırmanın sonucunda; duyguları ayırt etmede, hem 3 hem 5 yaşındaki çocuklarda, deney grubunun sonuçları kontrol grubundaki çocuklara göre anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur.

Sayı 1996-1997 yıllarında okul öncesi ve ilkökul düzeyindeki çocukların duygusal yüz ifadelerini çizme becerileri ile ilgili iki ayrı çalışma yapılmıştır. Araştırma sonucunda en başarılı olarak çizilen duygusal yüz ifadesinin mutlu olduğu ve bunu kızgın, üzgün ve şaşkın ifadelerinin izlediği bulunmuştur.

Ağdaş (1979) tarafından yapılan çalışmada “Anne Çocuk İletişim Dili Eğitimi” değişkeninin, deneme grubu annelerinin çocuklarına karşı tutum ve davranışlara etkileri ile bu davranışların, çocukların işbirliği ve sosyal ilişkilerine ilişkin davranışları üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma anaokuluna devam eden 5-6 yaş çocukları ve onların anneleri üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, “Anne-Çocuk İletişim Dili Eğitim” programı uygulandıktan sonra deneme grubu annelerin çocuklarında işbirliği ve sosyal ilişkilerinde anlamlı düzeyde yükselme olduğu görülmektedir.

Hakim ve Shoatz (1991) 3-5 yaşları arasında 65 çocuk üzerine yaptıkları çalışmada, sözel dil becerileri, işbirliği becerileri düşük ve saldırgan davranış gösterme sıklığı yüksek olan çocukların oyun temelli uygulamalara dayalı deneysel süreçten sonra, işbirlikli oyun ve kabaşık öğrenme becerilerinin ve dil becerileri açısından da kullandıkları sözcük sayısının arttığı görülmüştür.

2.5.3. Okul Öncesi Eğitiminde Dramının Kullanımına İlişkin Araştırmalar

Hickman (1981) bazı anaokulları ve ilk sınıflarda yaptığı öykü okuma çalışmalarında, deney grubunda okuduğu öykünün metinlerini yarım bırakarak çocuklara tamamlatma, öyküdeki ayrıntıları dikkat çekme, tartışma ve değerlendirme

egzersizlerine yer vermiştir. Kontrol grubunda ise sadece öyküyü yüksek sesle okumuş ve tamamlamıştır. Her iki gruba yaptığı öyküyü hatırlama çalışmasında, deney grubundaki çocukların öyküyü daha detaylı hatırladıklarını, kontrol grubundaki çocukların dikkatinin ise daha çok ses ve kelime tekrarı olan bölümlerde yoğunlaştığını belirtmiştir.

Jacob, Nueman, Roskoy (1998) oyun ortamlarında eğitsel materyaller bulunmayan çocukları gözlemlemiştir. Küçük çocuklar oyunlarında sadece değişik toplumsal rollerin dil ve davranışlarını kullanmakla kalmayıp aynı zamanda da yazı yazmak ve yazının kullanım alanları hakkında gelişen kavrama yeteneklerini de kullanma şansı elde etmiştir. Daha büyük çocukların ise dramatik oyunda günlük yaşantılarında çevrelerinde gözlemledikleri diğer davranış şekillerini de oyunlarına uyarladıklarını belirlemiştir.

Gönen ve Dalkılıç'ın (2000) yaptıkları araştırmada da anaokulu giden 60- 72 aylık çocuklara destekleyici olarak uygulanan eğitimde drama programının çocukların dil gelişimlerinde etkisi incelenmiştir. Eğitimde drama yoluyla 13 hafta boyunca destekleyici dil eğitimi alan deney grubunun son test ortalamalarının daha yüksek olması, verilen eğitimin pozitif yönde etkili olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Kocayörük (2009) ilköğretim okulu altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada, drama ile eğitim programının, öğrencilerin sosyal beceri düzeylerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, drama ile yapılan eğitim programının öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin gelişmesinde etkili olduğu bulunmuştur.

Güven-Metin (1999) okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5-6 yaş çocuklarının sosyal-duygusal gelişimlerine dramanın etkisinin belirlemek amacı ile yapılan araştırma sonucunda, drama çalışmalarının çocukların sosyo-duygusal gelişimleri açısından anlamlı farklılıklar ortaya koydu belirlenmiştir.

2.5.4. Araştırmaların Genel Olarak Değerlendirilmesi

Konu ile ilgili çalışmalar genel olarak incelendiğinde sosyal beceri, kavram edinimi, derse yönelik ilginin artırılması, birlikte çalışma, problem çözme üzerinde kubaşık öğrenme etkinliklerinin sınırdığı görülmektedir. Gerek yurt içinde gerek yurt dışında yapılan çalışmalarda deney gruplarında kubaşık öğrenme etkinlikleri, kontrol gruplarında ise farklı öğrenme-öğretme yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmalarda deney gruplarında kubaşık öğrenme lehine anlamlı farklar bulunduğu gözlenmiştir.

Eğitimde drama ile ilgili çalışmalar incelendiğinde sosyal-duygusal gelişim, toplumsal rolleri öğrenme, dil eğitimi üzerinde eğitimde drama etkinliklerinin sınıandığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda eğitimde drama etkinliklerinin uygulandığı gruplar lehine anlamlı farklar gözlenmiştir.

Ülkemizde kubaşık öğrenmenin ve eğitimde dramanın sosyal beceriler üzerindeki etkisini sınavan çalışmalar yapılmıştır. Ancak eğitimde drama ve kubaşık öğrenme yöntemlerinin bir arada kullanılarak sosyal becerilerin bir alt boyutu olan iletişim becerilerini sınavan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bundan dolayı da bu çalışmada eğitimde drama yöntemi ile kubaşık öğrenme yöntemlerinin bir arada olduğu etkinliklerin 5-6 yaş grubu öğrencilerin iletişim becerileri üzerindeki etkileri sıvanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırmada kullanılan deney deseni ve deneysel işlemler, veri toplama araçları ile araştırmada izlenen yol ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır.

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırmada, eğitimde drama destekli Kubaşık öğrenme yönteminin okul öncesi 5- 6 yaş çocuklarının iletişim becerilerini geliştirmeye etkisi sınanmıştır. Diğer bir deyişle, bağımsız değişkenlerin (drama destekli kubaşık öğrenme etkinlikleri, Okul Öncesi Eğitim programında yer alan MEB okul öncesi eğitim programına uygun etkinlikler), bağımlı değişken (İletişim becerileri) üzerinde etkili olup olmadıkları sorusuna yanıt aranmıştır. Bu bağlamda araştırma “Yarı Deneme Modeli”nde desenlenmiştir. Deneme modelleri, neden sonuç ilişkilerini belirlemeye çalışmak amacı ile doğrudan araştırmacının kontrolü altında gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelleridir (Karasar, 2005, s.87). Bu araştırmada eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme yönteminin kullanıldığı grup deney grubu, okulöncesi eğitim programında yer alan etkinliklerin kullanıldığı grup ise, kontrol grubu olarak belirlenmiştir. İletişim Becerileri Ölçeği, deney ve kontrol grubundaki öğrencilere öntest ve sontest olarak uygulanmıştır. “öntest - sontest kontrol grup”lu yarı deneme modeline göre desenlenen araştırmanın simgesel modeli aşağıdaki gibidir:

G ₁	R	O ₁	X ₁	O ₂
G ₂	R	O ₃		O ₄

G₁: Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinliklerinin Uygulandığı Deney Grubu

G₂: Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinliklerin Uygulandığı Kontrol Grubu

R: Yansızlık

X₁ : Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri

O₁, O₃ öntest

O₂, O₄ sontest

3.2.Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2007–2008 eğitim-öğretim yılında, Aydın ili Karpuzlu ilçesinde bulunan, M.E.B’na bağlı iki ayrı ilköğretim okuluna bağlı anasınıfına devam etmekte olan 5–6 yaşındaki 21 öğrenci oluşturmaktadır. Sınıflardan birisi kontrol grubu, diğeri deney grubu olarak ele alınmıştır.

Çalışma grubunun belirlenmesinde öncelikle bakanlıktan alınan izinle okullara gidilmiş ve öğretmenlerle görüşülmüştür. Çalışma için gönüllü öğretmenlerin bulunduğu benzer sosyal-ekonomik özelliklere sahip M.E.B’na bağlı iki anasınıfı yansız olarak seçilmiştir. Deney grubunda 12, kontrol grubunda 9 öğrenci çalışma grubunda yer almıştır. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin birbiriyle benzer ve farklı yönlerinin ortaya çıkarılmasında aşağıdaki değişkenler göz önüne alınmıştır.

Deney ve kontrol gruplarının özelliklerini ortaya koymak için aşağıdaki ölçütler göz önüne alınmıştır:

1. İletişim becerileri ölçeği öntest puanları (Ek–1).
2. Kişisel bilgi formundan elde edilen veriler (Ek–2).
  - Cinsiyet
  - Yaş
  - Kardeş Sayısı
  - Anne Eğitim Düzeyi
  - Baba Eğitim Düzeyi
  - Anne Mesleği
  - Baba Mesleği

Çalışmanın okul öncesi dönem çocukları üzerinde yürütülmüş olmasının iki temel nedeni şu şekilde özetlenebilir;

1.Yurt içi ve yurt dışında yapılan birçok araştırmada etkili bulunmuş olan kubaşık öğrenme yönteminin ve eğitimde drama yönteminin okul öncesi eğitimdeki çocuklara etkisinin sınanmak istenmesi.

2.Türkiye de eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin etkililiği ile ilgili 5–6 yaş çocukları üzerinde herhangi çalışmaya rastlanılmaması.

3.3. GRUPLARIN ÖNTEST İLETİŞİM BECERİLERİ ÖLÇEĞİ PUANLARININ DAĞILIMI

Grupların öntest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için iletişim becerileri öntest puanları üzerinde Bağımsız Gruplar t-testi analizi (Independent Samples t-test) yapılmıştır. Bunun için uygulamaya başlamadan önce iletişim becerileri ölçeği üç gözlemci tarafından ayrı ayrı doldurulmuştur. Daha sonra bu üç gözlem sonucunun ortalamaları alınarak çıkan sonuç üzerinden analiz yapılmıştır. Aynı zamanda sözel iletişim becerileri, sözel olmayan iletişim becerileri, iletişim engellerinden kaçınma ve nezaket içerikli iletişim becerilerine ilişkin sonuçları ayrı ayrı görmek için bu becerilerin her bir maddesi toplanıp soru sayısına bölünerek çıkan sonuç üzerinden analiz yapılmıştır. Bu sayede sözel iletişim becerileri, sözel olmayan iletişim becerileri, iletişim engellerinden kaçınma ve nezaket içerikli iletişim becerileri ayrı olarak da incelenmiştir. Bu analiz sonuçları ise her becerinin sonunda sözel iletişim becerileri, sözel olmayan iletişim becerileri, iletişim engellerinden kaçınma ve nezaket içerikli iletişim becerileri başlığı ile yer almıştır. Analiz sonuçları Çizelge 3,3'te verilmiştir.

Çizelge 3. 3. : Grupların iletişim becerileri ölçeği öntest puanlarına ilişkin t-testi sonuçları

Alt Ölçekler	Gruplar	N	X	S	t
Sözel Olan İletişim	Deney	12	2.8302	.61133	1.459
	Kontrol	9	3.2263	.62153	
Sözel Olmayan İletişim	Deney	12	2.9167	.50168	2.382
	Kontrol	9	3.3333	.16667	
İletişim Engelleri	Deney	12	2.3472	.33175	.659
	Kontrol	9	2.2654	.19200	
Nezaket İçerikli İletişim	Deney	12	2.8500	.47493	3.338
	Kontrol	9	3.5111	.41096	
Toplam	Deney	12	90.2711	34.01305	.339
	Kontrol	9	95.0033	36.82067	

Çizelge 3,3. incelendiğinde yapılan t-testi sonuçlarına göre, deney ve kontrol gruplarının iletişim becerileri ölçeği alt ölçeklerinin öntest puan ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

3.4. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Kişisel bilgiler formunda, çalışma grubundaki öğrencilerin, cinsiyeti, çocuğun okula başlama, doğum tarihi, kardeş yaşı, anne- babanın öğrenim düzeyi ve mesleği ile ilgili değişkenler yer almaktadır.. Öğrencilerin birlikte yaşadıkları kişilerle ilişkili olan bu değişkenler çocukların öğrenme düzeylerini etkileyebilir. Bu nedenle, deney ve kontrol gruplarındaki çocukların benzer özellikler taşıması önemlidir. Aşağıda bu değişkenlere ilişkin sayısal verileri içeren çizelgeler sırasıyla verilmiştir.

3.4.1 Cinsiyet

Çizelge 3.4.1 incelendiğinde cinsiyet açısından deney grubundaki erkek öğrenci sayısının, kontrol grubundaki erkek öğrenci sayısına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerinin sayılarının ise, deney ve kontrol grubunda birbirine yakın olduğu görülmektedir. Grupların cinsiyet bakımından eşitlenememesinin nedeni, Karpuzlu ilçesinde dört anasınıfının bulunması ve sadece deney ve kontrol grubunu oluşturan anasınıflarının sosyal- kültürel açıdan birbirine daha yakın özellikte olması ve bu iki anasınıfında 5–6 yaş grubunun olması gösterilebilir.

Çizelge 3.4.1: Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı

Gruplar	Kız	Erkek	Toplam
Deney	5	7	12
Kontrol	4	5	9
Toplam	9	12	21

3.4.2 Yaş

Çizelge 3.4.2 incelendiğinde çocukların yaşları açısından deney ve kontrol grubundaki 5 yaşındaki öğrenci sayılarının eşit olduğu görülmüştür. 6 yaş öğrencilerinin sayıları ise deney grubunda daha fazla olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.4.2: Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin yaşlara göre dağılımı

Gruplar	5 yaş	6 yaş	Toplam
Deney	2	10	12
Kontrol	2	7	9
Toplam	4	17	21

3.4.3. Kardeş Sayısı

Çizelge 3.4.3 incelendiğinde, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin kardeş sayısına göre dağılımları yer almaktadır. Deney grubundaki öğrencilerin kardeş sayılarına bakıldığında, 1 kardeşe sahip olan öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Buradaki sonuçlara bakıldığında, deney ve kontrol gruplarının kardeş sayısı açısından birbirine benzer özellikte olduğu söylenebilir.

Çizelge 3.4.3: Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin kardeş sayısına göre dağılımı

Gruplar	Kardeşi Yok	2 Kardeş	1 Kardeş	Toplam
Deney	3	2	7	12
Kontrol	0	1	8	9
Toplam	3	3	15	21

3.4.4. Anne Eğitim Durumu

Çizelge 3.4.4.'e bakıldığında, deney ve kontrol grupları arasında anne eğitim durumuna göre benzerlikler olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol grubundaki annelerin ilköğretim düzeyinde oldukları görülmüştür. Okuryazar olmayan anne her iki grupta da bulunmamaktadır.

Çizelge 3.4.4: Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin anne eğitim durumuna göre dağılımı

Gruplar	İlköğretim Mezunu	Orta Öğretim Mezunu	Üniversite Mezunu	Toplam
Deney	10	1	1	12
Kontrol	8	1	0	9
Toplam	18	2	1	21

3.4.5. Baba Eğitim Durum

Çizelge 3.3.5'de deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin baba eğitim düzeylerine göre dağılımları yer almaktadır. Deney ve kontrol grupları arasında baba eğitim durumunda, deney grubunda ilköğretim ve üniversite düzeyinde babaların

sayılarının daha fazla olduğu görülmüştür. Kontrol grubunda da ortaöğretim düzeyinde babaların sayılarının daha fazla olduğu görülmüştür.

Çizelge 3.4.5: Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin baba eğitim durumuna göre dağılımı

Gruplar	İlköğretim Mezunu	Orta Öğretim Mezunu	Üniversite Mezunu	Toplam
Deney	7	2	3	12
Kontrol	3	6	0	9
Toplam	10	8	3	21

3.4.6 Anne Mesleği

Çizelge 3.4.6'deki sonuçlar incelendiğinde, deney ve kontrol grubundaki çocukların annelerinin hepsinin ev hanımı olduğu görülmektedir. Bu duruma göre, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin anne mesleği açısından benzer özellikte olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.4.6: Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin anne mesleğine göre dağılımı

Gruplar	Ev Hanımı	Serbest Meslek	İşçi	Toplam
Deney	12	0	0	12
Kontrol	9	0	0	9
Toplam	21	0	0	21

3.4.7. Baba Mesleği

Çizelge 3.4.7'deki sonuçlar incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencileri; baba meslekleri açısından benzer özellikler gösterdikleri, çoğunluğunun serbest meslekle uğraştığı görülmektedir. Deney grubundaki 5 babanın da kamu kuruluşunda görev yapıldığı görülmektedir.

Çizelge 3.4.7: Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin baba mesleğine göre dağılımı

Gruplar	İşsiz	Serbest Meslek	İşçi	Kamu Kuruluşunda Memur	Toplam
Deney	0	7	0	5	12
Kontrol	0	9	0	0	9
Toplam	0	16	0	5	21

Kişisel bilgilere ilişkin bir değerlendirme yapılacak olursa, cinsiyet açısından deney grubunda erkek öğrencilerin daha fazla olduğu, yaşlarının birbirlerine yakın oldukları, anne eğitim düzeyinin deney ve kontrol grubunda birbirine benzer oldukları, anne mesleği açısından deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin hepsinin ev hanımı olduğu, kardeş sayısı bakımından deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin 1 kardeşe sahip olanların sayısının yüksek olduğu görülmektedir. Baba eğitim düzeyi açısından ise deney grubundaki öğrencilerin babalarının arasında kamu kurulunda görev yapanlar ve hem deney hem kontrol grubundaki öğrencilerin babalarının çoğunluğu serbest meslekle ilgilendikleri görülmektedir.

3.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, “İletişim Becerileri Ölçeği” ile “ Kişisel Bilgiler Formu” kullanılmıştır. Çizelge 3.5’de görüldüğü gibi, “ İletişim Becerileri Ölçeği” öntest ve sontest olarak, “Kişisel Bilgi Formu” ise işlem öncesinde verilmiştir. Veri toplama araçları aşağıda tanıtılmıştır.

Çizelge 3.5.: Araştırmada Kullanılan Ölçme Araçları ve Kullanım Amaçları

Ölçme Aracı	Ölçme Aracının Kullanım Amacı	Kimin Yanıtlayacağı	Araştırmanın hangi Aşamasında Kullanıldığı		
			İşlem Öncesi	Öntest	Sontest
İletişim Becerileri Ölçeği	İletişim becerilerinin gelişiminin ölçülmesi	Öğretmen		X	X

Çizelge 3. 5 : (Devamı)

Kişisel Form	Bilgi	Çocukların hem kendileri hem de aileleri hakkındaki sosyo-demografik verilerin toplanması	Ailelerden alınan bilgiler doğrultusunda öğretmen tarafından doldurulmuştur.	X		
---------------------	--------------	---	--	----------	--	--

3.5.1.İletişim Becerileri Ölçeği

Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen ve 5-6 yaş grubu çocuklarında geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yapıldığı “İletişim Becerileri Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek geliştirme çalışmaları aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

1. Araştırmacı tarafından ilgili literatür incelenmiştir.
2. Ölçek, Sosyal Beceri Tarama Ölçeğinin iletişim becerileri alt ölçeğinden (Kapıkıran, 2005) yararlanılarak, çeşitli kaynaklar taranarak, uzmanlara ve okul öncesi öğretmenlerine danışılarak oluşturulmuştur (Kandır, 2004, Dökmen, 2006, Bayhan, 2005). Aynı zamanda M.E.B. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanmış olan 36–72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programından yararlanılmıştır. Oluşturulan maddeler uzman görüşüne sunulmuştur. Öneriler doğrultusunda bazı maddelerin ifadeleri düzenlenmiş ve uygun görülmeyen maddeler çıkarılmıştır. Yapı ve içerik açısından gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra oluşturulan form Aydın ili, Çine ilçesinde bulunan altı ilköğretim okulunun 7 anasınıfında ve bir anaokulunda bulunan 5- 6 yaşındaki 112 çocuğa uygulanmıştır.
3. Hazır hale getirilen form, Araştırmanın verilerinin toplanması aşamasında, araştırmacı tarafından Kaymakamlıktan anasınıflarında gözlem yapmak için olur alınmıştır (Ek-7). Araştırmacı okullara giderek okul müdürleri ile görüşüp araştırmanın boyutunu ve amacını anlatmıştır. Gidilecek okulun öğretmenine bir gün önceden haber verilmiştir. Bu

dersliklerde kamera kullanılarak çekim yapılmıştır. Ayrıca çekim yapılan sınıflarda bulunan her öğrencinin velilerinden izin alınmış, veliler izin verdiklerine ilişkin bir belge imzalamışlardır.

4. Araştırmacı çocukların sınıf içindeki farklı etkinliklerini kameraya alarak gözlem yapmıştır. Kameraya aldığı kayıtları daha sonra büyük ekranda bir kere dikkatli bir şekilde izlemiştir. Gerekli yerlerde görüntüleri dondurup dikkatli gözlemler yapmıştır. Sınıf için de kamera çekimi yaparken yaptığı gözlem ve yaptığı çekimleri bir kere izledikten sonra gözlemlediği her çocuk için hazırlanmış olduğu “İletişim Becerileri Ölçeği”ni doldurmuştur. Araştırmacı en çok bir hafta aradan sonra tekrara kameraya çektiği görüntüleri dikkatlice izleyerek her öğrenci için ölçeği tekrar doldurmuştur. Ayrıca araştırmacı gözlemlediği çocukların sınıf öğretmenlerine bu ölçeği de vererek her öğrencisi için bir kere uygulamalarını istedi. Bir hafta sonra aynı ölçekler aynı öğretmenlere tekrar verilerek tekrar her öğrencisi için uygulamaları istenmiştir.

Ölçek üzerine yapılan analizler sırasıyla aşağıda verilmiştir.

1. 33 maddelik “İletişim Becerileri Ölçeği” için yapılan çalışmanın sonucunda. Çocuklar her bir gösterdikleri iletişim becerisiyle ilgili maddeleri gösterme sıklıkları “Her Zaman (4), Bazen (3), Nadiren (2), Hiçbir Zaman (1)” şeklinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda ki veriler SPSS 11,5 programına aktarılmıştır Her çocuk için toplam puanlar elde edilmiş ve elde edilen puanlar üzerinden SPSS sosyal bilimler istatistik programına göre elde edilen bulgular üzerinden geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Yapı geçerliliği için, açıklayıcı faktör analizi; güvenirlik çalışması için faktörlerin her ölçüm için iç tutarlılık (Cronbach alpha), aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile maddelerin ayırt edicilik güçleri incelenmiştir. Ayrıca madde toplam puan korelasyonları, faktör yükleri ve birden fazla faktöre yüklenen maddelerin faktör yükleri arasındaki farklarda incelenmiştir.
2. Faktör analizine sokulmuş maddelerden hiçbir faktörde yer almayan, birden çok faktörde birbirinden ayırt edilmeyecek kadar yakın yükler alan ya da bir faktörde yer alıp da o faktörde yer alan aynı niteliği taşımayan maddelere

aynı niteliği taşımayan maddeler (3,5,10,11,14,22,24,25,31,32) analizden çıkarılarak analiz tekrarlanmıştır. Geriye kalan 23 madde ile tekrar faktör analizi yapıldı ve 4 faktör oluşmuştur

3. Ölçekten kalan toplam 23 maddenin birinci faktörünün dokuz maddeden (6, 17, 9, 21, 15, 4, 18, 2, 8), ikinci faktörün altı maddeden (12, 13, 33, 7, 16, 23), üçüncü faktörün beş maddeden (27, 26, 19, 28, 1), dördüncü faktörün üç maddeden (29, 20, 30) oluştuğu belirlenmiştir. Kalan 23 maddenin faktör yüklerinin .52 ile .85 arasında değiştiği görülmektedir. Elde edilen 7 faktörün varyansının % 71.52'sini açıkladığı gözlenmektedir.

Birinci faktöre yüklenen maddeler içerik yönünden incelendiğinde, maddelerin iletişimin sözel boyutu ile olduğu görülmüş, bu alt ölçeğe “Sözel İletişim Becerileri” adı verilmiştir.

İkinci faktöre yüklenen maddeler ”Konuşanın sözünü keser” maddesi, ”Arkadaşlarını şikayet eder” maddesi ve ikinci faktöre giren diğer maddeler incelendiğinde iletişim engellerinden kaçınma özelliklerini gösterdikleri görülmekte. Bu nedenle bu alt ölçeğe “İletişim Engellerinden Kaçınma” adı verilmiştir.

Üçüncü faktörde yer alan “ Başkaları ona yardım ettiğinde memnuniyetini jest ve mimikleriyle anlatır” maddesi, ”Arkadaşını üzdüğünde özür diler.” maddesi ve faktör üçe giren diğer maddeler incelendiğinde nezaket kurallarına uygun iletişim becerileri özellikleri gösterdikleri görülmekte. Bu nedenle bu alt ölçeğe “Nezaket İçerikli İletişim Becerileri” adı verilmiştir.

Dördüncü faktörde yer alan “Hayır ya da evet demek için bedenini kullanır” maddesi, ”Duygularını ifade etmek için bakışlarını kullanır” maddesi, ”Öğretmenin sözel olmayan ifadelerini anlaması” maddesi incelendiğinde sözel olmayan iletişim becerileri özelliklerini taşıyan maddeler olarak görülmüştür. Bu nedenle bu alt ölçeğe “Sözel Olmayan İletişim Becerileri” adı verilmiştir.

Veri setinin, faktör analizi için uygunluğu test edilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi değeri incelendiğinde bu değer .88 olması faktör analizi için örneklemin uygun olduğunu göstermektedir. Ayrıca testin Bartlett's Test değerinin 2038.743 , ($p < .000$) olması testin iyi bir dağılım göstermiş olduğunu göstermektedir. Faktörlere ilişkin bilgiler Çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 3.5.1: İletişim Becerileri Ölçeğinin faktör analizi, maddelerin faktör yükleri, faktörler ve toplamda düzeltilmiş madde toplam korelasyonları, her faktörün öz değeri, her faktörün açıklanan varyans yüzdesi, İç tutarlılık (Cronbach Alpha) değerleri, her maddenin t değerleri.

MADDELER	ORTAK FAKTÖR VARYANSI	FAKTÖRLER				r	t
		1	2	3	4		
6	.81	.85				.632	6.470
17	.77	.85				.454	4.775
9	.75	.84				.594	5.050
21	.77	.83				.332	3.892
15	.78	.79		.36		.482	4.277
4	.73	.77		.32		.655	5.429
18	.71	.65	.33	.40		.723	6.022
2	.56	.62		.37		.585	5.575
8	.45	.52	.38			.408	3.291
12	.83		.87			.601	4.583
13	.80		.85			.551	4.556
33	.72		.83			.407	3.678
7	.71		.82			.576	5.981
16	.75	.33	.76			.614	6.361
23	.75		.69			.639	4.924
27	.77	.34		.75		.723	4.336
26	.87		.36	.69		.789	5.768
19	.74			.67		.683	5.012
28	.67			.62		.668	2.933
1	.60			.58		.657	4.543
29	.74				.83	.305	.000
20	.57			.33	.67	.585	2.696
30	.50	.34			.53	.627	5.026
ÖZDEĞER		6.022	5.041	3.497	1.892	TOPLAM	
AÇIKLANAN VARYANS YÜZDESİ		26.181	21.918	15.204	8.226	71.529	
İÇ TUTARLILIK KATSAYILARI (alpha)		.92	.92	.87	.56		

Çizelge 3.5.1 incelendiğinde, maddelerin ortak varyans değerleri analize alınan 23 maddenin öz değeri (Eigen value) 1'den büyük olan dört faktör altında toplandığı görülmektedir. Faktörlerin öz değerleri 1 den büyük olduğu için bu faktörler önemli olarak alınır. Toplamda açıklanan varyansa bakıldığında değerlerin % 71.52 olması, iletişim becerilerini iyi ölçtüğünün göstergesi olarak söylenebilir.

10. Gerek madde sayısı bakımından gerekse faktör yükleri açısından birinci faktörün diğerlerine kıyasla daha güçlü olduğu görülmektedir. Aynı şekilde, toplamda açıklanan % 71.52 varyansın % 26.18 birinci faktör tarafından açıklanırken, geriye kalan % 21.91 ikinci faktör, %15.20 üçüncü faktör, %8.22 dördüncü faktör tarafından açıklanmaktadır.
11. Çizelge 1'e bakıldığında, her bir madde içinde bulunduğu faktör toplamıyla anlamlı korelasyonlar gösterirken, aynı zamanda toplam puanla da anlamlı bir korelasyon gösterdiği görülmektedir. Beraberinde toplam için hesaplanan Cronbach Alpha değeri, birinci faktör dışında diğer faktörler için hesaplanan alfa değerlerinden büyük bulunmuştur.
12. Ölçeği oluşturan 23 maddenin her birinin madde ayırt edicilik özelliklerini ortaya koyabilmek amacıyla, çalışma grubunu oluşturan 112 kişi ölçekten aldıkları toplam puan bakımından büyükten küçüğe doğru sıralanmış, çalışma grubundaki alt ve üst % 27 içinde bulunan katılımcıların toplam puan ortalamaları t testi ile her bir madde için karşılaştırılmıştır. t testi sonuçları Çizelge 1'de yer almaktadır. Çizelgeden bütün maddelerin $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.
13. Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlılık katsayısının hesaplanmasıyla belirlenmiştir. Geçerlilik çalışmasına katılan bu gruba uygulanan her ölçümün faktörlere giren maddeleri için hesaplanan Cronbach Alfa değerleri birbirine benzerdir. Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı birinci faktörü için .92, ikinci faktörü için .92, üçüncü faktörü için .87, dördüncü faktörü için .56 bulunmuştur. Faktörlerinin Cronbach Alfa değerleri yüksektir. Ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu ve her bir maddenin temelde iletişim becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olduğunu göstermektedir.

Deney ve kontrol gruplarını oluşturan toplam 21 öğrencinin yer aldığı araştırmada kullanılan, İletişim Becerileri Ölçeği Alt Ölçekler, Alt Ölçeklerde Yer Alan Maddeler Tablo. 3.5.2.'de verilmiştir

Çizelge 3.5.2: Deney ve kontrol gruplarını oluşturan toplam 21 öğrencinin yer aldığı araştırmada kullanılan, İletişim Becerileri Alt Ölçekleri, Alt Ölçeklerde Yer Alan Maddeler

Ölçekler ve Maddeler
Sözel İletişim Becerileri Ölçeği
6 Bir şeyi anlamadığında soru sorar
17 Konuşurken ilk adımı atar
9 Dinlediğini belirten kısa sözler kullanır.(evet, biliyorum, ben de gördüm, duydum, yaşadım vb.)
21 Kendini ifade ederken yüksek ve düşük ses tonuyla konuşur
15 Duygularını sözel olarak ifade eder.(mutluyum, üzgünüm, kızgınım, şaşkınım vb. ifadeler kullanma)
4 Okula gelişte ve ayrılıştta uygun sözler söyler.(günaydın, iyi günler,hoşça kal,merhaba,güle güle merhaba vb. söyleme)
18 Gerektiğinde birinin sözünü nezaketli bir şekilde kesmek için uygun sözler kullanır.(bir şey söyleyebilir miyim, beni biraz dinler misin vb.)
2 Konuştuğu kişiyle yakın mesafede bulunur
8 Sorulan sorulara cevap verir.
İletişim Engellerinden Kaçınma Ölçeği
12 Konuşanın sözünü keser.
13 Akranları ile oyun oynarken oyunbozanlık eder.(oyunda sırasını beklememe, oyun esnasında arkadaşlarını rahatsız etme vb.)
33 Arkadaşlarını şikayet eder
7 İnsanları dinlerken sıkılır.(oflar poflar vb.
16 Biriyle konuşurken başka şeylerle meşgul olur.(başka tarafa bakma, elleriyle ilgilenme, bir nesneyle ilgilenme vb.)
23 Konuşurken başkasına söz hakkı verir
Nezaket İçerikli İletişim Becerileri
27 Başkaları ona yardım ettiğinde memnuniyetini jest ve mimikleriyle ifade eder.
26 Başkaları ona yardım ettiğinde memnuniyetini sözel olarak ifade eder.(teşekkür etme,sağ ol deme vb.)
19 Arkadaşını üzdüğünde özür diler
28 Öğretmeniyle konuşurken arkadaşlarıyla konuşurkenden daha farklı konuşur.
1 Biri konuşurken dinler.

Sözel Olmayan İletişim Becerileri
29 Hayır ya da evet demek için bedenini kullanır.
20 Duygularını ifade etmek için bakışlarını kullanır
30 Öğretmenin sözel olmayan ifadelerini(jet ve mimiklerini anlıyor.

3.5.2. Kişisel Bilgi Formu

Çocukların cinsiyeti, kardeş sayısı, anne- baba öğrenim düzeyi, anne- babanın mesleği ile ilgili bilgileri toplamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır (EK-2). Kişisel bilgi formu MEB 2006 Yönetmeliğindeki Kişisel Bilgi Formu’ndan ve Gömleksiz (1997) in daha önce kullandığı “Kişisel Bilgi Form”undan yararlanılmıştır. Kişisel Bilgiler Formu uygulamaya başlanmadan önce, öğretmenler tarafından ailelerden bilgi alınarak doldurulmuştur.

3.6. Verilerin Toplanması

Araştırma amaçlarına ilişkin veri toplama amacı ile aşağıdaki işlemler sırası ile yapılmıştır.

1. 2006–2007 Eğitim yılı bahar yarıyılında, Aydın ili Çine ilçesindeki, bir resmi anasınının altı yaş grubu öğrencilerinden 17 öğrenci ile 4 hafta süre ile ön deneme çalışması gerçekleştirilmiştir. Ön deneme çalışması iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinlikleri kapsamında yapılmıştır.
2. Ön deneme çalışmasından elde edilen bulgular doğrultusunda asıl uygulamanın materyalleri hazırlanmıştır.
3. Uygulama 2007-2008 öğretim yarı yılında, Aydın ili Karpuzlu ilçesinde bulunan M.E.B’e bağlı ilköğretim bünyesindeki 5-6 yaş grubu anasınıflı öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. 12 öğrenci deney grubunda, 9 öğrenci kontrol grubunda olmak üzere toplam 21 öğrenciye, 8 hafta süreyle eğitimci tarafından hazırlanan iletişim becerilerini geliştirici etkinlikler uygulanmıştır.
4. Deney grubunda sınıf düzeni eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerine uygun olarak yeniden düzenlenmiştir. Kontrol grubunda ise sınıf düzenlerine herhangi bir müdahale yapılmamıştır.
5. Deney grubunda çalışmalar öncesi öğrencilere kubaşık öğrenme ve eğitimde drama ile ilgili açıklamalar yapılmış, 2 hafta süre ile eğitimde drama destekli

kubaşık öğrenmeye hazırlık çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar beyin fırtınası, tanışma topu, küme adı, küme sloganı, küme şapkası, küme amblemi gibi etkinliklerdir. Kontrol grubunda da yine 2007 yılı okul öncesi eğitim programında yer alan iletişim becerilerini geliştirici etkinlikler araştırmacı tarafından hazırlanarak kontrol grubu öğretmenin bu etkinlikleri uygulaması istenmiştir. Ancak kontrol grubunda herhangi bir hazırlık çalışmasına yer verilmemiştir.

6. İkinci hafta İletişim Becerileri Ölçeği öntest olarak uygulanmıştır. Ayrıca Kişisel Bilgi Formu doldurulmuştur. Hemen ardından uygulamaya başlanmıştır. Uygulama 8 hafta sürmüştür. Deney grubunda eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinlikleri, kontrol grubunda çoklu zekâ etkinlikleri iletişim becerileri geliştirici etkinlikler uygulanmıştır. Deney grubunun etkinlikleri araştırmacı tarafından yürütülmüş, kontrol grubunun etkinlikleri ise grup öğretmeni tarafından yürütülmüştür.
7. Deneysel işlemler tamamlandıktan sonra deney ve kontrol grubundaki öğrencilere ilişkin “İletişim Becerileri Ölçeği” araştırmacı ve kontrol grubu öğretmeni ve her iki gruptan da bağımsız bir okul öncesi öğretmeni tarafından doldurulmuştur. Araştırmacı ve kontrol grubunun öğretmeni kendi grubu ışıdaki öğrencileri bir hafta boyunca gözlemlenmiş, bağımsız olan okul öncesi öğretilimde kamera çekimi yapılan her iki grup öğrencilerini izleyerek gözlemlenmiş ve gözlemler sonunda iletişim becerileri ölçeği sontest olarak doldurulmuştur.

3.6.1. Ön Deneme Uygulaması

3.6.1.1. Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri Ön Deneme Uygulaması:

Araştırmada kullanılacak etkinlikleri araştırmacı hazırlamıştır. Etkinlikler araştırmacının danışmanı tarafından sınıf düzeyine ve yonteme uygunluk açısından incelenmiş ve danışman görüşleri dikkate alınarak gerekli düzeltmeler yapılarak uygulamaya başlanmıştır. Süreç içerisinde geliştirilen materyallerin aksayan yönleri ve öğrencilerin yonteme ilişkin tepkilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. 4 hafta süreyle ön deneme çalışması yapılmıştır. Ön deneme sırasında şu aşamalara dikkat edilmiştir.

- Okul idarecisi ile görüşülerek araştırma ve yöntem hakkında bilgi verilmiş, çalışma süresince derslerin araştırmacı tarafından işleneceği idareciye bildirilmiştir.
- Kümeler araştırmacı tarafından cinsiyet, iletişim becerileri düzeyleri, içe dönüklük, dışa dönüklük, lider olan olmayan gibi değişkenler bakımından heterojen olacak biçimde oluşturulmuştur. Kubaşık öğrenmeye hazırlık etkinlikleri (Küme sloganı, beyin fırtınası, iç-dış çember, tanışma topu vb.) uygulanmıştır. Bu etkinliklerin ardından küme kimliği oluşturma çalışmaları yapılmıştır. Bu etkinlikler küme adı bulma, küme sloganı oluşturma, küme resmi yapma, sınıf kimliği oluşturma gibi etkinlikleridir.
- Eğitimde drama destekli Kubaşık öğrenme etkinliklerine ilişkin gerekli açıklamalar yapılarak uygulamaya başlanmıştır. Çocuklar küme olarak kubaşık öğrenme yöntemine uygun şekilde sınıf içerisinde yerleşim düzenine geçmişlerdir. Daha sonra etkinlikler sırasıyla gerçekleştirilmiştir.
- En başarılı kümelerin seçilmesi amaçlı her kümenin beraber yapmış olduğu resimleri duvara asılmıştır ve resmin yanına boş bir yıldız tablosu asılmıştır. Her etkinlik sonrası başarılı olan kümelere başarı yıldızı verileceği ve bu başarı yıldızlarının yıldız tablosunda yer alacağı açıklanmıştır. Bu yıldızları alabilmek için gerekli koşullar da açık bir şekilde ifade edilmiştir.
- Etkinlikler sırasıyla her gün düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Kümelere sınıf içerisinde istedikleri malzemelerden yararlanabilecekleri söylenmiş bu konuda çocuklar serbest bırakılmıştır. Ayrıca haftanın davranışı belirlenerek, o davranışı gösteren kümelere de haftanın başarılı kümesi olarak belirlenip yıldız tablolarına yıldız eklenir.
- Çalışmalar sona erdikten sonra genel bir değerlendirme yapılarak asıl araştırma için bir takım değişiklikler yapılmıştır. Ön deneme çalışmasında ortaya çıkan güçlüklerden yola çıkılarak asıl uygulamada etkinliklerin daha etkileyici ve eğlendirici hale getirilmesi kararlaştırılmıştır. Etkinliklerin daha çarpıcı olması için zenginleştirilerek çocuklara sunulması düşünülmüştür.

3.6.2.Öğretim Yöntemleri ve Uygulaması

Deney grubunda yapılandırılmamış kubaşık öğrenme etkinlikleri, kontrol grubunda okul öncesi eğitim programında yer alan etkinlikler uygulanmıştır. Bu yöntemlerden kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulama basamakları aşağıda verilmiştir. MEB okul öncesi eğitim programına uygun etkinliklerde hazırlanmıştır.

3.6.2.1. Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri :

Bilgilendirme Aktiviteleri

1.Tanışma Topu

Her bir kümede bulunan kişiler ellerinde bulunan herhangi bir nesneyi (top, kağıt, yumağı, balon vb.) küme arkadaşlarına atarak birbirlerine isimlerini, en sevdikleri meyvelerden birini, en sevdiği hayvanlardan birini söylediler.

2. Ayna –ayna Etkinliği

Öğrenciler kümeleri içinde eşleşerek birbirlerinin yaptığı hareketleri yapmaya çalıştılar. Her kümeden bir kişi ayağa kalkar, kümedeki diğer kişiler ayağa kalkan kişinin hareketlerini yapmaya çalışarak uygulandı.

Küme Kimliğini Oluşturma

1.Beyin Fırtınası:

Kümedeki her öğrenci kümesinin isminin ne olacağına dair bir isim önerdi. Öneriye sunulan isimler arasından ortak bir isime karar verildi.

Bu etkinlik sonunda küme isimleri şu şekilde belirlendi:

1.Küme: Köpek Balığı Kümesi

2.Küme: Aslan Kral Kümesi

3.Küme: Aydın Kümesi

2.Küme Amblemi:

Her kümeye verilen bir kağıdın üzerine ortak bir resim yapılması istendi ve bu resim onların amblemi olacağı söylendi. Böylece her küme kümelerinin isimlerine uygun bir resim yaptılar.

3.Küme Sloganları:

Öğrenciler kendilerini simgeleyecek bir küme sloganı oluşturdular. Kümeler okulda öğrendikleri şarkılardan ya da popüler şarkılardan birini seçerek kümelerinin sloganı olarak kullandılar.

Sınıf Yerleşim Düzeni:

Öğrenciler öğretmeni ve arkadaşlarını görebilecekleri düzeyde yerleştirildi. Küme öğrencileri birbirlerine eşit olacak mesafede düzenlendi.

Sınıf Yönetiminde Kullanılan Yöntemler

1. El İşareti

Öğretmen “sınıfta elimi havaya kaldırdığım zaman herkes elini kaldırarak sessiz olacak” diye çocuklara söyledi ve sessizliği bu şekilde sağladı.

2. Sessizlik Tekerlemesi

Öğretmen sesin çok olduğu zaman sessizliği sağlamak için bir tekerleme söylemeye başlar ve çocuklar da tekerlemeyi söylemede öğretmene eşlik ederek gürültü engellenmiş olur.

Bu çalışmada farklı amaçlarla uygulanabilecek birçok kubaşık öğrenme etkinliklerinden iletişim becerilerini kazandırmada etkili olduğu düşünülen bazı etkinlikler seçilerek uygulanmıştır.

İletişim Becerilerini geliştirileceği düşünülen drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin bir örneğinin uygulamaları aşamaları ayrıntılı verilmiştir.

Etkinliğin Adı: Fotoğraf Karesi

Bu etkinliğin süresi 25- 30 dakikadır.

Etkinliğin konusu: Hareketli Hareketsiz

Uygulaması şu şekildedir:

- Öğretmen çocuklara bir poz vereceğini söyler ve çocukların bu verdiği pozdaki kişinin o anda ne hissettiği konusunda aralarında konuşmasını ister. Örneğin öğretmen, üşüyor birini taklit ederek donuk bir imge oluşturup bir poz verir. Çocuklardan bu verdiği pozdaki kişinin kim olabileceği, ne hissettiği hakkında grup arkadaşlarıyla konuşmalarını ister. Daha sonra öğretmen her grubun 3 numaralı öğrencilerine söz vererek grup da söylenen tahminleri sınıfla paylaşmalarını ister.
- Öğretmen her grubun konusunu belirler. Bu konu doğrultusunda her kendisine bir poz vereceğini söyler. Örneğin;
- Bir grup sıcak yaz günü güneşin altında bekleyenleri
- Bir grup soğuk kış günü dışarıda paltosuz bekleyenleri
- Bir grup lokantada yemek yiyenleri
- Bir grup müzik yapan orkestrayı taklit edip poz vereceklerini söyler.

- Gruplar kendi aralarında rol paylaşımı yaparlar ve konusu doğrultusunda durumu dramatize etmeye başlarlar. Öğretmenin dur komutuyla grup durup bir poz vererek fotoğraf karesi oluştururlar.
- Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri uygulama şekilleri şöyle sıralanmaktadır:
- **Köşeler Etkinliği:** Öğretmen çocuklara sınıfımızın birçok köşesinin olduğunu söyler. Bunların neler olduğunu söyleyelim der. (Evcilik köşesi, kitap köşesi, blok köşesi, fen ve doğa köşesi vb.)
- Öğretmen sınıfa, her grubun sınıfın bir köşesini oluşturacakları söylenir. Gruptakiler kendi aralarında o köşeyle ilgili nesnelerin ne oldukları hakkında konuşurlar. Daha sonra gruptaki her bir kişi olmak istediği nesnenin şeklini alır. Diğer gruplar grubun hangi köşeyi ve gruptaki kişilerin hangi nesneyi temsil ettikleri hakkında tahminler yürütürler.
- Doğru tahminlerde bulunan grupların yıldız tablosuna yıldız eklenir.
- **Şekil Oluşturma Etkinliği:** Öğretmen heykeltıraşın kim olduğunu, neler yaptığını, hangi malzemeleri kullandığını çocuklara sorar söz almak isteyenleri dinler.
- Daha sonra her grubun bir heykel yapacağını söyler. Gruptan bir kişi malzeme olacaktır diğer kişilerin de heykeltıraş olacağını söyler.
- Gruplar kendi aralarında kimin malzeme olacağına karar verirler. Bu kararı verdikten sonra gruptaki her heykeltıraş malzemeye şekil verecektir. Örneğin birinci kişi geldi malzemeye şekil verdi daha sonra ikinci heykeltıraş gelip değişiklikler yapabilir ve gruptaki her heykeltıraşın heykeli oluşturmada katkısı sağlanmış olacaktır.
- Gruptaki heykeltıraşlar malzemeye son halini vererek oluşturdukları heykelleri sınıfa sunarlar.
- **İç-Dış Çemberler Etkinliği:** Önce çocuklar iç içe çember formunu alırlar. Bu çemberlerde bulunan çocuklar yüzlerini içe doğru, iç taraftaki çocuklar yüzlerini dışa doğru dönerler. Çocuklar sağa veya sola doğru hareket ederek yeni eşler bulurlar. Birbirlerine en sevdiği meyvenin isimlerini söylemeleri istenir. Bu meyve yerine en sevdikleri hayvan da olabilir.
- **Senaryoyu Oyna:** Öğretmen televizyon izliyor musunuz? Hangi programları izliyorsunuz? diye sorar çocukların söylediklerini dinler. Şimdi

her grup bize bir televizyon programı hazırlayacak der. Gruplara hangi programı sunacaklarına karar verirler.

1. gruba haber programı hazırlayıp sunacaktır. Bu haber programının hazırlayacakların sunacağı haber bir kaza haberidir bu yüzden bu grupta sunucu, kazayı yapan iki şoför rolleri olacaktır. Roller paylaşılır. Hazırladıkları programı sınıfın önünde dramatize ederler.
2. grup eğlence programı hazırlayıp sunacaktır. Grubun eğlence programını sunmaları için aralarında şu rolleri paylaşmalıdırlar; sunucu, şarkıcı, dans edenler olacaktır. Gruplar bu rolleri çeşitlendirebilirler.
3. grup yarışma programı hazırlayıp sunacaktır. Grupta şu roller paylaşılır; sunucu, yarışmacılar vb. roller çeşitlendirilerek roller paylaşılır.

Gruplar hazırladıkları programı sınıfın önünde dramatize ederler.

- **Konuşma Kartları:** Her öğrenci için amaca bağlı olarak farklı konuşma kartları hazırlanır. Çocuklar konuşmak istediklerinde konuşma kartlarını kullanırlar. Tekrar konuşmak içinse diğer arkadaşlarının konuşmalarının bitmesini beklerler. Bu, çocukların iletişim becerilerini geliştirebilmeleri ve birbirlerini dinlemeyi öğrenebilmeleri açısından önemlidir.
- **Kör Resim:** Çocuklar gözleri kapalıyken resim yapmaya çalışırlar. Her çocuk gözleri kapalıyken adamın bir bölümünü çizer. Birinci kişi adamın kafasını, ikinci kişi vücudunu, üçüncü kişi kollarını, son kişi de ağzını burnunu ve gözlerini yapar. Çocuklar gözlerini açtıklarında ortaya çok eğlendirici şekiller çıkar.

3.6.2.2. Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinliklerinden Uygulanan Bir Ders Planı Örneği:

ETKİNLİK 37

Etkinliğin Adı: Sihirli Halı

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:45-50dakika

Kavram: Mekân Kavramı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 7:Gerektiğinde lideri izler

Amaç 11:Estetik Özellikler taşıyan ürünle oluşturabilme

Kazanımlar 1:Estetik bedensel hareketlerle yürür/dans eder

Yöntem ve Teknikler: Yaratıcı dans, Soru cevap, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklar gezmenin farklı, görmediğimiz, gitmediğimiz yerleri görmek ne kadar güzel olduğunu söyler. Bu yerleri gezmemiz için yolculuk etmemiz yapmamız gerektiğini söyler. Görmek istediğimiz bu uzak yerlere gitmek için hangi ulaşım araçlarını kullanıldığına örnek vermeleri istenir. Çocukların örnekleri dinlendikten sonra öğretmen keşke şöyle bir sihirli halı olsaydı da bizi istediğimiz bir yere götürseydi der.
- Öğretmen çocuklara çocuklar çok güzel bir fikrim var duymak ister misiniz der. Öğretmen fikrini çocuklarla paylaşır şöyle der; ”şimdi herkes bir sihirli halı olsun ve nereye gitmek istiyorsa oraya gitsin” der. Öğretmen çocuklara nasıl yapacakları hakkında fikir verir. Ama önce nereye gidecekleri konusunda bir karar almalarını istenir.
- Kararlar alındıktan sonra herkes ayağa kalkar ve ellerini açarak gökyüzünde gitmek istedikleri yere doğru yolculuk ederler. Gökyüzünde yapılan bu yolculukta neler gördüklerini sınıfa paylaşmaları için öğretmen sınıftaki bazı kişilere söz hakkı verir. Daha sonra başka birine söz hakkı vererek gökyüzünde şu anda nerde olduğunu sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

3.6.2.3. 2007–2008 Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinlikler

Araştırmanın yürütüldüğü kontrol grubunda okul öncesi eğitim programında yer alan etkinlikler uygulanacaktır. Kontrol grubundaki dersleri sınıfın öğretmeni yürütecektir. Programda yer alan etkinlikler doğrultusunda dersler yine programda belirtilen sürede işlenecektir. (Ek. 122)

3.6.3. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Verilerin analizi SPSS 11.5 paket programından yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi için, betimsel istatistik, t testi ve kovaryans analizinden yararlanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde deney ve kontrol gruplarına uygulanan “ Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri”nin “İletişim Becerileri”nin etkiliğine ilişkin ön test son test bulgularına yer verilmiştir. Ardından “Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkinlikleri”nden yararlanma düzeyini “Zeka” “Yaş” ve “Cinsiyet” değişkenlerinin etkileyip etkilemediğine ilişkin bulgular verilmiştir.

4.1. BİRİNCİ DENENCEYE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci denencesi aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

“Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile Çoklu zekâ kuramına dayalı etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun İletişim Becerileri Ölçeği “Sözel İletişim” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında, düzeltilmiş sontest iletişim becerileri ölçeği puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark var mıdır?” Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin iletişim becerileri ölçeği, sözel iletişim alt ölçeğine ilişkin öntest-sontest puan ortalamalarının ağırlıklı ortalamaları, standart sapma değerleri ile kovaryans analizi sonucunda ulaşılan düzeltilmiş sontest puan ortalamaları ile standart hata değerleri Çizelge 4.1.1’de verilmektedir.

Çizelge 4.1.1: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Sözel İletişim Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri

Gruplar	N		Sözel İletişim Becerileri Alt Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları		Sözel İletişim Becerileri Alt Ölçeğine İlişkin Düzeltilmiş Sontest Puan Ortalamaları	
			X	SS	Xd	Sh
Deney	12	Öntest	2.83	.61	4.65	.10
		Sontest	4.54	.57		
Kontrol	9	Öntest	3.22	.62	2.86	.15
		Sontest	2.95	.46		

Deney grubu öntest puan ortalaması 2.8302, sontest ortalaması 4.5463'tür. Kontrol grubu öntest puan ortalaması 3.2263, sontest puan ortalaması 2.9547'dir. Grupların sözel iletişim becerileri alt ölçeği sontest puan ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacı ile öntest puan ortalamaları kontrol altına alınarak sontest uygulama düzeyi puan ortalamaları arasında kovaryans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Çizelge 4.1.1.1'de verilmektedir.

Çizelge 4.1.2.: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Sözel İletişim Becerileri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı (KT)	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kontrol Edilen Değişken (sontest)	1.09	1	1.09	.000	.99
Gruplama Ana Etkisi	.330	1	.33	5.140	.03
Hata	1.09	17	6.41		
Toplam	1.62	20			

Çizelge 4.1.1.1. incelendiğinde gruplar arasında düzeltilmiş sontest puan ortalamaları açısından anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir ($F=5.140$, $p=.037$).

İletişim becerileri ölçeğinden elde edilen bulgular, araştırmanın birinci denencisinde ileri sürülen deney grubu ile kontrol gruplarının İletişim Becerileri Ölçeği, Sözel İletişim Becerileri Alt Ölçeği öntest puan ortalamaları arasında deney grupları lehine anlamlı bir fark olacağı yargısını desteklemektedir.

4.2. İKİNCİ DENENCEYE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci denencisi aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

“Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile Çoklu zekâ kuramına dayalı etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun İletişim Becerileri Ölçeği “Sözel Olmayan İletişim” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında, düzeltilmiş sontest iletişim becerileri ölçeği puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark var mıdır?”

Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin iletişim becerileri ölçeği, sözel olmayan iletişim alt ölçeğine ilişkin öntest-sontest puan ortalamalarının ağırlıklı ortalamaları, standart sapma değerleri ile kovaryans analizi sonucunda ulaşılan düzeltilmiş sontest puan ortalamaları ile standart hata değerleri Çizelge 4.1.2’de verilmektedir.

Çizelge 4.2.1: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Sözel Olmayan İletişim Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri

Gruplar	N		Sözel Olmayan İletişim Becerileri Alt Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları		Sözel Olmayan İletişim Becerileri Alt Ölçeğine İlişkin Düzeltilmiş Sontest Puan Ortalamaları	
			X	SS	Xd	Sh
Deney	12	Öntest	2.91	.50	4.86	.12
		Sontest	4.86	.30		
Kontrol	9	Öntest	3.33	.16	2.97	.24
		Sontest	3.01	.47		

Deney grubu öntest puan ortalaması 2.91, sontest ortalaması 4.8611’tür. Kontrol grubu öntest puan ortalaması 3.33, sontest puan ortalaması 3.0123’dir. Grupların sözel olmayan iletişim becerileri alt ölçeği sontest puan ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacı ile öntest puan ortalamaları kontrol altına alınarak sontest puan ortalamaları arasında kovaryans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Çizelge 4.1.2.1’de verilmektedir.

Çizelge 4.2.2.: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Sözel Olmayan İletişim Becerileri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı (KT)	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kontrol Edilen Değişken (sontest)	5.94	1	5.94	.036	.85
Gruplama Ana Etkisi	5.48	1	5.48	.034	.85
Hata	2.77	17	.16		
Toplam	20.35	20			

Çizelge 4.1.2.1. incelendiğinde gruplar arasında uygulama düzeyi düzeltilmiş sontest puan ortalamaları açısından anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($F=.034$, $p=.857$).

İletişim becerileri ölçeğinden elde edilen bulgular, araştırmanın ikinci denencisinde ileri sürülen deney grubu ile kontrol gruplarının İletişim Becerileri Ölçeği, Sözel Olmayan İletişim Becerileri Alt Ölçeği öntest puan ortalamaları arasında deney grupları lehine anlamlı bir fark olacağı yargısını desteklememektedir.

4.3. ÜÇÜNCÜ DENENCEYE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci denencisi aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

“Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile Çoklu zekâ kuramına dayalı etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun İletişim Becerileri Ölçeği “İletişim Engeleri” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında, düzeltilmiş sontest iletişim becerileri ölçeği puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark var mıdır?”

Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin iletişim becerileri ölçeği, etkil iletişim alt ölçeğine ilişkin öntest-sontest puan ortalamalarının ağırlıklı ortalamaları, standart sapma değerleri ile kovaryans analizi sonucunda ulaşılan

düzeltilmiş sontest puan ortalamaları ile standart hata değerleri Çizelge 4.1.3’de verilmektedir.

Çizelge 4.3.1: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği İletişim Engelleri Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri

Gruplar	N		İletişim Engelleri Alt Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları		İletişim Engelleri Alt Ölçeğine İlişkin Düzeltilmiş Sontest Puan Ortalamaları	
			X	SS	Xd	Sh
Deney	12	Öntest	2.34	.33	2.40	.07
		Sontest	2.38	.28		
Kontrol	9	Öntest	2.26	.19	2.30	.08
		Sontest	2.27	.28		

Deney grubu öntest puan ortalaması 2,3472, sontest ortalaması 2.389’tür. Kontrol grubu öntest puan ortalaması 2,2654, sontest puan ortalaması 2,2778’dir. Grupların iletişim engellerinden kaçınma alt ölçeği sontest puan ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacı ile öntest uygulama düzeyi puan ortalamaları kontrol altına alınarak sontest uygulama düzeyi puan ortalamaları arasında kovaryans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Çizelge 4.1.3.1’de verilmektedir.

Çizelge 4.3.2.: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Engelleri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı (KT)	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kontrol Edilen Değişken (sontest)	1.09	1	1.09	.00	.99

Çizelge 4.3.2: (Devamı)

Gruplama Ana Etkisi	.29	1	.29	4.66	.04
Hata	1.09	17	6.41		
Toplam	1.62	20			

Çizelge 4.1.3.1. incelendiğinde gruplar arasında düzeltilmiş sontest puan ortalamaları açısından anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir ($F=4.667$, $p=.045$). İletişim becerileri ölçeğinden elde edilen bulgular, araştırmanın birinci denencisinde ileri sürülen deney grubu ile kontrol gruplarının İletişim Becerileri Ölçeği, İletişim Engelleri ve Alt Ölçeği öntest puan ortalamaları arasında deney grupları lehine anlamlı bir fark olacağı yargısını desteklemektedir.

4.4. DÖRDÜNCÜ DENENCEYE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci denencisi aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

“Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile M.E.B programında yer alan etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun İletişim Becerileri Ölçeği “Nezaket İçerikli İletişim” alt ölçeği öntest puanları kontrol altına alındığında, düzeltilmiş sontest iletişim becerileri ölçeği puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark var mıdır?”. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin iletişim becerileri ölçeği, nezaket iletişim alt ölçeğine ilişkin öntest-sontest puan ortalamalarının ağırlıklı ortalamaları, standart sapma değerleri ile kovaryans analizi sonucunda ulaşılan düzeltilmiş sontest puan ortalamaları ile standart hata değerleri Çizelge 4.1.4’de verilmektedir.

Çizelge 4.4.1: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Nezaket İçerikli İletişim Alt Ölçeği Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma Değerleri İle Düzeltilmiş Sontest Ortalamaları ve Standart Hata Değerleri

Gruplar	N		Nezaket İçerikli İletişim Alt Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları		Nezaket İçerikli İletişim Alt Ölçeğine İlişkin Düzeltilmiş Sontest Puan Ortalamaları	
			X	SS	Xd	Sh
Deney	12	Öntest	2.85	.47	4.66	.12
		Sontest	4.50	.52		
Kontrol	9	Öntest	3.51	.41	2.84	.17
		Sontest	2.97	.22		

Deney grubu öntest puan ortalaması 2.8500, sontest ortalaması 4.5000'tür. Kontrol grubu öntest puan ortalaması 3.5111, sontest puan ortalaması 2.9704'dir. Grupların nezaket içerikli iletişim becerileri alt ölçeği sontest puan ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacı ile öntest uygulama düzeyi puan ortalamaları kontrol altına alınarak sontest uygulama düzeyi puan ortalamaları arasında kovaryans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Çizelge 4.1.4.1'de verilmektedir.

Çizelge 4.4.2.: Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin Nezaket İçerikli İletişim Becerileri Alt Ölçeği Sontest Puan Ortalamaları Kovaryans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı (KT)	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kontrol Edilen Değişken (sontest)	.74	1	.74	5.27	.03
Gruplama Ana Etkisi	5.79	1	5.79	.41	.52
Hata	2.38	17	.14		
Toplam	15.42	20			

Çizelge 4.1.4.1. incelendiğinde gruplar arasında düzeltilmiş son test puan ortalamaları açısından anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($F=.413$, $p=.529$).

İletişim becerileri ölçeğinden elde edilen bulgular, araştırmanın dördüncü denencesinde ileri sürülen deney grubu ile kontrol gruplarının İletişim Becerileri Ölçeği, Nezaket İçerikli İletişim Becerileri Alt Ölçeği öntest puan ortalamaları arasında deney grupları lehine anlamlı bir fark olacağı yargısını desteklememektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA ve YORUM

Bu bölümde eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin 5-6 yaş grubu öğrencilerinin iletişim becerilerinin gelişimi üzerindeki etkisine ilişkin bulgular, yapılan araştırma ve kuramsal çerçeve bağlamında tartışılmıştır.

Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin 5-6 yaş grubu öğrencilerinin iletişim becerilerinin gelişimi üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla, deney ve kontrol gruplarının iletişim becerileri ölçeği sözel olan, sözel olmayan, iletişim engellerinden kaçınma, nezaket içerikli iletişim becerileri testi puanları üzerinde istatistiksel olarak kovaryans analizinden yararlanılmıştır. Yapılan kovaryans analizi sonuçlarında deney ve kontrol grupları arasında sözel iletişim ve nezaket içerikli iletişim alt ölçekleri açısından anlamlı farklılaşmalar olduğu ve bu farkın deney grubu lehine biçimlendiği görülmüştür. Fakat yapılan kovaryans sonuçlarında deney ve kontrol grupları arasında sözel olmayan iletişim ve iletişim engellerinden kaçınma alt ölçekleri açısından anlamlı fark görülmemiştir. Bu sonuçlar, okul öncesi eğitim alanında eğitimde drama ve kubaşık öğrenme ile ilgili yapılan çalışmaları desteklemektedir (Anderson ve Genan, 2998; Yıldız, 1998; Kolb, 2001; Schepis ve Maureen, 2003; Avcıoğlu, 2004; Tarım Artut, 2004; Howard ve Justine, 2006). Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin etkili olmasının nedenleri aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

1. Kubaşık öğrenmede, öğrenciler aktif durumdadır. Her öğrencinin yapılan çalışma içinde bir sorumluluğu bulunmaktadır. Aynı amaç için toplanan kümeler birbirlerine destek vermektedirler. Bu destek ile öğrenciler kendilerini daha güvende hissetmekte ve fikirlerini rahatça ifade edebilmektedir. Bu durumdaki bir öğrenci çalışmalara istekle katılmaktadır. Ayrıca, öğrenciler öğrendiklerini birbirlerine aktararak birbirlerinin öğrenmesini desteklemekte, kendi öğrenmelerini pekiştirmektedirler.
2. Literatürde kubaşık öğrenme gruplarında işbaşında harcanan zamanın bireysel çalışmada harcanan zamandan daha fazla olduğu belirtilmiştir (Açıkgöz, 1992). 5-6 yaş grubundaki çocukların dikkat sürelerinin kısa olduğu bilinen bir gerçektir. İlgilerini çekmeyen bir çalışmaya odaklanmaları oldukça güçtür. Ancak, eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki tüm öğrencilerin çalışmaya aktif olarak katılmaları ilgi

sürelerinin daha uzun olmasını sağlamıştır. Aynı zamanda akran etkileşimini de artırmıştır.

3. Öğrenilenlerin transferinin kubaşık öğrenme yönteminde daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür (Açıkgöz, 1992). Buna göre eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin öğrendiklerini unutmadıkları ve her çalışmada önceden öğrenmiş oldukları bilgi ve becerileri kullandıkları gözlenmiştir.
4. Gözlem yapan öğretmenler tarafından eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı çocukların özgüvenlerinin geliştiği, daha paylaşımcı, yardımsever, iletişim kurmada, yaratıcılıklarında ilerleme kaydettikleri belirlenmiştir.
5. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin başarısındaki en önemli nedenlerden birisi de, çalışma öncesinde çocukların bu çalışmaya konsantre olmaları için bir ön hazırlığın gerçekleştirilmesidir. Tanışma topu, küme şapkası, küme amblemi, oturma düzeni vb. çalışmaların yapılması çocukların bu çalışmaya ve birbirlerine alışmalarında, sınıf kimliğinin oluşmasında kolaylık sağlamıştır. Kontrol grubunda bu tür etkinlikler yapılmamıştır. Deney grubundaki kümelere öğretim materyalleri yetecek kadar verilmiştir. Bu sayede küme üyeleri arasında paylaşım ve olumlu bağımlılık daha fazla gelişmiştir. Ayrıca eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin içe dönük, sosyal becerileri zayıf ve etkinliklere katılmakta isteklilik göstermeyen öğrencilerin üzerinde önemli etkilerde bulunduğu gözlenmiştir. Bu tür öğrencilerin zamanla daha kolay iletişim kurdukları, paylaşımcı davranışları daha sık sergiledikleri ve çalışmalara katıldıkları dikkati çekmiştir.
6. Bunun dışında MEB okul öncesi eğitim programı etkinliklerinin birebir uygulandığı kontrol grubunda, her ne kadar küme çalışmaları yer alsada kontrol grubundaki öğrencilerin küme çalışmalarında öğretmen tarafından cinsiyet, bilgi düzeyi, sosyo-ekonomik düzey gibi özellikler göz önüne alınmadan kümeler oluşturulmuştur ve çalışmalara başlanmıştır. Ayrıca her çalışmada kümeler değiştirilmiştir. Bu da çocukların bir kümeye alışmadan başka bir kümeye alışmak için ayrı bir çaba göstermesi ni gerektirmiştir.
7. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinlikleri MEB okul öncesi eğitim programı etkinliklerini de içermektedir. Çalışmadaki etkinliklere bakıldığında

aynı etkinliklerin iki yöntem temelinde kullanıldığı görülmektedir. MEB okul öncesi eğitim programı içinde yer alan öykü tamamlama, hikaye anlatma, resim üzerinde anlatma, müzik eşliğinde çalışma, poster hazırlama, şarkı oluşturma, müzikal hazırlama, sessiz sinema oyunu, dramatize etme, yap- boz, yardımlaşma/paylaşma, grup etkinlikleri yapma, benzerlik ve farklılıkları bulma, verilen eksik tümceleri tamamlama, en sevdiğim ve en sevmediğim, problem oluşturma ve çözme gibi etkinlikler eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme yöntemindeki yapılandırılmamış öğrenme etkinliklerinde de görülmektedir. MEB okul öncesi eğitim programı etkinliklerinden farklı olarak bu çalışmada akran öğretimi büyük önem taşımaktadır. Öğrenciler sürekli birlikte çalıştıklarından, sürekli etkileşim içinde olmakta ve birbirlerine öğretmektedirler. Bu yüzden de daha kalıcı öğrenmelerin elde edildiği düşünülmektedir.

8. Deneysel grubunun gelişimine katkı sağlayan bir neden de grup amaçları ve bireysel sorumluktur. Slavin (1995), bu iki faktörün öğrencilerin birbirini cesaretlendirmesine, bu sayede tüm grup üyelerinin başarıya ulaşabildiğini belirtmiştir. Bu iki faktörün, hem bireysel dereceler ve değerlendirmelere hem de grup derecelerine ve ödüllere katkısının olduğunu söylemiştir (akt: Dotson, 2001).

Sonuç olarak denilebilir ki, okul öncesi eğitimde, eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin birlikte kullanılması iletişim becerilerinin gelişiminde etkili bir yaklaşımdır. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinlikleri, okul öncesi dönemde işbirliğini, etkili iletişimi, yardımlaşmayı, bireyler arası paylaşımı da artırmaktadır.

BÖLÜM VI

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin 5-6 yaş grubu öğrencilerinin iletişim becerileri gelişimine etkisine ilişkin bulgular tartışılmıştır.

6.1. SONUÇLAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde, varılan başlıca sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

1. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB okul öncesi eğitim programı etkinliklerinin uygulandığı kontrol grubunu iletişim becerileri ölçeği "sözel iletişim" son test puanlarından öntest puanları çıkarılarak elde edilen puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı farklar görülmektedir.
2. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB okul öncesi eğitim programı etkinliklerinin uygulandığı kontrol grubunu iletişim becerileri ölçeği "sözel olmayan iletişim" son test puanlarından öntest puanları çıkarılarak elde edilen puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı farklar görülmemektedir.
3. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB okul öncesi eğitim programı etkinliklerinin uygulandığı kontrol grubunu iletişim becerileri ölçeği "iletişim engellerinden kaçınma" son test puanlarından öntest puanları çıkarılarak elde edilen puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı farklar görülmektedir.
4. Eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubu ile MEB okul öncesi eğitim programı etkinliklerinin uygulandığı kontrol grubunu iletişim becerileri ölçeği "nezaket içerikli iletişim" son test puanlarından öntest puanları çıkarılarak elde edilen puanlar arasında deney grubu lehine anlamlı farklar görülmemektedir.

6.2. ÖNERİLER

6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. Dene grubunda kubaşık öğrenmeye yönelik hazırlık çalışmaları yapılmıştır. Hazırlık aşamasında, öğrencilerin birlikte çalışma becerilerini geliştirici etkinlikler düzenlenmiştir. Bu etkinlikler ile çocukların çalışmaya daha kolay konsantre oldukları görülmüştür. Bu nedenle kümeler oluşturulduktan sonra hazırlık çalışmaları yapılması gerekmektedir. Tanışma topu, küme ismi oluşturma, küme şapkası hazırlama, küme amblemi, küme el işareti gibi çalışmalar kümeleri kubaşık öğrenmeye hazırlamaktadır.
2. Dene grubundaki öğrenci sayısının az olması, eğitimde drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerini uygularken sıkıntılar oluşturmuştur. Bundan dolayı araştırma planlanırken oluşturulması düşünülen kümelerin 4'er kişilik olması çalışmada kolaylık sağlayacaktır. Ayrıca belirli aralıklarla kümeler değiştirilmelidir. Çünkü belli bir zamandan sonra öğrenciler birbirlerine alışmakta, diğer öğrencilerle iletişim kurmakta zorlanmaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin farklı kümeler içinde yer almaları, onların farklı deneyimler edinmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle, yapılacak uygulamalarda kümelerin değiştirilmesi önerilmektedir. Bu değişiklik yapılırken öğrencilerin bu değişikliğe hazır olmaları da göz önünde bulundurulmalıdır. Kümeler değiştirilmeden önce küme üyelerinin birbirlerine ayrılık mesajları vermeleri, kümelerin birbirleri ile ilgili düşüncelerini resim yoluyla anlatmaları küme değişikliği için onlara kolaylık sağlayacaktır.
3. Çalışmaya başlamadan önce, çalışma sırasında uyulması gereken kurallar çocukların fikirleri göz önünde bulundurularak oluşturmalıdır. Çünkü bu kurallar öğretmen tarafından konulduğunda öğrenciler bu kuralların önemini anlamakta güçlük çekmektedir. Ayrıca kural sayısının öğrenciler tarafından kolay hatırlanabilir ve tutulabilecek az sayıda ve açık olması önerilmektedir.
4. Uygulama sırasında her etkinliğin başında eğitim materyallerinin küme sayısına göre hazırlanması gerekmektedir. Kubaşık öğrenmenin temel ilkelerinden birisi olan "olumlu kaynak bağımlılığı" bu sayede gerçekleştirilebilir.
5. Uygulamayı yapan eğitimci, çalışmalar sırasında kümeleri dikkatlice gözlemlemeli ve oluşan aksaklıkları, diyalogları not etmelidir. Bu çalışmalar

diğer çalışmalara ışık tutabilir. Bu sayede, oluşan aksaklıklar erken belirlenerek kolayca giderilebilecektir.

Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak, yapılacak yeni araştırmalar için şunlar önerilebilir:

1. Bu çalışma beş- altı yaş grubu öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışma okul öncesinde farklı yaş gruplarında da tekrarlanabilir.
2. Bu çalışma, iletişim becerilerinden sözel, sözel olmayan, iletişim engellerinden kaçınma, nezaket içerikli iletişim becerileri ile sınırlandırılmıştır. Çalışma, iletişim becerilerinin de üst başlığı olan “sosyal beceriler”in farklı boyutları ele alınarak okul öncesi dönem açısından yeniden yapılandırılabilir.

KAYNAKÇA

Akar-Vural, R. (2005). Bertolt Brecht’ in Öğretici Oyunlarının “Eğitimde Drama” ve “Sahneleme” Yöntemleri Temelinde Hazırlanan İki Farklı Programın Ortaöğretim Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Eleştirel Düşünmeye Yönelik Tutumlarına Etkisi, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Açıkgöz, Ü. K. (1992). *İşbirlikli Öğrenme: Kuram, Araştırma, Uygulama*. Uğurel Matbaası: Malatya

Akyol, K. A. (2003). Okul Öncesi Eğitimde Drama ve Drama Etkinlikleri, *Türkiye 5. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri*, Ankara: Oluşum Yayınları.

Anderson; Genan, T. (1998) “Compaison of the Types of Cooperative Problem Solving Behaviors in Four Learning Centers”, Computer, Dramatic Play, Block and Manipulative. ERIC:ED422122

Ataç, F. (1991). *İnsan Yaşamında Psikolojik Gelişim*, Yapa: Ankara

Atılğan, H. (2006). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Anı Yayıncılık: Ankara

Tarım, K. ve Artut, P. (2004). Anasınıfı Öğrencilerine Toplama ve Çıkarma Becerilerinin Kazandırılmasında Kubaşık Öğrenme Yönteminin Uygulanması, *I. Uluslararası Okul Öncesi Kongresi*.30 Haziran–3 Temmuz: İstanbul

Avcı, N. (2004). *Gelişimde 0- 3 Yaş “Yaşama Merhaba”*, Morpa Kültür Yayınları: İstanbul.

Avcioğlu, H.(2001) *İşitme Engelli Çocuklara Sosyal Becerilerin Öğretilmesinde İşbirlikçi Öğrenme Yaklaşımı İle Sunulan Öğretim Programının Etkililiğinin İncelenmesi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.

Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş., Çimen, S. (1981). *Drama*, Ya- Pa: Ankara.

Ayla, O. (2005). Okul öncesi eğitimin önemi ve yaygınlaştırılması, *Okul Öncesi Eğitimde Güncel Konular*, Derl:Oktay, A ve Unutkan, Ö. P. Morpa Kültür Yayınları: İstanbul.

Başal, H. B. (2005). *Okul Öncesi Eğitim*, Morpa Kültür Yayınları: Bursa.

Bayhan, İ. (2005). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*, Morpa Yayıncılık: İstanbul.

Bozanoğlu, İ. (2004). Akademik Güdülenme Ölçeği: Geliştirilmesi Geçerliliği, Güvenirliliği, *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37:83–98.

Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Pegem Yayıncılık: Ankara.

Çoşkun, M. (2004). Coğrafya Öğretiminde Kubaşık (İşbirliğiyle) Öğrenme, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12:237–238.

Dökmen, Ü. (2006). *İletişim Çatışmaları ve Empati*, Sistem Yayıncılık: İstanbul.

Dönmez, N, B. (2000). *Oyun Kitabı*, Eğitim Yayınevi: Ankara.

Ergin, H. (2003). İletişim Becerileri Eğitim Programı'nın Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İletişim Becerileri Düzeyine Etkisi, *Yayımlanmış Doktora Tezi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.

Gordon, T. (2005). *Çocukta İç Disiplin mi Dış Disiplin mi?* Sistem Yayıncılık: İstanbul

Gömlükiz, M. (1997). *Kubaşık Öğrenme*, Baki Kitapevi: Adana

Gönen, M., Dalkılıç Uyar, N., (200), *Çocuk Eğitiminde Drama*, İstanbul, Epsilon.

Gökçe, O. (2005). *İletişim Bilimine Giriş*, Turhan Kitapevi: Ankara

Hakim, A & Shoatz, S. (1991). Enhancing oral communication skills of preschool children through partnerships, hands-on experiences and cooperation, Unpublished Ed.D Thesis, Nova University.

Howard, Justine ; Jenvey, Vickii, Hill, Carly. (2006) “Children’s Categorisation of Play and Learning Based on Social Context. Early Childhood Development and Care”, ERIC: EJ729198

Johnson, w. D., Johnson, T. R., Holubec, E. J. (1991) *Comperation in the Classroom*, Interaction Book Company: Minnesota

Kandır, A. (2004). *Gelişimde 3–6 Yaş*, Morpa Kültür Yayınları: İstanbul

Karasar, N. (2004). *Araştırmada Rapor Hazırlama*, Nobel Yayıncılık: Ankara

Kolb, K. ; Weede, S. (2001), “Teching Prosocial Skills to Young Children To Increase Emotionally Intelligent Behavior”, ERIC: ED456916.

İsmail, G. (2006). Okul Öncesi Dönemde Toplumsal Yaşam Becerilerinin Kazandırılmasında Yaratıcı Dramanın Kullanımı, *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1:1

Schepis, Maureen M, R.; Dennis, H; Ownbey, J.; Clary, J. (2003) “Traning Preschool Staff To Promote Cooperative Participation and Their Classmates”. ERIC: EJ672991.

Sevinç, M. (2005). “Gardner’ın Çoklu Zekâ Kuramı”, *Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*, Derl: Sevinç, M. Morpa Kültür Yayınları: İstanbul

Sevinç, M. (2004). *Oyun*, Morpa Kültür Yayınları: İstanbul

Sevinç, M. (2005). *Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*, Morpa Kültür Yayınları: İstanbul

Önder, A. (2000). *Yaşayarak Öğrenmek İçin Eğitici Drama*, Epsilon Yayınlar: İstanbul

Ömeroğlu, E., Kandır, A. (2005). *Bilişsel Gelişim*, Morpa Kùltür Yayınları: İstanbul

Uysal, F. K. (2004). *Çocuk Sağlığı “ Çocuğum Sağlıklı Büyüyor mu?”*, Morpa Kùltür Yayınları: İstanbul

Yüksel, H.A., Künüçen, H.H., Demiray, E., Uztuğ, F., Onursoy, S., Vural, İ.K., Arslan, B., Arslan, E., Ecevit, F., Özen, Ö., (2003). *Meslek Yüksek Okulları İçin Genel İletişim*, Pegem yayıncılık:Ankara

EKLER

EK-1 KİŞİSEL BİLGİLER FORMU

Öğretmenin adı:

Tarih:

Çocuğun yaş grubu: 5 yaş (1) 6 yaş (2) **Çocuğun cinsiyeti:** Kız (1) Erkek (2)

1.Öğretmenin mezun olduğu okul

(1)Ön lisans (2)Lisans tamamlama (3)Lisans mezunu (4) Lisansüstü(master ve doktora)

2.Öğretmenin kıdem yılı.

3.Çocuğun aile yapısı

(1) Anne-baba ile birlikte yaşıyor (2) Anne ile yaşıyor (3) Baba ile yaşıyor

4.Annenin eğitim durumu

(1) Okuryazar değil (2) İlkokul mezunu
(3) Ortaokul mezunu (4) Lise mezunu
(5) Üniversite mezunu (6) Lisansüstü (master ve doktora)

5.Baba eğitim durumu

(1) Okuryazar değil (2) İlkokul mezunu
(3) Ortaokul mezunu (4) Lise mezunu
(5) Üniversite mezunu (8) Lisansüstü (master ve doktora)

6.Annenin mesleği:

7.Babanın mesleği:

8.Kardeş sayısı(öğrenci dâhil değil) (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4 (5) 4 ve üstü

9.Kaçıncı çocuk : (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4 (5) 4 ve üstü

10.Çocuğun daha önce okul öncesi eğitim kurumlarına devam yılı

(1)1.yıl (2) 2. yıl (3) 3. yıl (4) 4.yıl (5) 5.yıl

EK-2 İLETİŞİM BECERLERİ ÖLÇEĞİNİN ALT ÖLÇEKLERİ

SÖZEL İLETİŞİM BECERİLERİ

- Bir şeyi anlamadığında soru sorar
- Konuşurken ilk adımı atar.
- Dinlediğini belirten kısa sözler kullanır.(evet, biliyorum, ben de gördüm, duydum, yaşadım vb.)
- Kendini ifade ederken yüksek ve düşük ses tonuyla konuşur
- Duygularını sözel olarak ifade eder.(mutluyum, üzgünüm, kızgınım, şaşkınım vb. ifadeler kullanma)
- Okula gelişte ve ayrılıştta uygun sözler söyler. (günaydın, iyi günler, hoşça kal, merhaba, güle güle merhaba vb. söyleme)
- Gerektiğinde birinin sözünü nezaketli bir şekilde kesmek için uygun sözler kullanır.(bir şey söyleyebilir miyim, beni biraz dinler misin vb.)
- Konuştuğu kişiyle yakın mesafede bulunur.
- Sorulan sorulara cevap verir.

SÖZEL OLMAYAN İLETİŞİM BECERİLERİ

- Hayır ya da evet demek için bedenini kullanır.
  - Duygularını ifade etmek için bakışlarını kullanır
- Öğretmenin sözel olmayan ifadelerini(jest ve mimiklerini anlıyor)

İLETİŞİM ENGELLERİNDEN KAÇINMA BECERİLERİ

- Konuşanın sözünü keser.
- Akranları ile oyun oynarken oyunbozanlık eder.(oyunda sırasını bekleme, oyun esnasında arkadaşlarını rahatsız etme vb.)
- Arkadaşlarını şikâyet eder
- İnsanları dinlerken sıkılır.(oflar poflar vb.)
- Biriyle konuşurken başka şeylerle meşgul olur.(başka tarafa bakma, elleriyle ilgilenme, bir nesneyle ilgilenme vb.)
- Konuşurken başkasına söz hakkı verir.

NEZAKET İÇERİKLİ İLETİŞİM BECERİLERİ

- Başkaları ona yardım ettiğinde memnuniyetini jest ve mimikleriyle ifade eder.

- Başkaları ona yardım ettiğinde memnuniyetini sözel olarak ifade eder.(teşekkür etme, “sağ ol” deme vb.)
- Arkadaşını üzdüğünde özür diler
- Öğretmeniyle konuşurken arkadaşlarıyla konuşurken olduğundan daha farklı konuşur.
- Biri konuşurken dinler.

EK-3 EĞİTİMDE DRAMA DESTEKLİ KUBAŞIK ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

Tarih:

ETKİNLİK 1

Etkinliğin Adı: Pazarcılık

Öğretmenin adı:

Süre: 25- 30 dakika

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Kavram: Sesli sessiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 13:Çevresini estetik bakımdan düzenleyebilme

Kazanımlar 1:Çevresinde gördüğü güzel/rahatsız edici durumları söyler

2:Çevre sorunları ile ilgili kendi yapabileceklerine örnek verir.

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama, Soru – cevap, Grup Çalışması

Materyaller: Pazarcılıkla ilgili kullanılabilinecek malzemeler.

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen anlatmaya başlar “Geçen gün bir Pazaryerinden geçiyordum. Pazarda çok taze meyve ve sebzeler vardı. Pazarcılar bunları satmak için pazardaki insanlara sesleniyordu. Bazı pazarcılar çok bağıryorlardı bundan çok rahatsız oldum. Bu şekilde çok bağırmaları gürültü kirliliği yaratmamaktadır bu çevremizdeki insanları rahatsız etmektedir. O yüzden yüksek sesle konuşmamak ve bağırmamak gerekir.”der.
- Öğretmen çocukların gürültü kirliliği kavramını iyi kavramaları için çocuklar gürültü yaptığında sık sık “gürültü kirliliği yapıyorsunuz” demelidir.
- Öğretmen şimdi sınıfımızda bir Pazaryeri kuracaklarını söyler. Öğretmen sınıfın sayısına uygun kümeler oluşturur. Öğretmen her kümeden bir kişi pazarcı olacak, bir kişinin de alışveriş yapan kişi rolünde olacağı söylenir. Daha sonra ne satacaklarına karar verirler. Kümedeki pazarcı ve alışveriş yapan kişiler dışındaki kişiler tezgâhta satılacak ürünler olarak belirlenir. Bu ürünlerin çeşitli meyve ve sebze olabileceği söylenir.

- Her kümenin pazarcısı tezgâhını sınıfın bir köşesine kurar, böylece pazaryeri kurulmuş olur. Öğretmen pazarda alışveriş yapan kişi rolündedir diğer alışveriş rolündeki kişilerle pazarda gezinmeye başlarlar. Pazarcı rolündeki kişiler tezgâhtaki ürünlerini satmak için bağırmağa başlarlar.
- Tezgâhta ki bazı sebze ya da meyvelerin bayat, bazılarının taze olduğu söylenir ve malzeme rolündeki kişiler bu şekilde durumu dramatize ettirirler. Ayrıca malzemelerin kendi aralarında konuşabilecekleri de söylenir. Örneğin domatesler şöyle konuşabilir;”ben kırmızı bir domatesim küçük ama çok güzel tadım vardır çünkü tazeyim beni alın beni alın “gibi. Oyun bu şekilde tüm kümeler tarafından birlikte dramatize ettirilir.
- Dramatizeden sonra çocuklara pazarcılar çok bağırdığı takdirde ne oluştuğunu? Alış veriş yapanların nasıl davrandıklarını ve nasıl davranılması gerektiğini? Yapılan drama ile ilgili sorular sorulur ve sohbet edilir.
- Etkinlik sonrasında hep birlikte “Pazarcı” şarkısı söylenir.

Tarih:

ETKİNLİK 2

Etkinliğin Adı: Mevsimler

Öğretmenin adı:

Süre: 25- 30 dakika

Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Kavram: Soğuk sıcak

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Gözlem, Anlatım

Materyaller: Mevsimlerin özelliklerini gösteren resimler

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen çalışmaya başlamadan önce mevsimlerle ilgili bilgi verir, mevsimlerin özelliklerini anlatan fotoğraflar gösterir.
- Öğretmen gösterdiği fotoğraftaki mevsimle ilgili sorular yöneltir sınıfa.
- Örneğin o mevsime ait sebze ve meyvelerin, o mevsimdeki doğa değişikliklerinin, o mevsimde giyilen kıyafetlerin ne olduğunu, o mevsimdeki hayvanların durumlarının nasıl olduğunu bir dakika kendi başına düşünüp, parmak kaldırıp söz alarak söylemeleri istenir.
- Daha sonra öğretmen sınıfa “Mevsimler” şarkısını öğretir ve birlikte söylemelerini sağlar.

Tarih:

ETKİNLİK 3

Etkinliğin Adı: Orkestramız

Öğretmenin adı:

Süre: 25- 30 dakika

Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Kavram: Güzel çirkin

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 5:Çeşitli materyaller kullanarak ritim oluşturur

6:Çeşitli sesler kullanarak ritim oluştururlar

Yöntem ve Teknikler: İnceleme, Uygulamalı Çalışma, Gösteri

Materyaller: Ses kaydedici aletler, Ritim aletleri

Öğrenme Süreci:

- Öğrencilere değişik ritim sesleri çıkaran aletler verilir. Öğrencilere kasetten büyük bir orkestranın konserden hemen önce yaptıkları akort çalışmalarının kaydı dinletilir. Ardından konserden bir parça dinletilir. Öğrencilerden iki kayıt arasında karşılaştırma yapmaları istenir.
- Daha sonra öğretmen, son dinledikleri güzel konserin müzik aletleri kullanan insanların bazen aynı ritimde çalarak bazen farklı ritimlerde çalarak yaptıklarını, bu güzel ses orkestradakilerin uyum içinde anlaşarak, birbirlerini dinleyerek, işbirliği içinde çalışarak çıkardıklarını söyler.
- Öğretmen buna benzer bir çalışma yapacaklarını söyler. Öğretmen sınıftaki bazı öğrencilerin eline bir takım ritim aletleri verir.
- Ritim almayan öğrencilerinde elleriyle ya da ayaklarıyla ritim tutmaları istenir. Öğrenciler ritim aletlerini ya da elleri ve ayaklarını kullanarak ritim oluşturup konser verecekleri söylenir.
- Öğretmen öncelikle herkesin bireysel olarak ses çıkarma çalışması yapmasını ister. Daha sonra birbirlerini dinleyerek ritim tutmaları istenir. Birkaç prova yapmaları istenir ve bu provalar kayda alınır

- Provalardan sonra en son olarak bir hep birlikte uyum içerisinde son bir kez ritim tutmaları istenir ve bu çalışmada kayda alınır. Daha sonra çocuklara prova ve en son sundukları çalışmaları dinletilerek üzerinde yorumlar yapılır.

Tarih:

ETKİNLİK 4

Etkinliğin Adı: Fotoğraf Karesi

Öğretmenin adı:

Süre:15- 20 dakika

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Kavram: Hareketli hareketsiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını ifade eder

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 10:Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü fark edebilme

Kazanımlar 1:Toplumda farklı rollere sahip kişilerin olduğunu söyler

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama

Materyaller:

Mevsime göre kullanılan kıyafetler ya da araçlar

Lokantada kullanılan araç gereçler

Öğrene Süreci:

- Öğretmen çocuklara bir poz vereceğini söyler ve çocukların bu verdiği pozdaki kişinin o anda ne hissettiği konusunda aralarında konuşmalarını ister. Örneğin öğretmen üşüyor birini taklit ederek donuk bir imge oluşturup bir poz verir. Çocuklardan bu verdiği pozdaki kişinin kim olabileceği ne hissettiği hakkında öğretmen tarafından rasgele oluşturulmuş küme arkadaşlarıyla konuşmalarını ister. Daha sonra öğretmen her kümenin 3 numaralı öğrencilerine söz verilerek kümede de söylenen tahminlerin sınıfla paylaşması istenir.
- Öğretmen şimdi sınıfta poz vereceklerini söyler. Öğretmen sırasıyla vereceklerin pozun konusunu söyler. Örneğin ;

Şimdi hep birlikte sıcak yaz günü güneşin altında bekleyenlerin pozunu verelim

Soğuk kış günü dışarıda paltosuz bekleyenleri

Lokantada yemek yiyenleri

Müzik yapan orkestrayı taklit edip onların pozunu verelim der.

Öğretmenin söylediği konu doğrultusunda durumu dramatize etmeye çalışırlar ve öğretmenin dur komutuyla durup bir poz vererek fotoğraf karesi oluştururlar.

Tarih:

ETKİNLİK 5

Etkinliğin Adı: Heykel Tıraş

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Yumuşak- sert

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 3:Görsel sanat etkinliklerinde ürün yapar

4:Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürün yapar

7:Ürünlerini çeşitli yollarla sunar

Yöntem ve Teknikler:

Soru cevap, Model alma, Grup Çalışması

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen heykel tıraşın kim olduğunu, neler yaptığını, hangi malzemeleri kullandığını çocuklara sorar söz almak isteyenleri dinler.
- Daha sonra öğretmen sınıftaki öğrencilerin sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Her kümenin bir heykel yapacağını söyler. Kümeden bir kişi malzeme olacaktır diğer kişilerin de heykel tıraş olacağı söylenir.
- Kümeler kendi aralarında kimin malzeme olacağına karar verirler. Bu kararı verdikten sonra kümedeki her heykel tıraş malzemeye şekil verecektir. Örneğin birinci kişi geldi malzemeye şekil verdi daha sonra ikinci heykel tıraş gelip değişiklikler yapabilir ve kümedeki her heykel tıraşın heykeli oluşturmada katkısı sağlanmış olacaktır.
- Kümedeki heykel tıraşlar malzemeye son halini vererek oluşturdukları heykelleri sınıfa sunarlar.
- Heykeller arasında ki benzerlikler ve farklılıklar incelenir.

Tarih:

ETKİNLİK 6

Etkinliğin Adı: Eşyaların Şikâyeti

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika Kavram: Doğru yanlış

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Amaç 12:Çevresindeki güzellikleri koruyabilme

Kazanımlar 1:Çevresindeki güzelliklerin korunma nedenlerini söyler

2:Çevresindeki güzellikleri korumak için yapılması gerekenleri açıklar

Yöntem ve Teknikler

Eğitimde drama

Gösteri, Soru cevap

Materyaller:

Masa

Sandalye

Hâkimin giyeceği cübbe şeklinde bir örtü

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen öncelikle mahkemenin ne olduğu konusunda çocuklara sorular yöneltir. Mahkeme nedir, kimler olur, neden mahkemeye giderler, mahkemede olanların görevleri nelerdir? Vb. Çocukların bu konuda bildiklerini dinler ilave etmesi gereken bilgileri ekler. Çocukların iyi anlaması için örnek bir olay anlatır.
- Örneğin; Bir kişi birine küfür etti diyelim, Küfür edilen kişi kendisine küfür ettiği için o kişiyi mahkemeye şikâyet eder, bir de avukatı olur oda onun mahkemede haklarını savunur.
- Küfür eden kişi çağırılır mahkemeye, eğer getirdiyse oda avukatını getirir; şikâyetçi olan kişide çağırılır bunun yanı sıra mahkemede hâkim de yer alır.
- Şikâyetçi kişi şikâyetini hâkime anlatır, hâkim şikâyetçiyi dinledikten sonra küfür eden kişiyi dinler.

- Daha sonra bu olaya şahit olan kimse varsa onları da dinler ki bunlara şahit denilmektedir. Hâkim daha sonra bu dinlenenleri değerlendirerek suçlanan kişinin suçlu olup olmadığına karar verir suçlu görürse cezasını verir.
- Öğretmen şimdi sınıfta bir mahkemeyi canlandırılacağı söylenir. Sınıftan bir kişi eşyaya zarar veren kişi, bir kişi zarar gören eşya, bir kişinin hâkim, bir kişinin şahit, iki kişinin avukat olacağı söylenir. Seçilen öğrencilerin bir mahkemeyi canlandırılacağı söyler.
- Öğretmen öğrenci seçimini istekli olanlardan saymaca yaparak yapar. Böylece bir mahkeme oluşturulur.
- Zarar gören eşya rolünü alan kişi mahkemenin karşısına geçerek şikâyetini hâkime iletir. Hâkim şikâyetçiyi dinler. Daha sonra hâkim eşyaya zarar veren kişiyi dinler kendisini savunup savunmayacağını sorar. Hâkim bunlardan sonra olaya şahit olmuş şahitleri dinler ve değerlendirmesini yaparak suçluya cezasını verir. Bu etkinlik öğretmen rehberliğinde sınıf karşısında dramatize etmesinin sağlanır.
- Son olarak yapılan dramıyla ilgili öğretmen sınıfa sorular yöneltir.

Tarih:

ETKİNLİK 7

Etkinliğin Adı: Televizyonculuk

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Hareketli- hareketsiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 6:Gerektiğinde lideri izler

7:Gerektiğinde liderliği üstlenir

Amaç 10: Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme

Kazanımlar 1: Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler

Yöntem ve Teknikler:

Soru cevap, Eğitimde drama, Grup çalışması

Materyaller: Maket televizyon, Rollere göre aksesuar ve kıyafetler

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen televizyon izliyor musunuz? Hangi programları izliyorsunuz? Diye sorar çocukların söylediklerini dinler. Şimdi rasgele oluşturulmuş her kümenin bize bir televizyon programı hazırlayacağı söylenir. Kümeler hangi programı sunacaklarına karar verirler.
- Öğretmen saymacıyla rasgele kümeleri oluşturur.
  1. Küme haber programı hazırlayıp sunacaktır. Bu haber programının hazırlayacakların sunacağı haber bir kaza haberidir bu yüzden bu kümede sunucu, kazayı yapan iki şoför rolleri olacaktır. Roller paylaşılır. Hazırladıkları programı sınıfın önünde dramatize ederler.
  2. Küme eğlence programı hazırlayıp sunacaktır. Kümenin eğlence programını sunmaları için aralarında şu rolleri paylaşmalıdırlar; sunucu, şarkıcı, dans edenler olacaktır. Kümeler bu rolleri çeşitlendirebilirler.
  3. Küme yarışma programı hazırlayıp sunacaktır. Kümede şu roller paylaşılır; sunucu, yarışmacılar vb. roller çeşitlendirilerek roller paylaşılır.Kümler hazırladıkları programları sınıfın önünde dramatize ederler.

Tarih:

ETKİNLİK 8

Etkinliğin Adı: Marketçilik

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Hareketli hareketsiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Amaç 10: Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme

Kazanımlar 1: Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler

Teknik ve Yöntemler: Soru cevap, Eğitimde drama, Gösteri

Materyaller:

Market de bulunması gereken malzemeler

Öğrenme Süreci:

- Çocuklara birkaç gün önceden çocuklara sınıfın bir bölümünde bir market oluşturacaklarını söylenir. Bu hazırlayacakları bölümde alışveriş oyunu oynayacaklarını söylenir. Çocuklara bir markette hangi reyonların bulunduğu sorulur. Çocukların söyledikleri dinlendikten sonra öğretmen özellikle temizlik, giyim, kozmetik, kasa reyonlarından bahsedilir.
- Daha sonra her reyondan bir öğrenci sorumlu olarak bir gün önceden belirlenir. Öğretmen bu kişileri istekli olanlar arasından seçer. Reyonda bulundurmaları gereken malzemeleri getirmeleri bir gün önceden söylenir.
- Sınıftaki diğer kişilerde alışveriş yapan kişiler olarak belirlenir.
- Bir gün sonra reyondan sorumlu olan kişiler tarafından getirilen malzemeler uygun şekilde yerleştirilir. Her kişi kendi reyonundan sorumludur.
- Her reyon sorumlusu hazırlıklarını yapar, reyonlarının başına geçerler. Diğer öğrencilerde alışveriş eden kişiler rolüne girerler. Sırayla reyon sorumluları gösterilerine başlarlar ve dramatize ederler. Her reyon sorumlusu dramatize ederken, öğretmenin don komutuyla donarlar ve bir fotoğraf karesi oluşturmuş olurlar. Böylece her reyon sorumlusu sırayla gösterisini gerçekleştirir.

Tarih:

ETKİNLİK 9

Etkinliğin Adı: Hayvanlar

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Canlı- cansız

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Yöntem ve Teknikler:

Soru cevap, Taklit

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen hayvanların nerde yaşadığı hakkında bilgiler verir. Öğretmen bazı hayvanların havada bazılarının suda bazılarının karada bazı hayvanlarında hem karada hem suda yaşadıklarını söyleyerek bu hayvanlara birer örnek verir.
- Daha sonra öğretmen sınıftakilere sırayla havada yaşayan hayvanlar örnek vermelerini, sonra suda yaşayan hayvanlara örnek vermelerini, karada yaşayan hayvanlar örnek vermelerini ve en son olarak da hem karada hem suda yaşayan hayvanlara örnek vermelerini ister.
- Bu çalışmadan sonra öğretmen çocuklara “Hayvanlar” adlı şarkıyı öğretir ve hep birlikte şarkı söylenir. Şarkı söylenirken şarkıda geçen hayvanların sesleri ve hareketleri de taklit edilir.

Hayvanlar:

Damda leylek tak tak

Evde kedi mır mır

Suda ördek vak vak

Yolda köpek hav hav

Kurbağalarda derede vrak vrak

Sevimlidir hayvanlar sevimli onlar.

Tarih:

ETKİNLİK 10

Etkinliğin Adı: Benim Meyvem

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Tatlı- ekşi

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 4:Kendi kendini güdeleyebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden bir işe başlar

2:Başladığı işi bitirme çabası gösterir

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 1: Kendisinin farklı özelliklerini kabul eder

2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Uygulamalı Çalışma

Materyaller: Eller

Öğrenim süreci:

- Öğretmen, tüm sınıfa çocuklar şimdi el ele tutuşalım bir halka olalım der. Halka olduktan sonra yere oturulur. Öğretmen çocuklara şimdi birbirimize en sevdiğimiz meyvenin ismini söyleyeceğiz der. Ancak bu meyvenin isimlerini söylerken ellerini birbirlerine vuracaklarını söyler. En sevdiğimiz meyvenin ismini kaç defada söylüyorsak elimizi birbirine o kadar vuracağız.
- Örneğin benim en sevdiğim meyve çil-lek kaç defa da söyledim; iki defada söyledim. O zaman meyvenin ismini söylerken iki defa elimi vuracağım. Şimdi sizlerde sırayla en sevdiğiniz meyveyi elinizi birbirine vurarak söyleyin. Sınıftaki tüm öğrencileri sırayla yapmalar sağlanır.

Tarih:

ETKİNLİK 11

Etkinliğin Adı: Balon Olalım

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:10- 15 dakika Kavram: Büyük- küçük

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişime başlar

2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11: Gerekli durumlarda kararlılık gösteriri

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 1:Estetik bedensel hareketlerle yürür/dans eder

Yöntem ve Teknikler: Yaratıcı dans

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen sınıftaki bütün çocukları bir araya getirerek el ele tutuşup bir halka oluşturmalarını ister. Bu halkanın bir balon olduğunu söyler. Halkadan balonun şişirilmesi istenir ve üfleyerek halkayı genişletip şişiyorlarmış gibi yaparlar. Şimdi balonun havası indirileceği söylenir ve halka küçültülür. Sonra balon tekrar şişirilir. Şişen balonun şimdi gökyüzünde gezeceği söylenir.
- Çocuklar bu etkinliği yaparken gözlerini kapatmaları istenir. Çocuklara balon olsalardı nereye gitmek istediklerini düşünmeleri ve oraya gittiklerini hayal etmeleri istenir.
- Daha öğretmen halkada yer alan öğrencilerden bir kaçına söz hakkı vererek hayalinde gitmek istediği yeri bize anlatılması istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 12

Etkinliğin Adı: Ayna

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 15- 20 dakika

Kavram: Aynı- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 7:Gerektiğinde lideri izler

8:Gerektiğinde liderliği üstlenir

Amaç7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 1:Hata yapabileceğini kabul eder

2:Kendi hatalarını söyler

5:Başkalarının hata yapabileceğini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Model alma, Gözlem

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıfın karşısına geçer. Öğretmen ben ne yaparsam sizde aynısını yapmaya çalışacaksınız der. Öğretmen eli ile burnunu tutar, ayağını tutar, ileriye adım atar vb. hareketler yapar sınıftakilerde bunların aynısını tekrara etmeye çalışır. Daha sonra sınıfın karşısına öğrencilerden sırayla birkaç kişi çıkarılarak etkinlik devam ettirilir.

Tarih:

ETKİNLİK 13

Etkinliğin Adı: Kim Olmak İsterdin?

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularını paylaşır

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Taklit,Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Sınıftaki tüm çocuklar daire biçiminde yere otururlar ve öğretmen herkes sınıfta kimin yerine geçmek istediğini düşüneceğini, yani kimin yerinde olmak istediğini düşüneceğini söyler. Seçtiğiniz kişinin beğendiği özelliklerini düşünsün denir. Ama düşündüğünüz kişinin kim olduğunu söylememeleri istenir. Daha sonra sınıftan bir kişi, seçtiği kişinin hareketlerini ve konuşmalarını taklit ederek sınıftakilerden taklidi yapılan kişinin kim olduğu hakkında fikir yürütmeleri istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 14

Etkinliğin Adı: Bir Eşya Ol

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç6:Başkalarıyla ilişkilerin yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

Yöntem ve Teknikler: Taklit, Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara sınıfımızın birçok köşesinin olduğunu söyler. Bunların neler olduğunu söyleyelim der.(Evcilik köşesi, kitap köşesi, blok köşesi, fen ve doğa köşesi vb.)
- Öğretmen şimdi herkesin sınıftaki bulunan köşelerden istediği birine gitmeleri istenir. Daha sonra herkes olmak istediği nesnenin şeklini alır. Sırayla köşelerde şekil alan kişilerin hangi eşyayı oluşturduğu hakkında sınıfça tahminler yürütürler.

Tarih:

ETKİNLİK 15

Etkinliğin Adı: Hiç Arkadaşım Yok

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: İyi- kötü

Kazanımlar ve Amaçlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 2:Başkaların duygularını paylaşır

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişim başlatır

2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterebilme

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Sınıfta ki öğrenciler U şeklinde oturur. Tüm öğrencilerin görebileceği bir yere ortaya bir sandalye konur. Bu sandalyeye öğretmen oturur ve kendisinin beş yaşında bir çocuk olduğunu söyler. Şu yönergeyi çocuklara verir.”Ben aranızda yeni katılan bir çocuğum. Beş yaşındayım. Burada hiç arkadaşım yok. Kendimi yalnız hissediyorum. Bur da arkadaş bulmak için ne yapmalıyım? Bana söyley misiniz? Nasıl davranırsam çocuklar benimle arkadaşlık kurar?”der.
- Sınıftaki öğrenciler parmak kaldırıp söz hakkı alarak beş yaşındaki çocuk için önerileri dile getirir ve öğrenciler böyle durumlarda nasıl davranılacağı konusunda fikirlerini söylemeleri sağlanır olurlar. Farklı düşünce ve fikirlere öğretmen tarafından dikkat çekilir.

Tarih:

ETKİNLİK 16

Etkinliğin Adı: Bilmeceler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişim başlatır

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Soru cevap

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara size bilmeceler soracağım der. Önce bu sorduğum bilmecenin cevabı ne olabileceği konusunda yalnız başlarına düşünüp parmak kaldırıp söz hakkı alarak sınıfla paylaşımları istenir.
- Daha sonra isteyen öğrencilerin sınıfa bilmece söylemeleri sağlanır. Sınıftaki arkadaşlarına söz hakkı vererek tahminlerini dinler.
- Daha sonra bir bilmeceyi anlatan “Tavşanım” adlı şarkı öğretilir ve şarkıda anlatılan hayvanın ne olacağı hakkında ne olabileceği konusunda tahminler söylenir.

Tarih:

ETKİNLİK 17

Etkinliğin Adı: Yaptığımı Söyle

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Yanlış- doğru

Amaç ve kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişim başlatır

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünleri oluşturabilme

Kazanımlar 3:Görsel sanat etkinliklerinde ürün yapar

Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürün yapar

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen “Çocuklar benim elimde şu anda bir resim var. Bu elimdeki resim çok güzel bir şey. Elimdeki resmin çok güzel özellikleri vardır. Bu resimdeki nesne kırmızı renkte, daire şekline benziyor, yeşil bir sapı var. Sizce bu elimde ki resim ne olabilir? “diye sorar. Sınıftakiler resimdeki şeyin ne olabileceği hakkında bir süre düşünmeleri istenir. U şeklinde oturan öğrencilerin sol başından başlayarak sırayla söz hakkı alarak tahminlerde bulunurlar. Tahminde bulunmakta istemeyenler pas hakkını kullanırlar.
- Öğretmen cevapları dinledikten sonra sınıfta isteyen kişilerin masada ki kâğıdı ve kalemi alarak seçtikleri bir nesneyi kağıda çizmelerini ister. Daha sonra sırayla sınıftakilere arkadaşlarına yaptıkları resmin özelliklerini (boy, renk, canlı-cansız, sesli-sesiz) söylerler, sınıftakiler bu söylenen özellikleri doğrultusunda o şeyin ne olabileceği hakkında tahminde bulunurlar. Tahminde bulunma U şeklinde oturan öğrencilerin sol başında başlayarak sırayla söz hakkı alarak söylerler. Tahminde bulunmak istemeyenler pas hakkını kullanırlar.
- Daha Sınıfta bu etkinliği yapmak isteyenlerin kimseye göstermeden resim çizmeleri istenir. Daha sonra çizdiği resmin özelliklerini sınıf arkadaşlarına anlatarak tahminleri dinler.
- Son olarak resmi yapan kişi yaptığı resmi gösterir. Doğru tahminde bulunan kişiler tebrik edilir.

Tarih:

ETKİNLİK 18

Etkinliğin Adı: Güneş Sistemi

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 45- 50dakika

Kavram: Sıcak- soğuk

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3 Grupta sorumluluk almaya istekli olma

9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

Yöntem ve teknikler:Eğitimde drama, Anlatım, Soru cevap

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara yazın havalar nasıl olur diye sorar. Çocukların güneşli demesi beklenir. Öğretmen güneş nerededir diye sorar. Öğretmen tarafından uzayda yer aldığı söylenir. Güneşle birlikte uzayda içinde bulunduğumuz dünya, bizi aydınlatan ay ve dünya gibi gezegenler vardır der.
- Çocuklar dünya kendi etrafında dönerken ayrıca güneşin etrafında da dönmektedir, ay da hem dünyanın hem güneşin etrafında döndüğü söylenir. Öğretmen şimdi sınıfça bir güneş sistemi oluşturacağız der. Bir kişi dünyayı oluşturur, bir kişi ayı oluşturur diğer kişilerde el ele tutuşup, yüzleri dışarıya bakıyor şekilde halka yaparlar.
- Dünyayı oluşturan kişinin hem kendi hem güneşin etrafında dönmesi istenir, ayı oluşturan kişide hem dünyanın hem de güneşin etrafında dönmesi istenir. Bu etkinlik roller değiştirilerek birkaç defa tekrar edilir.

Tarih:

ETKİNLİK 19

Etkinliğin Adı: Vücudumuzun Organları

Öğretmenin adı: Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 1: Hata yapabileceğini kabul eder

2: Kendi hatalarını söyler

4:Başkalarının hatalarını uygun yollarla ifade eder

5:Başkalarının hata yapabileceğini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Öğretmen gözlerini kapatarak sınıfa girer ve çocuklara sizin sesinizi duyuyorum ama neden sizi göremiyorum der. Çocuklar gözleriniz kapalı diyecektir.
- Öğretmen, şimdi herkes gözlerini kapatsın der. Çocuklara gözleri kapalıyken neler gördükleri sorulur. Öğretmen demek ki bizim çevremizi görmemizi sağlayan organımı gözdür der. Şimdi herkes vücudumuzda hangi organların olduğunu düşünsün daha sonra sol baştan başlayarak söz hakkı alarak düşündüklerini sınıfla paylaşsın der. Düşündüklerini paylaşmak istemeyen pas hakkını kullanır ve sıra yanındaki arkadaşına gelir. Bu şekilde düşüncelerini sınıfça paylaşımları sağlanır.

Tarih:

ETKİNLİK 20

Etkinliğin Adı: Sınıflayalım

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Beyin fırtınası

Öğreneme süreci:

- Öğretmen sınıftan benzer özellikleri bulunan iki tane nesne alır eline. Çocuklara bu iki nesnenin neleri birbirine bezemektedir diye sorar. Çocukların bu benzer özellikleri söylemeleri beklenir gerekirse öğretmen ipucular verir.
- Daha sonra öğretmen rasgele oluşturduğu her kümeye benzer özellikleri olan nesnelere verir. Çocuklardan sırayla bu nesnelere benzer özelliklerine göre sınıflandırmalarını ister.
- Öğrenciler sırayla bu nesnelere sınıflandırır. Her öğrenci nesnelere farklı özelliklerini görüp sınıflandıracığı için çocuklar farklı bakış açıları görmüş olur ve farklı düşünme stilleri görüp kendilerine göre yeni düşünce stilleri geliştireceklerdir.

Tarih:

ETKİNLİK 21

Etkinliğin Adı: Kelime Ağı

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: İnce- kalın

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2: Grup etkinliğine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 10:Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü fark edebilme

Kazanımlar 1:Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler.

Yöntem ve Teknikler: Uygulamalı çalışma, İnceleme

Materyaller:

Ana konuyu belirten resimler

Yardımcı resimler

Yapıştırıcı

Öğrenme süreci:

- Rasgele oluşturulan her küme için farklı bir konu belirlenir. Her masa öğretmen tarafından verilen konuyu anlatan resmi bir kâğıdın ortasına yapıştırır (örneğin aile). Her masanın üzerine ana konu ile ilgi olacak diğer yardımcı resimler konur. Her küme üyesinden sırayla ana konuyu belirtin resmin etrafına yardımcı resimleri yapıştırmaları istenir(çocuk, anne, baba, evcil hayvanlar).
- Çalışma bittikten sonra oluşturulan etkinlik incelenir. Her çocuk yapıştırdığı yardımcı resmin ana konuyla ilişkisini öğretmenin rasgele seçtiği öğrencilerine açıklar.

Tarih:

ETKİNLİK 22

Etkinliğin Adı: Hangi Renk

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Renkler

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk olmaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

7:Gerektiğinde lideri izler

8:Gerektiğinde liderliği üstlenir

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Beyin fırtınası, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara elma, çilek, kiraz, nar'ın sizce ortak özellikleri nedir diye sorar. Çocukların bunların ortak özelliğinin kırmızı renk olduğunu söylemesi beklenir.
- Daha sonra öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Her kümeden bir öğrenci çağırılır. Bu çağırdığı öğrenciler kendi kümelerine aynı renkte olan nesnelere örnekler verirler. Küme üyeleri bu rengin ne olduğu hakkında düşünürler ve küme arkadaşlarıyla paylaşırlar. Her kümenin bir tahminde bulunma hakkı vardır. Her öğrenci kümesine nesnelere söyledikten sonra kümelerin tahminleri sırayla dinlenir. Kümedeki diğer öğrencilerde sırayla bu etkinliği devam ettirirler.

Tarih:

ETKİNLİK 23

Etkinliğin Adı: Farklılıkları Bulalım

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir.

Amaç 8: Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 1:Kendisinin farklı özelliklerini kabul eder.

2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Yöntem ve Teknikler:Grup çalışması, İnceleme

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur.
- Öğretmen her kümeden farklı bir şeyin resmini çizmesini ister. Örneğin birinci kümedeki kişiler ev resmini çizsin ikinci kümedeki kişiler araba resmini çizsin üçüncü kümedeki kişiler ağaç dördüncü kümedeki kişiler çiçek resmi çizsin der(bu örnekler çoğaltılabilir). Herkes bireysel olarak kimseye göstermeden resmi çizer.
- Herkes resmini çizdikten sonra yanındaki eşi ile yaptığı resimleri karşılaştırır. İki resim arasındaki farkları incelerler yaptıkları resimler arasındaki farkları bulmaya çalışırlar. Daha sonra kümede herkes masanın üstüne resimlerini açar ve tüm küme dört resim arasındaki farkları bulup incelerler.

Tarih:

ETKİNLİK 24

Etkinliğin Adı: Benzerlikleri Bulalım

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur.

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabile

Kazanımlar 3.Görsel sanat etkinliklerinde ürün yapar.

7.Ürünleri çeşitli yollarla sunar

Yöntem ve Teknikler: Grup çalışması, Uygulamalı çalışma

Materyaller:Yapıştırıcı, Renkli elışı kâğıdı, Makas

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele oluşturduğu her kümeden ağaç yapması için uygun materyaller temin eder (yapıştırıcı, renkli elışı kâğıdı, makas vb.) Her gruptan aralarında iş bölümü yapmaları istenir.
- Öğretmen bu noktada şöyle uygulama yapar. Bir numaralı öğrenciler kesme işinden sorumlu iki numaralı öğrenciler yapıştırma işinden üç numaralı öğrenciler çizme dört numaralı öğrenciler resmi sunma işinden sorumlu tutulacaktır.
- Daha sonra her küme çalışmasını yapmaya çalışır. Öğretmen bu noktada rehber olur kümelere.
- Çalışmalar bittikten sonra her kümenin dört numaralı öğrencisi gelerek kümenin çalışmasının sunar. Yapılan 4 ağaç etkinliği arasındaki farkları görmeye çalışarak her küme sırayla bu dört resim arasındaki ortak noktaları söylerler. Resimlerin benzerliklerini değerlendirirler.

Tarih:

ETKİNLİK 25

Etkinliğin Adı: Dokunmatik Robot

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 5:Çeşitli materyaller kullanarak ritim oluşturur

6:Çeşitli sesleri kullanarak müzik oluşturur

Yöntem ve Teknikler: Grup çalışması, Gösteri

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sırtı çocuklara dönük bir şekilde ellerini şaklatarak ses çıkarır. Çocuklara bu sesi nasıl çıkardığını sorar. Çocuklar tahminlerde bulunurlar.
- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Öğretmen her kümenin bir takım sesler çıkarmasını isteyecektir. Örneğin:
  1. Küme elleriyle ses çıkaracaktır örneğin; ellerini birbirine vurarak, parmaklarını şaklatarak, ellerini göğsüne vurarak, ellerini yanaklarına vurarak vb.
  2. Küme ağızla ses çıkaracaktır örneğin; dudaklarını “o “ şekline getirerek ses çıkarma, dudak kapalı iken ses çıkarma(mmmmmmmmm), ağızını tam olarak açarak ses çıkarma(aaaa), ağızı tam olarak açarak ses çıkarma vb.
  3. Küme hayvanları çağırmak ya da uyarmak için ağızla ses çıkaracaktır örneğin; kedi çağırma sesi (pisi pisi) köpek çağırma sesi (kuçu kuçu) köpek kovalama sesi(hoşt hoş) tavuk çağırma sesi(geh bili bili)tavuk kovalama sesi(kışşt kışşt)
  4. Küme taşıt seslerini çıkaracaktır örneğin; otomobil (gııınnnn) tren (çuf çuf) vapur (vuuuuut vuuut) ambulans (nani nani) uçak (iyyuunnnn) vb.

- Kümeler çıkaracakları sesler doğrultusunda küme içerisinde görev paylaşımında bulunurlar. Örneğin elleriyle ses çıkaracak olan küme kimin ellerini şaklatarak, kimin ellerini birbirine vurarak, kimin ellerini göğsüne vurarak ses çıkaracağına karar verir ve numara sırasına göre sesleri çıkarırlar.

Tarih:

ETKİNLİK 26

Etkinliğin Adı: Günü Prens ve Prensesi

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Güzel- çirkin

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Duygularını söyler

2.Duygularının nedenlerini açıklar

3:Duygularının sonuçlarını açıklar

Amaç 7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 3:Kendisini başkalarının yerine koyarak duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıfa girdiğinde birkaç öğrenciye onların hoşuna gidecek sözler söyler ve onlardan övgüyle bahseder. Daha sonra bu öğrencilere neler hissettiklerini sorara ve bu öğrenciler neler hissettiklerini sınıfla paylaşırlar.
- Öğretmen çocuklara sınıftan bir prens ve prenses belirleyeceğini söyler. Öğretmen bu prens ve prenses seçimini kurayla belirler.
- Sınıfın prens ve prensesine sınıftakiler sadece olumlu şeyler söylemeleri, iltifat etmeleri istenir. İlk olumlu sözleri de öğretmen başlatabilir.
- Günün sonunda sınıfın prens ve prensesi gün boyunca neler hissettiklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.
- Her gün sınıftan bir prens ve prenses belirlenerek her öğrencinin en az bir kere prens ve prenses olması sağlanır. Günün sonunda da neler hissettikleri paylaşmaları istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 27

Etkinliğin Adı: Okula katılma

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Üzgün- mutlu

Amaç ve Kazanımlar.

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularını paylaşır

Amaç 6.Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 6:Gerekli durumlarda nezaket sözcüklerini kullanır

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler:Grup çalışması, Eğitimde drama, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen anlatmaya başlar; Leyla bu sene okula başladı. Sınıfını ve arkadaşlarını çok seviyordu. Bir gün okula geldiğinde öğretmene “günaydın öğretmenin “dedi ve sınıfa geçti. Erken gelen arkadaşları kendi aralarında konuşuyorlardı. Kimse Leyla’nın geldiğini fark etmedi. Öğle teneffüsünde arkadaşları bahçede yine kendi aralarında ip atlıyorlardı. Kimse ona “gel sende oyna” demedi. Ayşe bahçenin kenarında biraz bekledi, oyuna katılmayı çok istiyordu, hala onu kimse çağırılmamıştı.
- Öğretmen hikâyenin devamı şu şekillerde devam etmiş olabilir çocuklar der ve kısaca genel hatlarını belirtir ayrıntılarını çocuklara bırakarak kendi yaratıcılıklarını kullanarak hikâyeyi biçimlendirmeleri istenir.
- Hikâye şöyle devam edebilir;

1 Leyla ipi onların elinden alıp atlamaya başladı

2 Leyla birden ağlamaya başladı ve koşarak sınıfa döndü

3 Leyla “Ben de oynayabilir miyim ?” diye sordu. Işık ona “hayır oynayamazsın” dedi

- Öğretmen anlatmaya devam eder;”Leyla düşündü ve ne yapma kararı aldı acaba?” diye rasgele oluşturduğu kümelere sordu. Cevapları dinler. Daha sonra öğretmen sunduğu seçenekleri kümelere kura yoluyla seçtirir. Öğretmen her

gruba söylediği seçeneklerden birini vererek kümenin hikâyeye nasıl devam edeceğini belirtir.

- Kümeler seçeneklerini öğrendikten sonra öğretmen onlardan kendi aralarında rol paylaşımı yapmalarını ister. Bu noktada bir kargaşa çıktığında öğretmen rehberlik eder.
- Rol paylaşımı sırasında öğretmen hikâyenin anlattığı kısımda olmayan birini de ilave edebileceklerini söyler. Kümeler hikâyeyi dramatize etmeden önce bir ön çalışma yapmaları için biraz zaman verilir ve öğretmende bu esnada her kümenin yanına giderek çalışmalarını takip eder ve gerektiği yerde rehberlik eder.
- Daha sonra her küme hikâyesini sınıf önünde dramatize eder.

Tarih:

ETKİNLİK 28

Etkinliğin Adı: Özür Dileme

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Doğru- yanlış

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Duygularını söyler

2:Duygularının nedenlerini açıklar

Duygularının sonuçlarını açıklar

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 6:Gerekli durumlarda nezaket sözcüklerini kullanır

Amaç 7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 1: Hata yapabileceğini kabul eder

2: Kendi hatalarını söyler

3:Kendisinsin başkalarının yerine koyarak duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Öğretmen yanlışlıkla istemeden bazen hatalar yaptığını, birilerine istemeden zarar verebildiğini ya da üzebildiğini söyler. Böyle bir durumda üzdüğüm ve zarar verdiğim kişiden özür diliyor olduğunu söyler böyle yapmanın doğru olacağını belirtir.
- Öğretmen böyle bir duruma örnek olay verir.(Örneğin; Ben bir arkadaşımın saat 5 de buluşacağım diye kararlaştırmama rağmen buluşacağım yere 5 de gitmeyeyim daha geç bir saat de gidip geç kaldıysam arkadaşımı beklettiğim için ondan özür dilerim.)
- Öğretmen herkesten ne zamanları özür diledikleri hakkında bir dakika düşünmelerini ister. Birbirlerine örnek vermeleri istenir. Daha sonra sol baştan başlayıp söz hakkı alıp bir örnek vererek düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşır.
- Bir arkadaşınız sizinle üzüldüğü yaşadığı bir olayı paylaştığında ondan geçmiş olsun dersiniz.(örneğin; arkadaşınız size yolda giderken ayağıma taşa takıldı ve

yere düştüm, bacağım ve kolum çok acıdı diye anlatır arkadaşı ona geçmiş olsun der).

- Öğretmen herkesten ne zamanları geçmiş olsun dedikleri hakkında bir dakika düşünmelerini ister. Birbirlerine örnek vermeleri istenir. Daha sonra sol baştan başlayıp söz hakkı alıp bir örnek vererek düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşır.
- Öğretmen biri size yardım ettiğinde, oyuncağını paylaştığında, size güzel sözler söylediğinde ona teşekkür edersiniz.(örneğin; bir arkadaşınız sizin ayakkabınızı giymekte zorlandığınızda size yardım ederse ona memnuniyetinizi teşekkür ederim diyerek dile getirirsiniz.)
- Öğretmen herkesten ne zamanları teşekkür ederim dedikleri hakkında bir dakika düşünmelerini ister. Birbirlerine örnek vermeleri istenir. Daha sonra sol baştan başlayıp söz hakkı alıp bir örnek vererek düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşır.

Tarih:

ETKİNLİK 29

Etkinliğin Adı: Alay Etme

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Uzun kısa

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar1:Kendisinin farklı özelliklerini kabul eder

2:Kendisini başkalarının yerine koyarak duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Soru cevap

Öğrenme süreci:

- Hasan uzun boylu zayıf bir çocuktur. Bir gün güzel bir çanta ile okula geldi. Cem çantaya bakmak için çantayı Hasan'ın elinden çekip aldı. Hasan Cem 'e kızdı ve "çantamı geri ver "dedi." Al çantanı leylek "diyerek çantayı yere attı. Bu olaydan sonra bazı çocuklar Hasan 'a leylek demeye başladı. Öğretmen bunu çok yanlış bir davranış olduğunu vurgular. Öğretmen Hasan'ın ne hissettiği konusunda ve ne yapması gerekti konusunda bir süre düşünmesini ister.
- Daha sonra düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmak isteyenlere söz hakkı verir. Öğretmen sınıfta böyle bir olayla karşılaşan kimsenin olduğunu sorar isteyenlerin sınıftaki arkadaşlarıyla bunu paylaşmaları istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 30

Etkinliğin Adı: Baskı Çalışması

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:45-50dakika

Kavram: Yumuşak- Sert

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımla 4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik Özellikler taşıyan ürünle oluşturabilme

Kazanımlar 3:Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürünler yapma

4:Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürünler yapma.

Yöntem ve Teknikler: Uygulamalı çalışma, Grup çalışması

Materyaller: Patates, İp, Sünger, Yaprak Boya

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara çevremizde birçok nesneyi kullanarak farklı şeyler yaratabiliriz der.
- Bunun ilgili birkaç örnek verir. Örneğin boy boy bardakları kullanarak farklı sesler çıkarabiliyoruz yada havuçtan kardan adama burun, kömürden kardan adama göz yapabiliyoruz der.
- Her kümenin buna benzer örnekleri kendi aralarında birbirleriyle paylaşmalarını ister.
- Daha sonra öğretmen bugün yapacakları sanat etkinliği çalışması hakkında çocuklara bilgi verir. Bugün çocuklar sizlerle çevremizdeki nesnelere kullanarak baskı çalışması yapacağız der. Neler kullanabileceklerine örnek vermelerini ister öğretmen.
- Öğretmen örnekleri söyledikten sonra sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur ve üyelerin kullanacakları materyalleri söyler. Bunların yaprak, patates, ip ve sünger olduğunu söyler.
- Öğretmen çocuklara bu nesnelere hangilerinin sert hangilerinin yumuşak olduğunu sorar ve daha sonra açıklama yapar.
- Kümedekilerin bir kısmının yaprak bir kısmının patates bir kısmının ip bir kısmının sünger kullanarak baskı yapacakları söylenir.

- Küme elemanları kendi aralarında kimin hangi materyali kullanacağına karar verir.
- Malzemeleri doğrultusunda büyük bir resim kâğıdının bir kısmına patates baskısını, bir kısmına yaprak baskısını, ir kısmına ip askısını, bir kısmana sünger baskısı çalışmasını yaparlar. Her kümenin yapmış olduğu etkinlik panoda sergilenir.

Tarih:

ETKİNLİK 31

Etkinliğin Adı: Can'ının Yalnızlığı

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Doğru- yanlış

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 3:Duygularını kontrol edebilme

Kazanımlar 3:Yeni ve alışılmamış durumlara uyum sağlama

Amaç 5:Başkaların duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularını paylaşır

Amaç 6:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

5:Kendisinsin ve başkaların haklarına saygı gösterir

Yöntem Teknikler: Eğitimde drama, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Can ve ailesi kendini yeni bir kente taşınmışlardı. Can yeni okulunda ilk gün kimseyi tanımadığı için kendini çok yalnız hissediyordu..... Can kısa zaman sonra okuluna alıştı ve birçok arkadaş edindi. Kendisinin çok uzun yıllardır bu kentte ve okuldaymış gibi hissetmeye başladı. Can bu kısa zamanda neler yaşamış olabilir? Yeni kente ve okula alışması nasıl olmuştur?
- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur.
- Her kümeden kendi arasında Can'ının bu durumu ile ilgili konuşması istenir, her kümenin bu durumla ilgili bir senaryo kurmasını ister aralarında rol paylaşımı yapmaları istenir. Daha sonra her küme senaryosunu dramatize ettirir.

Tarih:

ETKİNLİK 32

Etkinliğin Adı: Bloklar

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Büyük - küçük

Amaç ve Kazanlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar.

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

Amaç14:Sanat eserlerinin estetik özelliklerini fark edebilme

Kazanımlar 1:Sanat eserlerinin özelliklerini söyler

2:Sanat eserleri hakkında duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Uygulamalı çalışma, Beyin fırtınası

Materyaller:

Çeşitli boy ve renkteki Legoları

Öğrenme süreci:

- Sınıftaki öğrencilere belirli sayıda, renkte, boyutta Legolar verilir. Herkes ne şekli yapacağına karar verir. Bu kararı verirken sınıftaki diğer arkadaşlarının duymamasına dikkat ederler.
- Her öğrenci verdiği karar doğrultusunda öğretmenin belirlediği süre içerisinde bu Legolarla bir şekil oluşturmaları istenir. Süre bitiminde gruptaki herkesin elindekilerin bırakmaları istenir ve hiçbir şeye dokunmamaları söylenir.
- Herkes sırayla yaptığı şekli sergiler sınıftaki diğer kişiler belli bir süre şekli incelerler ve ne olabileceği konusunda fikirlerini parmak kaldırıp söz hakkı alarak söylerler.
- Söylenen tahminler dinlenir en son olarak şekli yapan kişinin ne şekli yaptığını açıklaması istenir. Doğru tahminde bulunan kişiler sınıfa alkışlanır. Daha sonra diğer kişiler sırayla şekillerini sergilerler.

Tarih:

ETKİNLİK 33

Etkinliğin Adı: Şekiller

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Şekil Kavramı

Amaç Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanım: Duygularını, müzik, dans, drama vb. yollarla ifade eder.

Amaç 6.Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme.

Kazanımla 11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterebilme

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara hareketli bir oyun oynayacaklarını söyler. Geniş bir alana büyük üçgen, daire, kare, dikdörtgen çizilir. Gerekirse öğretmen her bir grubun bir şekli çizmesinden sorumlu olacağını söyler. Örneğin 1. küme daire şeklini çizsin, 2. küme üçgen şeklini çizsin, 3. küme kare şeklini çizsin der.
- Öğretme herkes çizdiğimi istediği şeklin içerisine girsin der. Böylece her şeklin içinde bir grup öğrenci bulunmuş olur. Öğretmen ben iki şekil ismini söyleyeceğim o söylediğim iki şeklin içindekiler yer değiştirecektir der. Yer değiştirirken en geç toplanan küme üyelerinden solmuş bir çiçek bahçesi olmaları istenir, en erken toplanan kmenin üyelerinden de sulanmış, bakımı yapılmış, güneş görmüş çiçek bahçesi olması istenir ve bir süre bunu canlandırmaları sağlanarak donuk bir imge oluştururlar.

Tarih:

ETKİNLİK 34

Etkinliğin Adı: Neyimiz Değişti?

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Güzel- çirkin

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 1:Kendisinsin farklı özelliklerini kabul eder

2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar.

11.Gereklilik durumlarda kararlılık gösterir.

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, İnceleme, Gözlem

Öğrenme süreci:

- Öğretmen kısa bir süreliğine dışarıya çıkar ve tekrar sınıfa döner sınıfa dönmeden önce kendisini fiziksel görünümde birtakım değişiklikler yapar. Sınıfa geldiğinde çocuklara “çocuklar bana dikkatlice bakar mısınız, bende bir değişiklik fark ediyor musunuz?” diye sorar ve bunu fark eden kişilere söz hakkı vererek yapılan değişikliklerin ne olduğunu çocuklardan dinler.
- Daha sonra öğretmen şimdi sizinle benim bu yaptığıma benzer bir oyun oynayacağız der. Sınıfta ki öğrencilerden rasgele oluşturmuş olduğu kümelerden birini dışarıya çıkarır. Çıkan bu kişilerden fiziksel görüntüsüyle ilgili bir takım değişiklikler yapmaları istenir. Daha sonra sınıfa sırayla gelerek sınıfın önünde durmaları istenir.
- Sınıftakiler dışarıya çıkan arkadaşlarını inceleyerek ne gibi değişiklikler yaptığını bulmaya çalışırlar. Sonra sınıftaki diğer öğrencilerden bir küme daha dışarıya çıkarak bu etkinlik devam ettirilir.
- Küme dışarıya çıkar ve bir takım değişiklikler yapar. Mesela kıyafetlerinde değişiklikler yaparlar ya da birbirleriyle kıyafetlerini değiştirirler yada saçlarını değiştirirler.

- Ardından sınıfa dönerler ve sınıftaki diğer kümeler dışarıya çıkan kümenin yaptığı değişiklikleri bulmaya çalışırlar ve sırayla sınıftakilere söz hakkı verilir. Yapılan değişikliklerin ne olduğu hakkında fikirlerini söylemeleri istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 35

Etkinliğin Adı: Bayram Ziyareti

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika Kavram: Ekşi tatlı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımla 4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

7:Gerektiğinde lideri izler

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Grup çalışması, Eğitimde drama

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara “aranızda bayram ziyaretine giden oldu mu?” diye sorar, konuşmak isteyen öğrencilere söz hakkı vererek onları dinler. Daha sonra öğretmen çocuklara bayramlarda büyüklerimize ziyarete gideriz onların bayramını kutlarız der. Daha sonra bu ziyaretlerde bize bir takım ikramlarda bulunurlar sizce bu ikram edilenler nelerdir, birer örnek verin der ve çocukların örnekleri dinlenir.
- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Öğretmen şimdi her küme bu örnek verdiğimiz ikramlardan birini bize hazırlayacak ve sunacaktır der. Öğretmen önce kümelerin neyi hazırlayacaklarına karar vermelerini ister. Yalnız bu kararı sadece küme üyeleri bilecektir der. Diğer kümelerin duymamasına dikkat etmeleri istenir. Çünkü hazırlanacak ikram kümeler önünde hazırlanacaktır ve kümeler bunu izledikten sonra tahminlerde bulunacaklarını söyler.
- Daha sonra kümeler hazırlayacakları ikram için gerekli malzemelerin neler olduğuna karar verirler, öğretmen bu noktada eksiklikler olursa tamamlar.

- Çocuklardan küme içinde rol paylaşımı yapmaları istenir yani her bir öğrenci bir malzeme olacaktır ve bu şekilde rol alacaktır. Öğretmen kümeden bir kişinin de aşçı olacağını söyler.
- Daha sonra her küme sınıfta diğer arkadaşlarının görebileceği bir yerde kümenin aşçısı tarafından hazırlamaya karar verdikleri şeyi hazırlarlar. Diğer kümelere bu hazırlama aşamasında aşçıyı dikkatli izlemeleri istenir ve hazırladıkları şeyin ne olabileceği hakkında düşünmeleri istenir. Kümenin aşçısı malzemeleri kullanarak yaptığı şeye son şeklini verir ve bitti diye işaret eder.
- Öğretmen diğer gruplara dönerek bu grubun hazırlamış olduğu şeyin ne olabileceği hakkında grup içerisinde konuşmalarını, fikirlerini söylemelerini ve arkadaşlarının fikirlerini dinleyip beyin fırtınası yapmalarını ister. Gruplar ne olabileceği hakkında ortak bir karar alır.
- Öğretmen sırayla kümedekilerden herhangi bir numaralı bir öğrencisine söz hakkı vererek o kümenin kararını dinler. Söylenen kararın doğru olup olmadığı söylenmez diğer kümelerin kararları dinlendikten sonra kümenin hazırlandığı şeyin ne olduğu açıklanır. Doğru tahminde bulunan kümeler alkışlanır.

Tarih:

ETKİNLİK 36

Etkinliğin Adı: Renkler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Renk Kavramı

Amaç ve Kazanımlar: Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen etrafımızda ki her nesnenin bir rengini olduğunu söyler. Çocuklara etrafımızda ne kadar renk var demi çocuklar diyerek çocukların çevrelerine dikkatleri çekmelerini sağlar ve çocukların sınıfı, çevrelerini gözlemlenmeleri sağlamış olur.
- Öğretmen sınıfımızda gördüğümüz renklerin isimlerini söyleyelim çocuklar der ve çocuklarla beraber sınıftaki renkler söylenir. Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Daha sonra her kümeye dört renkli kart verir. Bu renkler kırmızı, sarı, mavi ve yeşildir. Kümedeki her çocuk bu kartlardan birini seçer ve bu kartı boynuna asar.
- Öğretmen çocuklara herkes seçtiği karttan sorumludur der ve herkes sorumlu olduğu renkte nesne toplayacaktır der.
- Küme içerisindeki kişiler sorumlu oldukları renk hakkında kümedeki arkadaşlarıyla konuşurlar. Bu renkle ilgili neler bildiklerini, hangi nesnelere, meyvelerin, sebzelerin, bitkilerin olduğunu birbirleriyle paylaşırlar.
- Öğrenciler bilgilerini paylaştıktan sonra. Öğretmen belli bir süre vereceğini söyler bu süre içerisinde herkes sorumlu olduğu renkten bulduğu nesnelere kümesine getirecektir der. Öğretmenin müzik başlayınca süreniz başlayacaktır ve süreniz müzik kapanınca bitecektir der. Öğretmen süreyi başlatır ve çocuklar sorumlu oldukları renkteki nesnelere kümelerine getiriler. Öğretmen müziği kapatarak süreyi bitirir ve her kümenin nesnelere sayar. Nesne sayısı çok olan küme okulun istedikleri her hangi bir yerine kısa süreli bir gezi yapmaları sağlanır. Yada şartlar doğrultusunda farklı ödüller verilebilir.

Tarih:

ETKİNLİK 37

Etkinliğin Adı: Sihirli Halı

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:45-50dakika

Kavram: Mekân Kavramı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 7:Gerektiğinde lideri izler

Amaç 11:Estetik Özellikler taşıyan ürünle oluşturabilme

Kazanımlar 1:Estetik bedensel hareketlerle yürür/dans eder

Yöntem ve Teknikler: Yaratıcı dans, Soru cevap, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklar gezmenin farklı, görmediğimiz, gitmediğimiz yerleri görmek ne kadar güzel olduğunu söyler. Bu yerleri gezmemiz için yolculuk etmemiz yapmamız gerektiğini söyler. Görmek istediğimiz bu uzak yerlere gitmek için hangi ulaşım araçlarını kullanıldığına örnek vermeleri istenir. Çocukların örnekleri dinlendikten sonra öğretmen keşke şöyle bir sihirli halı olsaydı da bizi istediğimiz bir yere götürseydi der.
- Öğretmen çocuklara çocuklar çok güzel bir fikrim var duymak ister misiniz der. Öğretmen fikrini çocuklarla paylaşır şöyle der; ”şimdi herkes bir sihirli halı olsun ve nereye gitmek istiyorsa oraya gitsin” der. Öğretmen çocuklara nasıl yapacakları hakkında fikir verir. Ama önce nereye gidecekleri konusunda bir karar almalarını istenir.
- Kararlar alındıktan sonra herkes ayağa kalkar ve ellerini açarak gökyüzünde gitmek istedikleri yere doğru yolculuk ederler. Gökyüzünde yapılan bu yolculukta neler gördüklerini sınıfa paylaşmaları için öğretmen sınıftaki bazı kişilere söz hakkı verir. Daha sonra başka birine söz hakkı vererek gökyüzünde şu anda nerde olduğunu sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 38

Etkinliğin Adı: Renkli şişeler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Süre:15- 20 dakika

Kavram: Renk Kavramı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kuralına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünleri oluşturabilme

Kazanımlar 1:Estetik bedensel hareketlerle yürür/dans eder

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama

Öğrenme süreci:

- Öğretmen öğrencilere herkesin bir şişe olacağını söyler ve öğrencilerin sıraya girmesini ister. Daha sonra küçük şişeler adlı şarkı eşliğinde dans edip oyununu dramatize ettirirler. Örneğin şişelerin sayısı 15 ise şarkıyı söylerler ve şarkıda yer alan “içlerinden biri pat dedi yere” denilen kısımda gruptaki şişelerden biri yer düşecektir.

Şarkı şu şekilde söylenir:

On beş küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

On dört küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

On üç küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

On iki küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

.....

Bir küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

Şişelerrrrrrrrrr bitti(Tabi burada sınıftaki öğrenci sayısına dikkat edilir. Sınıf kaç kişiye o kadar sayı ile başlanır şarkıya)

Tarih:

ETKİNLİK 39

Etkinliğin Adı: Taklitler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:20- 25 dakika

Kavram: Yaşlı- genç

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarını duyguları ifade eder

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 2:Başkaların farklı özelliklerini kabul eder

Amaç 10:Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme

Kazanımlar 1:Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler

Yöntem ve Teknikler: Grup çalışması, Eğitimde drama

Öğrenme süreci:

- Öğretmen bazı insanların farklı özellikleri olabileceğini söyler bunlara örnek verir. Örneğin yaşlılar yavaş yavaş, eğilerek; askerler sert, dik; robotlar sallanmadan, kıpırdamadan yürürler; bebekler emeklerler, sürünürler der. Öğretmen bu örnek verdiği kişileri şimdi taklit edeceğiz der.
- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Kümelerden kendi aralarında rol paylaşımı yapmaları istenir. Her kümede yaşlı, bebek, asker ve robot rolünde kişiler olacaktır. Rollerini alan öğrenciler aldığı rollerin ne gibi özellikleri olduğunu nasıl davrandıklarının çevrelerinde böyle insanlardan olup olmadığını birbirlerine söyleyerek örnek vererek kümedeki diğer arkadaşlarıyla paylaşırlar. Daha sonra her küme kendi arasında bir olay belirleyip bunu sınıf önünde dramatize etmeleri istenir. Her kümenin gösterisi sırayla izlenir.

Tarih:

ETKİNLİK 40

Etkinliğin Adı: Hayvanlar

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:45- 50dakika

Kavram: Sesli- sessiz

Yöntem ve teknikler: Taklit, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara her hayvanın yapısal özelliğinden dolayı farklı sesler çıkardığını söyler. Şimdi bizde birlikte bu sesleri çıkaralım der. Öğreten sınıftaki öğrencilerden rasgele iki küme oluşturur. Her kümenin bir elemanı haberci olarak belirlenir. Bu haberci diğer kümedeki haberciden kümesinin hangi hayvanı taklit edeceğini öğrenir.
- Kümeler hangi hayvanı taklit etmelerini belirlemek için kendi aralarında bir karar varıp habercilerine bunu belirtirler. Haberci taklit edecek kümenin habercisine kümesinin hangi hayvanı taklit edeceğini söyler.
- Taklit kümesinin habercisi haberi alarak kümesine döner ve haberi paylaşır. Taklit kümesi belirlenen hayvanın sesini, görüntülerini, davranışlarının taklit eder. Daha sonra diğer kümenin habercisi karşı kümeye giderek kümesinin hangi hayvanı taklit istediklerini öğrenir. Haberci kümesine döner beraber karşı grubun söylediği hayvanı taklit etmeye çalışırlar. Oyun bu şekilde devam ettirilir.

Tarih:

ETKİNLİK 41

Etkinliğin Adı: Duygular

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Mutlu- mutsuz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

7:Gerektiğinde lideri izler

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler: Beyin fırtınası \Eğitimde drama

Materyaller: Duygu kartları

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıfa girerken üzgün bir yüz ifadesi alır ve çocukların dikkatini çekmeye çalışır. Öğretmen bazen farklı duygular içerisinde olabileceğimizi söyler. Yaşadığımız olaylar, gördüğümüz olaylar bizim duygularımızda etkisi vardır.
- Öğreten sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Öğretmen kümelerden birinden herhangi bir öğrenciye söz hakkı vererek onu üzen bir duruma ya da olaya örnek vermesini ister. Öğretmen diğer duygulara örnekler verilmesi için yine kümelerden bir öğrenciye söz hakkı vererek diğer duygularda örnek vermelerini isteyerek sınıfla paylaşımlarını ister.
- Daha sonra öğretmen duygu kartları hazırladığını söyler öğretmen dört tane duygu kartı hazırlamıştır ve bunları sınıfa tanıtır. Mutlu, üzgün, kızgın, heyecan duygularını yansıtan kartlar gösterilir. Her kümeden bir eleman belirlenip kartlar arasından bir kart seçmeleri istenir. Kartı seçen kişi kümesine döner. Seçtiği kartın duygusunu kümesine göstererek bu duyguyu anlatacak bir olay canlandırmaları istenir. Olayı belirledikten sonra aralarında rol paylaşımı yaparlar ve olayı dramatize ederler

Tarih:

ETKİNLİK 42

Etkinliğin Adı: Duygu Kartları

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Üzgün- kızgın

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Duygularını söyler

2:Duygularının nedenlerini açıklar

4:Duygularını müzik ,dans,drama vb. yollarla ifade eder

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularının paylaşır

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama, Grup çalışması

Materyaller: Her grubun sayısına uygun duygu kartları

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur.
- Her küme için dört tane duygu kartı hazırlanır. Kümedeki her bir eleman o kartlardan birini seçer. Kümelerden biri mutlu, biri üzgün, biri kızgın, biri heyecanlı kartını çekmiş olurlar ve rol paylaşımını yapmış olurlar. Kümedekiler seçtiği duygu kartı ile ilgili birer örnek anlatırlar sırayla. Daha sonra kümece bir hikâye oluşturmaları istenir. Bu belirlenen rolleri doğrultusunda dramatize ederler.

**EK-4: 2007-2008 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINA GÖRE
HAZIRLANMIŞ ETKİNLİKLER**

Tarih:

ETKİNLİK 1

Etkinliğin Adı: Pazarcılık

Öğretmenin adı:

Süre: 25- 30 dakika

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Kavram: Sesli sessiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 13:Çevresini estetik bakımdan düzenleyebilme

Kazanımlar 1:Çevresinde gördüğü güzel/rahatsız edici durumları söyler

2:Çevre sorunları ile ilgili kendi yapabileceklerine örnek verir.

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama, Soru – cevap, Grup Çalışması

Materyaller: Pazarcılıkla ilgili kullanılabilinecek malzemeler.

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen anlatmaya başlar “Geçen gün bir Pazaryerinden geçiyordum. Pazarda çok taze meyve ve sebzeler vardı. Pazarcılar bunları satmak için pazardaki insanlara sesleniyordu. Bazı pazarcılar çok bağıryorlardı bundan çok rahatsız oldum. Bu şekilde çok bağırmaları gürültü kirliliği yaratmamaktadır bu çevremizdeki insanları rahatsız etmektedir. O yüzden yüksek sesle konuşmamak ve bağırmamak gerekir.”der.
- Öğretmen çocukların gürültü kirliliği kavramını iyi kavramaları için çocuklar gürültü yaptığında sık sık “gürültü kirliliği yapıyorsunuz” demelidir.
- Öğretmen şimdi sınıfımızda bir Pazaryeri kuracaklarını söyler. Öğretmen sınıfın sayısına uygun kümeler oluşturur. Öğretmen her kümeden bir kişi pazarcı olacak, bir kişinin de alışveriş yapan kişi rolünde olacağı söylenir. Daha sonra ne satacaklarına karar verirler. Kümedeki pazarcı ve alışveriş yapan kişiler dışındaki kişiler tezgâhta satılacak ürünler olarak belirlenir. Bu ürünlerin çeşitli meyve ve sebze olabileceği söylenir.

- Her kümenin pazarcısı tezgâhını sınıfın bir köşesine kurar, böylece pazaryeri kurulmuş olur. Öğretmen pazarda alışveriş yapan kişi rolündedir diğer alışveriş rolündeki kişilerle pazarda gezinmeye başlarlar. Pazarcı rolündeki kişiler tezgâhtaki ürünlerini satmak için bağırmağa başlarlar.
- Tezgâhta ki bazı sebze ya da meyvelerin bayat, bazılarının taze olduğu söylenir ve malzeme rolündeki kişiler bu şekilde durumu dramatize ettirirler. Ayrıca malzemelerin kendi aralarında konuşabilecekleri de söylenir. Örneğin domatesler şöyle konuşabilir;”ben kırmızı bir domatesim küçük ama çok güzel tadım vardır çünkü tazeyim beni alın beni alın “gibi. Oyun bu şekilde tüm kümeler tarafından birlikte dramatize ettirilir.
- Dramatizeden sonra çocuklara pazarcılar çok bağırdığı takdirde ne oluştuğunu? Alış veriş yapanların nasıl davrandıklarını ve nasıl davranılması gerektiğini? Yapılan drama ile ilgili sorular sorulur ve sohbet edilir.
- Etkinlik sonrasında hep birlikte “Pazarcı” şarkısı söylenir.

Tarih:

ETKİNLİK 2

Etkinliğin Adı: Mevsimler

Öğretmenin adı:

Süre: 25- 30 dakika

Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Kavram: Soğuk sıcak

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Gözlem, Anlatım

Materyaller: Mevsimlerin özelliklerini gösteren resimler

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen çalışmaya başlamadan önce mevsimlerle ilgili bilgi verir, mevsimlerin özelliklerini anlatan fotoğraflar gösterir.
- Öğretmen gösterdiği fotoğraftaki mevsimle ilgili sorular yöneltir sınıfa.
- Örneğin o mevsime ait sebze ve meyvelerin, o mevsimdeki doğa değişikliklerinin, o mevsimde giyilen kıyafetlerin ne olduğunu, o mevsimdeki hayvanların durumlarının nasıl olduğunu bir dakika kendi başına düşünüp, parmak kaldırıp söz alarak söylemeleri istenir.
- Daha sonra öğretmen sınıfa “Mevsimler” şarkısını öğretir ve birlikte söylemelerini sağlar.

Tarih:

ETKİNLİK 3

Etkinliğin Adı: Orkestramız

Öğretmenin adı:

Süre: 25- 30 dakika

Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Kavram: Güzel çirkin

Amaç ve Kazanımlar:Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 5:Çeşitli materyaller kullanarak ritim oluşturur

6:Çeşitli sesler kullanarak ritim oluştururlar

Yöntem ve Teknikler: İnceleme, Uygulamalı Çalışma, Gösteri

Materyaller: Ses kaydedici aletler, Ritim aletleri

Öğrenme Süreci:

- Öğrencilere değişik ritim sesleri çıkaran aletler verilir. Öğrencilere kasetten büyük bir orkestranın konserden hemen önce yaptıkları akort çalışmalarının kaydı dinletilir. Ardından konserden bir parça dinletilir. Öğrencilerden iki kayıt arasında karşılaştırma yapmaları istenir.
- Daha sonra öğretmen, son dinledikleri güzel konserin müzik aletleri kullanan insanların bazen aynı ritimde çalarak bazen farklı ritimlerde çalarak yaptıklarını, bu güzel ses orkestradakilerin uyum içinde anlaşarak, birbirlerini dinleyerek, işbirliği içinde çalışarak çıkardıklarını söyler.Öğretmen buna benzer bir çalışma yapacaklarını söyler. Öğretmen sınıftaki bazı öğrencilerin eline bir takım ritim aletleri verir. Ritim almayan öğrencilerinde elleriyle ya da ayaklarıyla ritim tutmaları istenir. Öğrenciler ritim aletlerini ya da elleri ve ayaklarını kullanarak ritim oluşturup konser verecekleri söylenir.Öğretmen öncelikle herkesin bireysel olarak ses çıkarma çalışması yapmasını ister. Daha sonra birbirlerini dinleyerek ritim tutmaları istenir. Birkaç prova yapmaları istenir ve bu provalar kayda alınır
- Provalardan sonra en son olarak bir hep birlikte uyum içerisinde son bir kez ritim tutmaları istenir ve bu çalışmada kayda alınır. Daha sonra çocuklara prova ve en son sundukları çalışmalarını dinletilerek üzerinde yorumlar yapılır.

Tarih:

ETKİNLİK 4

Etkinliğin Adı: Fotoğraf Karesi

Öğretmenin adı:

Süre:15- 20 dakika

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Kavram: Hareketli hareketsiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını ifade eder

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 10:Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü fark edebilme

Kazanımlar 1:Toplumda farklı rollere sahip kişilerin olduğunu söyler

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama

Materyaller: Mevsimlere göre kullanılan kıyafetler yada araçlar, Lokantada kullanılan araç gereçler

Öğrene Süreci:

- Öğretmen çocuklara bir poz vereceğini söyler ve çocukların bu verdiği pozdaki kişinin o anda ne hissettiği konusunda aralarında konuşmalarını ister. Örneğin öğretmen üşüyor birini taklit ederek donuk bir imge oluşturup bir poz verir. Çocuklardan bu verdiği pozdaki kişinin kim olabileceği ne hissettiği hakkında öğretmen tarafından rasgele oluşturulmuş küme arkadaşlarıyla konuşmalarını ister. Daha sonra öğretmen her kümenin 3 numaralı öğrencilerine söz verilerek kümede de söylenen tahminlerin sınıfla paylaşması istenir.
- Öğretmen şimdi sınıfça poz vereceklerini söyler. Öğretmen sırasıyla vereceklerin pozun konusunu söyler. Örneğin;

Şimdi hep birlikte sıcak yaz günü güneşin altında bekleyenlerin pozunu verelim

Soğuk kış günü dışarıda paltosuz bekleyenleri

Lokantada yemek yiyenleri

Müzik yapan orkestrayı taklit edip onların pozunu verelim der.

Öğretmenin söylediği konu doğrultusunda durumu dramatize etmeye çalışırlar ve öğretmenin dur komutuyla durup bir poz vererek fotoğraf karesi oluştururlar.

Tarih:

ETKİNLİK 5

Etkinliğin Adı: Heykel Tıraş

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Yumuşak- sert

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 3:Görsel sanat etkinliklerinde ürün yapar

4:Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürün yapar

7:Ürünlerini çeşitli yollarla sunar

Yöntem ve Teknikler:Soru cevap, Model alma, Grup Çalışması

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen heykel tıraşın kim olduğunu, neler yaptığını, hangi malzemeleri kullandığını çocuklara sorar söz almak isteyenleri dinler.
- Daha sonra öğretmen sınıftaki öğrencilerin sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Her kümenin bir heykel yapacağını söyler. Kümeden bir kişi malzeme olacaktır diğer kişilerin de heykel tıraş olacağı söylenir.
- Kümeler kendi aralarında kimin malzeme olacağına karar verirler. Bu kararı verdikten sonra kümedeki her heykel tıraş malzemeye şekil verecektir. Örneğin birinci kişi geldi malzemeye şekil verdi daha sonra ikinci heykel tıraş gelip değişiklikler yapabilir ve kümedeki her heykel tıraşın heykeli oluşturmada katkısı sağlanmış olacaktır.
- Kümedeki heykel tıraşlar malzemeye son halini vererek oluşturdukları heykelleri sınıfa sunarlar.
- Heykeller arasında ki benzerlikler ve farklılıklar incelenir.

Tarih:

ETKİNLİK 6

Etkinliğin Adı: Eşyaların Şikâyeti

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika Kavram: Doğru yanlış

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Amaç 12:Çevresindeki güzellikleri koruyabilme

Kazanımlar 1:Çevresindeki güzelliklerin korunma nedenlerini söyler

2:Çevresindeki güzellikleri korumak için yapılması gerekenleri açıklar

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama, Gösteri, Soru cevap

Materyaller: Masa, Sandalye

Hâkimin giyeceği cübbe şeklinde bir örtü

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen öncelikle mahkemenin ne olduğu konusunda çocuklara sorular yöneltir. Mahkeme nedir, kimler olur, neden mahkemeye giderler, mahkemede olanların görevleri nelerdir? Vb. Çocukların bu konuda bildiklerini dinler ilave etmesi gereken bilgileri ekler. Çocukların iyi anlaması için örnek bir olay anlatır.
- Örneğin; Bir kişi birine küfür etti diyelim, Küfür edilen kişi kendisine küfür ettiği için o kişiyi mahkemeye şikâyet eder, bir de avukatı olur oda onun mahkemede haklarını savunur.
- Küfür eden kişi çağırılır mahkemeye, eğer getirdiyse oda avukatını getirir; şikâyetçi olan kişide çağırılır bunun yanı sıra mahkemede hâkim de yer alır.
- Şikâyetçi kişi şikâyetini hâkime anlatır hâkim şikâyetçiyi dinledikten sonra küfür eden kişiyi dinler.
- Daha sonra bu olaya şahit olan kimse varsa onları da dinler ki bunlara şahit denilmektedir. Hâkim daha sonra bu dinlenenleri değerlendirerek suçlanan kişinin suçlu olup olmadığına karar verir suçlu görürse cezasını verir.

- Öğretmen şimdi sınıfta bir mahkemeyi canlandırılacağı söylenir. Sınıftan bir kişi eşyaya zarar veren kişi, bir kişi zarar gören eşya, bir kişinin hâkim, bir kişinin şahit, iki kişinin avukat olacağı söylenir. Seçilen öğrencilerin bir mahkemeyi canlandırılacağı söyler.
- Öğretmen öğrenci seçimini istekli olanlardan saymaca yaparak yapar. Böylece bir mahkeme oluşturulur.
- Zarar gören eşya rolünü alan kişi mahkemenin karşısına geçerek şikâyetini hâkime iletir. Hâkim şikâyetçiyi dinler. Daha sonra hâkim eşyaya zarar veren kişiyi dinler kendisini savunup savunmayacağını sorar. Hâkim bunlardan sonra olaya şahit olmuş şahitleri dinler ve değerlendirmesini yaparak suçluya cezasını verir. Bu etkinlik öğretmen rehberliğinde sınıf karşısında dramatize etmesinin sağlanır.
- Son olarak yapılan dramıyla ilgili öğretmen sınıfa sorular yöneltir.

Tarih:

ETKİNLİK 7

Etkinliğin Adı: Televizyonculuk

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Hareketli- hareketsiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 6:Gerektiğinde lideri izler

7:Gerektiğinde liderliği üstlenir

Amaç 10: Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme

Kazanımlar 1: Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Eğitimde drama, Grup çalışması

Materyaller: Maket televizyon, Rollere göre aksesuar ve kıyafetler

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen televizyon izliyor musunuz? Hangi programları izliyorsunuz? Diye sorar çocukların söylediklerini dinler. Şimdi rasgele oluşturulmuş her kümenin bize bir televizyon programı hazırlayacağı söylenir. Kümeler hangi programı sunacaklarına karar verirler.
- Öğretmen saymacıyla rasgele kümeleri oluşturur.
  1. Küme haber programı hazırlayıp sunacaktır. Bu haber programının hazırlayacakların sunacağı haber bir kaza haberidir bu yüzden bu kümede sunucu, kazayı yapan iki şoför rolleri olacaktır. Roller paylaşılır. Hazırladıkları programı sınıfın önünde dramatize ederler.
  2. Küme eğlence programı hazırlayıp sunacaktır. Kümenin eğlence programını sunmaları için aralarında şu rolleri paylaşmalıdırlar; sunucu, şarkıcı, dans edenler olacaktır. Kümeler bu rolleri çeşitlendirebilirler.
  3. Küme yarışma programı hazırlayıp sunacaktır. Kümede şu roller paylaşılır; sunucu, yarışmacılar vb. roller çeşitlendirilerek roller paylaşılır.
  4. Kümler hazırladıkları programları sınıfın önünde dramatize ederler.

Not: Sınıftaki küme sayısına göre programlar artırılabilir.

Tarih:

ETKİNLİK 8

Etkinliğin Adı: Marketçilik

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Hareketli hareketsiz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Amaç 10: Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme

Kazanımlar 1: Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler

Teknik ve Yöntemler: Soru cevap, Eğitimde drama, Gösteri

Materyaller: Market de bulunması gereken malzemeler

Öğrenme Süreci:

- Çocuklara birkaç gün önceden çocuklara sınıfın bir bölümünde bir market oluşturacaklarını söylenir. Bu hazırlayacakları bölümde alışveriş oyunu oynayacaklarını söylenir. Çocuklara bir markette hangi reyonların bulunduğu sorulur. Çocukların söyledikleri dinlendikten sonra öğretmen özellikle temizlik, giyim, kozmetik, kasa reyonlarından bahsedilir.
- Daha sonra her reyondan bir öğrenci sorumlu olarak bir gün önceden belirlenir. Öğretmen bu kişileri istekli olanlar arasından seçer. Reyonda bulundurmaları gereken malzemeleri getirmeleri bir gün önceden söylenir.
- Sınıftaki diğer kişilerde alışveriş yapan kişiler olarak belirlenir.
- Bir gün sonra reyondan sorumlu olan kişiler tarafından getirilen malzemeler uygun şekilde yerleştirilir. Her kişi kendi reyonundan sorumludur.
- Her reyon sorumlusu hazırlıklarını yapar, reyonlarının başına geçerler. Diğer öğrencilerde alışveriş eden kişiler rolüne girerler. Sırayla reyon sorumluları gösterilerine başlarlar ve dramatize ederler. Her reyon sorumlusu dramatize ederken, öğretmenin don komutuyla donarlar ve bir fotoğraf karesi oluşturmuş olurlar. Böylece her reyon sorumlusu sırayla gösterisini gerçekleştirir.

Tarih:

ETKİNLİK 9

Etkinliğin Adı: Hayvanlar

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Canlı- cansız

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Taklit

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen hayvanların nerde yaşadığı hakkında bilgiler verir. Öğretmen bazı hayvanların havada bazılarının suda bazılarının karada bazı hayvanlarında hem karada hem suda yaşadıklarını söyleyerek bu hayvanlara birer örnek verir.
- Daha sonra öğretmen sınıftakilere sırayla havada yaşayan hayvanlar örnek vermelerini, sonra suda yaşayan hayvanlara örnek vermelerini, karada yaşayan hayvanlar örnek vermelerini ve en son olarak da hem karada hem suda yaşayan hayvanlara örnek vermelerini ister.
- Bu çalışmadan sonra öğretmen çocuklara “Hayvanlar” adlı şarkıyı öğretir ve hep birlikte şarkı söylenir. Şarkı söylenirken şarkıda geçen hayvanların sesleri ve hareketleri de taklit edilir.

Hayvanlar:

Damda leylek tak tak

Evde kedi mır mır

Suda ördek vak vak

Yolda köpek hav hav

Kurbağalarda derede vrak vrak

Sevimlidir hayvanlar sevimli onlar

Tarih:

ETKİNLİK 10

Etkinliğin Adı: Benim Meyvem

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Tatlı- ekşi

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 4:Kendi kendini güdeleyebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden bir işe başlar

2:Başladığı işi bitirme çabası gösterir

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 1: Kendisinin farklı özelliklerini kabul eder

2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Uygulamalı Çalışma

Materyaller: Eller

Öğrenim süreci:

- Öğretmen, tüm sınıfa çocuklar şimdi el ele tutuşalım bir halka olalım der. Halka olduktan sonra yere oturulur. Öğretmen çocuklara şimdi birbirimize en sevdiğimiz meyvenin ismini söyleyeceğiz der. Ancak bu meyvenin isimlerini söylerken ellerini birbirlerine vuracaklarını söyler. En sevdiğimiz meyvenin ismini kaç defada söylüyorsak elimizi birbirine o kadar vuracağız.
- Örneğin benim en sevdiğim meyve çil-lek kaç defa da söyledim; iki defada söyledim. O zaman meyvenin ismini söylerken iki defa elimi vuracağım. Şimdi sizlerde sırayla en sevdiğiniz meyveyi elinizi birbirine vurarak söyleyin. Sınıftaki tüm öğrencileri sırayla yapmalar sağlanır.

Tarih:

ETKİNLİK 11

Etkinliğin Adı: Balon Olalım

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:10- 15 dakika Kavram: Büyük- küçük

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişime başlar

2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11: Gerekli durumlarda kararlılık gösteriri

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 1:Estetik bedensel hareketlerle yürür/dans eder

Yöntem ve Teknikler: Yaratıcı dans

Öğrenme Süreci:

- Öğretmen sınıftaki bütün çocukları bir araya getirerek el ele tutuşup bir halka oluşturmalarını ister. Bu halkanın bir balon olduğunu söyler. Halkadan balonun şişirilmesi istenir ve üfleyerek halkayı genişletip şişiyorlarmış gibi yaparlar. Şimdi balonun havası indirileceği söylenir ve halka küçültülür. Sonra balon tekrar şişirilir. Şişen balonun şimdi gökyüzünde gezeceği söylenir.
- Çocuklar bu etkinliği yaparken gözlerini kapatmaları istenir. Çocuklara balon olsalardı nereye gitmek istediklerini düşünmeleri ve oraya gittiklerini hayal etmeleri istenir.
- Daha öğretmen halkada yer alan öğrencilerden bir kaçına söz hakkı vererek hayalinde gitmek istediği yeri bize anlatılması istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 12

Etkinliğin Adı: Ayna

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 15- 20 dakika

Kavram: Aynı- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 7:Gerektiğinde lideri izler

8:Gerektiğinde liderliği üstlenir

Amaç7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 1:Hata yapabileceğini kabul eder

2:Kendi hatalarını söyler

5:Başkalarının hata yapabileceğini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Model alma, Gözlem

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıfın karşısına geçer. Öğretmen ben ne yaparsam sizde aynısını yapmaya çalışacaksınız der. Öğretmen eli ile burnunu tutar, ayağını tutar, ileriye adım atar vb. hareketler yapar sınıftakilerde bunların aynısını tekrara etmeye çalışır. Daha sonra sınıfın karşısına öğrencilerden sırayla birkaç kişi çıkarılarak etkinlik devam ettirilir.

Tarih:

ETKİNLİK 13

Etkinliğin Adı: Kim Olmak İsterdin?

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularını paylaşır

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Taklit, Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Sınıftaki tüm çocuklar daire biçiminde yere otururlar ve öğretmen herkes sınıfta kimin yerine geçmek istediğini düşüneceğini, yani kimin yerinde olmak istediğini düşüneceğini söyler. Seçtiğiniz kişinin beğendiği özelliklerini düşünsün denir. Ama düşündüğünüz kişinin kim olduğunu söylememeleri istenir. Daha sonra sınıftan bir kişi, seçtiği kişinin hareketlerini ve konuşmalarını taklit ederek sınıftakilerden taklidi yapılan kişinin kim olduğu hakkında fikir yürütmeleri istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 14

Etkinliğin Adı: Bir Eşya Ol

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç6:Başkalarıyla ilişkilerin yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

Yöntem ve Teknikler: Taklit, Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara sınıfımızın birçok köşesinin olduğunu söyler. Bunların neler olduğunu söyleyelim der.(Evcilik köşesi, kitap köşesi, blok köşesi, fen ve doğa köşesi vb.)
- Öğretmen şimdi herkesin sınıftaki bulunan köşelerden istediği birine gitmeleri istenir. Daha sonra herkes olmak istediği nesnenin şeklini alır. Sırayla köşelerde şekil alan kişilerin hangi eşyayı oluşturduğu hakkında sınıfça tahminler yürütürler.

Tarih:

ETKİNLİK 15

Etkinliğin Adı: Hiç Arkadaşım Yok

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: İyi- kötü

Kazanımlar ve Amaçlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 2:Başkaların duygularını paylaşır

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişim başlatır

2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterebilme

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Sınıfta ki öğrenciler U şeklinde oturur. Tüm öğrencilerin görebileceği bir yere ortaya bir sandalye konur. Bu sandalyeye öğretmen oturur ve kendisinin beş yaşında bir çocuk olduğunu söyler. Şu yönergeyi çocuklara verir.”Ben aranızda yeni katılan bir çocuğum. Beş yaşındayım. Burada hiç arkadaşım yok. Kendimi yalnız hissediyorum. Bur da arkadaş bulmak için ne yapmalıyım? Bana söyley misiniz? Nasıl davranırsam çocuklar benimle arkadaşlık kurar?”der.
- Sınıftaki öğrenciler parmak kaldırıp söz hakkı alarak beş yaşındaki çocuk için önerileri dile getirir ve öğrenciler böyle durumlarda nasıl davranılacağı konusunda fikirlerini söylemeleri sağlanır olurlar. Farklı düşünce ve fikirlere öğretmen tarafından dikkat çekilir.

Tarih:

ETKİNLİK 16

Etkinliğin Adı: Bilmeceler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişim başlatır

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Soru cevap

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara size bilmeceler soracağım der. Önce bu sorduğum bilmecenin cevabı ne olabileceği konusunda yalnız başlarına düşünüp parmak kaldırıp söz hakkı alarak sınıfla paylaşımları istenir.
- Daha sonra isteyen öğrencilerin sınıfa bilmece söylemeleri sağlanır. Sınıftaki arkadaşlarına söz hakkı vererek tahminlerini dinler.
- Daha sonra bir bilmeceyi anlatan “Tavşanım” adlı şarkı öğretilir ve şarkıda anlatılan hayvanın ne olacağı hakkında ne olabileceği konusunda tahminler söylenir.

Tarih:

ETKİNLİK 17

Etkinliğin Adı: Yaptığımı Söyle

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Yanlış- doğru

Amaç ve kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 1:Kendiliğinden iletişim başlatır

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünleri oluşturabilme

Kazanımlar 3:Görsel sanat etkinliklerinde ürün yapar

Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürün yapar

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen “Çocuklar benim elimde şu anda bir resim var. Bu elimdeki resim çok güzel bir şey. Elimdeki resmin çok güzel özellikleri vardır. Bu resimdeki nesne kırmızı renkte, daire şekline benziyor, yeşil bir sapı var. Sizce bu elimde ki resim ne olabilir? “diye sorar. Sınıftakiler resimdeki şeyin ne olabileceği hakkında bir süre düşünmeleri istenir. U şeklinde oturan öğrencilerin sol başından başlayarak sırayla söz hakkı alarak tahminlerde bulunurlar. Tahminde bulunmakta istemeyenler pas hakkını kullanırlar.
- Öğretmen cevapları dinledikten sonra sınıfta isteyen kişilerin masada ki kâğıdı ve kalemi alarak seçtikleri bir nesneyi kâğıda çizmelerini ister. Daha sonra sırayla sınıftakilere arkadaşlarına yaptıkları resmin özelliklerini (boy, renk, canlı-cansız, sesli-sesiz) söylerler, sınıftakiler bu söylenen özellikleri doğrultusunda o şeyin ne olabileceği hakkında tahminde bulunurlar. Tahminde bulunma U şeklinde oturan öğrencilerin sol başında başlayarak sırayla söz hakkı alarak söylerler. Tahminde bulunmak istemeyenler pas hakkını kullanırlar.
- Daha Sınıfta bu etkinliği yapmak isteyenlerin kimseye göstermeden resim çizmeleri istenir. Daha sonra çizdiği resmin özelliklerini sınıf arkadaşlarına anlatarak tahminleri dinler.Son olarak resmi yapan kişi yaptığı resmi gösterir. Doğru tahminde bulunan kişiler tebrik edilir.

Tarih:

ETKİNLİK 18

Etkinliğin Adı: Güneş Sistemi

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 45- 50dakika

Kavram: Sıcak- soğuk

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3 Grupta sorumluluk almaya istekli olma

9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

Yöntem ve teknikler: Eğitimde drama, Anlatım, Soru cevap

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara yazın havalar nasıl olur diye sorar. Çocukların güneşli demesi beklenir. Öğretmen güneş nerededir diye sorar. Öğretmen tarafından uzayda yer aldığı söylenir. Güneşle birlikte uzayda içinde bulunduğumuz dünya, bizi aydınlatan ay ve dünya gibi gezegenler vardır der.
- Çocuklar dünya kendi etrafında dönerken ayrıca güneşin etrafında da dönmektedir, ay da hem dünyanın hem güneşin etrafında döndüğü söylenir. Öğretmen şimdi sınıfça bir güneş sistemi oluşturacağız der. Bir kişi dünyayı oluşturur, bir kişi ayı oluşturur diğer kişilerde el ele tutuşup, yüzleri dışarıya bakıyor şekilde halka yaparlar.
- Dünyayı oluşturan kişinin hem kendi hem güneşin etrafında dönmesi istenir, ayı oluşturan kişide hem dünyanın hem de güneşin etrafında dönmesi istenir. Bu etkinlik roller değiştirilerek birkaç defa tekrar edilir.

Tarih:

ETKİNLİK 19

Etkinliğin Adı: Vücudumuzun Organları

Öğretmenin adı: Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 1: Hata yapabileceğini kabul eder

2: Kendi hatalarını söyler

4:Başkalarının hatalarını uygun yollarla ifade eder

5:Başkalarının hata yapabileceğini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Öğretmen gözlerini kapatarak sınıfa girer ve çocuklara sizin sesinizi duyuyorum ama neden sizi göremiyorum der. Çocuklar gözleriniz kapalı diyecektir.
- Öğretmen, şimdi herkes gözlerini kapatsın der. Çocuklara gözleri kapalıyken neler gördükleri sorulur. Öğretmen demek ki bizim çevremizi görmemizi sağlayan organımı gözdür der. Şimdi herkes vücudumuzda hangi organların olduğunu düşünsün daha sonra sol baştan başlayarak söz hakkı alarak düşündüklerini sınıfla paylaşsın der. Düşündüklerini paylaşmak istemeyen pas hakkını kullanır ve sıra yanındaki arkadaşına gelir. Bu şekilde düşüncelerini sınıfça paylaşımları sağlanır.

Tarih:

ETKİNLİK 20

Etkinliğin Adı: Sınıflayalım

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Beyin fırtınası

Öğreneme süreci:

- Öğretmen sınıftan benzer özellikleri bulunan iki tane nesne alır eline. Çocuklara bu iki nesnenin neleri birbirine bezemektedir diye sorar. Çocukların bu benzer özellikleri söylemeleri beklenir gerekirse öğretmen ipucular verir.
- Daha sonra öğretmen rasgele oluşturduğu her kümeye benzer özellikleri olan nesnelere verir. Çocuklardan sırayla bu nesnelere benzer özelliklerine göre sınıflandırmalarını ister.
- Öğrenciler sırayla bu nesnelere sınıflandırır. Her öğrenci nesnelere farklı özelliklerini görüp sınıflandıracığı için çocuklar farklı bakış açıları görmüş olur ve farklı düşünme stilleri görüp kendilerine göre yeni düşünce stilleri geliştireceklerdir.

Tarih:

ETKİNLİK 21

Etkinliğin Adı: Kelime Ağı

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: İnce- kalın

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2: Grup etkinliğine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 10:Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü fark edebilme

Kazanımlar 1:Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler.

Yöntem ve Teknikler: Uygulamalı çalışma, İnceleme

Materyaller:Ana konuyu belirten resimler, Yardımcı resimler, Yapıştırıcı

Öğrenme süreci:

- Rasgele oluşturulan her küme için farklı bir konu belirlenir. Her masa öğretmen tarafından verilen konuyu anlatan resmi bir kâğıdın ortasına yapıştırır (örneğin aile). Her masanın üzerine ana konu ile ilgi olacak diğer yardımcı resimler konur. Her küme üyesinden sırayla ana konuyu belirtin resmin etrafına yardımcı resimleri yapıştırmaları istenir(çocuk, anne, baba, evcil hayvanlar).
- Çalışma bittikten sonra oluşturulan etkinlik incelenir. Her çocuk yapıştırdığı yardımcı resmin ana konuyla ilişkisini öğretmenin rasgele seçtiği öğrencilerine açıklar.

Tarih:

ETKİNLİK 22

Etkinliğin Adı: Hangi Renk

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Renkler

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk olmaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

7:Gerektiğinde lideri izler

8:Gerektiğinde liderliği üstlenir

Yöntem ve Teknikler:Soru cevap, Beyin fırtınası, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara elma, çilek, kiraz, nar'ın sizce ortak özellikleri nedir diye sorar. Çocukların bunların ortak özelliğinin kırmızı renk olduğunu söylemesi beklenir.
- Daha sonra öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Her kümeden bir öğrenci çağırılır. Bu çağırdığı öğrenciler kendi kümelerine aynı renkte olan nesnelere örnekler verirler. Küme üyeleri bu rengin ne olduğu hakkında düşünürler ve küme arkadaşlarıyla paylaşırlar. Her kümenin bir tahminde bulunma hakkı vardır. Her öğrenci kümesine nesnelere söyledikten sonra kümelerin tahminleri sırayla dinlenir. Kümedeki diğer öğrencilerde sırayla bu etkinliği devam ettirirler.

Tarih:

ETKİNLİK 23

Etkinliğin Adı: Farklılıkları Bulalım

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir.

Amaç 8: Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 1:Kendisinin farklı özelliklerini kabul eder.

2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Yöntem ve Teknikler: Grup çalışması, İnceleme

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur.
- Öğretmen her kümeden farklı bir şeyin resmini çizmesini ister. Örneğin birinci kümedeki kişiler ev resmini çizsin ikinci kümedeki kişiler araba resmini çizsin üçüncü kümedeki kişiler ağaç dördüncü kümedeki kişiler çiçek resmi çizsin der(bu örnekler çoğaltılabilir). Herkes bireysel olarak kimseye göstermeden resmi çizer.
- Herkes resmini çizdikten sonra yanındaki eşi ile yaptığı resimleri karşılaştırır. İki resim arasındaki farkları incelerler yaptıkları resimler arasındaki farkları bulmaya çalışırlar. Daha sonra kümede herkes masanın üstüne resimlerini açar ve tüm küme dört resim arasındaki farkları bulup incelerler.

Tarih:

ETKİNLİK 24

Etkinliğin Adı: Benzerlikleri Bulalım

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Benzer- farklı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur.

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabile

Kazanımlar 3.Görsel sanat etkinliklerinde ürün yapar.

7.Ürünleri çeşitli yollarla sunar

Yöntem ve Teknikler:Grup çalışması, Uygulamalı çalışma, İnceleme

Materyaller:Yapıştırıcı, Renkli elışı kâğıdı, Makas

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele oluşturduğu her kümeden ağaç yapması için uygun materyaller temin eder (yapıştırıcı, renkli elışı kâğıdı, makas vb.) Her gruptan aralarında iş bölümü yapmaları istenir.
- Öğretmen bu noktada şöyle uygulama yapar. Bir numaralı öğrenciler kesme işinden sorumlu iki numaralı öğrenciler yapıştırma işinden üç numaralı öğrenciler çizme dört numaralı öğrenciler resmi sunma işinden sorumlu tutulacaktır.
- Daha sonra her küme çalışmasını yapmaya çalışır. Öğretmen bu noktada rehber olur kümelere.
- Çalışmalar bittikten sonra her kümenin dört numaralı öğrencisi gelerek kümenin çalışmasının sunar. Yapılan 4 ağaç etkinliği arasındaki farkları görmeye çalışarak her küme sırayla bu dört resim arasındaki ortak noktaları söylerler. Resimlerin benzerliklerini değerlendirirler.

Tarih:

ETKİNLİK 25

Etkinliğin Adı: Dokunmatik Robot

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika Kavram:

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünler oluşturabilme

Kazanımlar 5:Çeşitli materyaller kullanarak ritim oluşturur

6:Çeşitli sesleri kullanarak müzik oluşturur

Yöntem ve Teknikler: Grup çalışması, Gösteri

Öğrenme süreci:

Öğretmen sırtı çocuklara dönük bir şekilde ellerini şaklatarak ses çıkarır.

Çocuklara bu sesi nasıl çıkardığını sorar. Çocuklar tahminlerde bulunurlar.

Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Öğretmen her kümenin bir takım sesler çıkarmasını isteyecektir. Örneğin:

1. Küme elleriyle ses çıkaracaktır örneğin; ellerini birbirine vurarak, parmaklarını şaklatarak, ellerini göğsüne vurarak, ellerini yanaklarına vurarak vb.

2. Küme ağızla ses çıkaracaktır örneğin; dudaklarını “o “ şekline getirerek ses çıkarma, dudak kapalı iken ses çıkarma(mmmmmmm), ağızını tam olarak açarak ses çıkarma(aaaa), ağızı tam olarak açarak ses çıkarma vb.

3. Küme hayvanları çağırmak ya da uyarmak için ağızla ses çıkaracaktır örneğin; kedi çağırma sesi (pisi pisi) köpek çağırma sesi (kuçu kuçu) köpek kovalama sesi(hoşt hoş) tavuk çağırma sesi(geh bili bili)tavuk kovalama sesi(kışşt kışşt)

4. Küme taşıt seslerini çıkaracaktır örneğin; otomobil (gııınnnn) tren (çuf çuf) vapur (vuuuuuuuu vuuuuuu) ambulans (nani nani) uçak (iyyuunnnn) vb.

Kümelere çıkaracakları sesler doğrultusunda küme içerisinde görev paylaşımında bulunurlar. Örneğin elleriyle ses çıkaracak olan küme kimin ellerini şaklatarak, kimin ellerini birbirine vurarak, kimin ellerini göğsüne vurarak ses çıkaracağına karar verir ve numara sırasına göre sesleri çıkarırlar.

Tarih:

ETKİNLİ 26

Etkinliğin Adı: Günü Prens ve Prensesi

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Güzel- çirkin

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Duygularını söyler

2.Duygularının nedenlerini açıklar

3:Duygularının sonuçlarını açıklar

Amaç 7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 3:Kendisini başkalarının yerine koyarak duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıfa girdiğinde birkaç öğrenciye onların hoşuna gidecek sözler söyler ve onlardan övgüyle bahseder. Daha sonra bu öğrencilere neler hissettiklerini sorara ve bu öğrenciler neler hissettiklerini sınıfla paylaşırlar.
- Öğretmen çocuklara sınıftan bir prens ve prenses belirleyeceğini söyler. Öğretmen bu prens ve prenses seçimini kurayla belirler.
- Sınıfın prens ve prensesine sınıftakiler sadece olumlu şeyler söylemeleri, iltifat etmeleri istenir. İlk olumlu sözleri de öğretmen başlatabilir.
- Günün sonunda sınıfın prens ve prensesi gün boyunca neler hissettiklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.
- Her gün sınıftan bir prens ve prenses belirlenerek her öğrencinin en az bir kere prens ve prenses olması sağlanır. Günün sonunda da neler hissettikleri paylaşmaları istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 27

Etkinliğin Adı: Okula katılma

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre: 25- 30 dakika

Kavram: Üzgün- mutlu

Amaç ve Kazanımlar.

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularını paylaşır

Amaç 6.Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 6:Gerekli durumlarda nezaket sözcüklerini kullanır

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler:Grup çalışması, Eğitimde drama, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen anlatmaya başlar; Leyla bu sene okula başladı. Sınıfını ve arkadaşlarını çok seviyordu. Bir gün okula geldiğinde öğretmene “günaydın öğretmenin “dedi ve sınıfa geçti. Erken gelen arkadaşları kendi aralarında konuşuyorlardı. Kimse Leyla’nın geldiğini fark etmedi. Öğle teneffüsünde arkadaşları bahçede yine kendi aralarında ip atlıyorlardı. Kimse ona “gel sende oyna” demedi. Ayşe bahçenin kenarında biraz bekledi, oyuna katılmayı çok istiyordu, hala onu kimse çağırılmamıştı.
- Öğretmen hikâyenin devamı şu şekillerde devam etmiş olabilir çocuklar der ve kısaca genel hatlarını belirtir ayrıntılarını çocuklara bırakarak kendi yaratıcılıklarını kullanarak hikâyeyi biçimlendirmeleri istenir.
- Hikâye şöyle devam edebilir;

1 Leyla ipi onların elinden alıp atlamaya başladı

2 Leyla birden ağlamaya başladı ve koşarak sınıfa döndü

3 Leyla “Ben de oynayabilir miyim ?” diye sordu. Işık ona “hayır oynayamazsın” dedi

- Öğretmen anlatmaya devam eder;”Leyla düşündü ve ne yapma kararı aldı acaba?” diye rasgele oluşturduğu kümelere sordu. Cevapları dinler. Daha sonra öğretmen sunduğu seçenekleri kümelere kura yoluyla seçtirir. Öğretmen her

gruba söylediği seçeneklerden birini vererek kümenin hikâyeye nasıl devam edeceğini belirtir.

- Kümeler seçeneklerini öğrendikten sonra öğretmen onlardan kendi aralarında rol paylaşımı yapmalarını ister. Bu noktada bir kargaşa çıktığında öğretmen rehberlik eder.
- Rol paylaşımı sırasında öğretmen hikâyenin anlattığı kısımda olmayan birini de ilave edebileceklerini söyler. Kümeler hikâyeyi dramatize etmeden önce bir ön çalışma yapmaları için biraz zaman verilir ve öğretmende bu esnada her kümenin yanına giderek çalışmalarını takip eder ve gerektiği yerde rehberlik eder.
- Daha sonra her küme hikâyesini sınıf önünde dramatize eder.

Tarih:

ETKİNLİK 28

Etkinliğin Adı: Özür Dileme

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Doğru- yanlış

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Duygularını söyler

2:Duygularının nedenlerini açıklar

Duygularının sonuçlarını açıklar

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 6:Gerekli durumlarda nezaket sözcüklerini kullanır

Amaç 7:Hoşgörü gösterebilme

Kazanımlar 1: Hata yapabileceğini kabul eder

2: Kendi hatalarını söyler

3:Kendisinsin başkalarının yerine koyarak duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Beyin fırtınası

Öğrenme süreci:

- Öğretmen yanlışlıkla istemeden bazen hatalar yaptığını, birilerine istemeden zarar verebildiğini ya da üzebildiğini söyler. Böyle bir durumda üzdüğüm ve zarar verdiğim kişiden özür diliyor olduğunu söyler böyle yapmanın doğru olacağını belirtir.
- Öğretmen böyle bir duruma örnek olay verir.(Örneğin; Ben bir arkadaşımınla saat 5 de buluşacağım diye kararlaştırmama rağmen buluşacağım yere 5 de gitmeyeyim daha geç bir saat de gidip geç kaldıysam arkadaşımı beklettiğim için ondan özür dilerim.)
- Öğretmen herkesten ne zamanları özür diledikleri hakkında bir dakika düşüncelerini ister. Birbirlerine örnek vermeleri istenir. Daha sonra sol baştan başlayıp söz hakkı alıp bir örnek vererek düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşır.
- Bir arkadaşınız sizinle üzüldüğü yaşadığı bir olayı paylaştığında ondan geçmiş olsun dersiniz.(örneğin; arkadaşınız size yolda giderken ayağıma

taşa takıldı ve yere düştüm, bacağım ve kolum çok acıdı diye anlatır arkadaşı ona geçmiş olsun der).

- Öğretmen herkesten ne zamanları geçmiş olsun dedikleri hakkında bir dakika düşünmelerini ister. Birbirlerine örnek vermeleri istenir. Daha sonra sol baştan başlayıp söz hakkı alıp bir örnek vererek düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşır.
- Öğretmen biri size yardım ettiğinde, oyuncağını paylaştığında, size güzel sözler söylediğinde ona teşekkür edersiniz.(örneğin; bir arkadaşınız sizin ayakkabınızı giymekte zorlandığımızda size yardım ederse ona memnuniyetinizi teşekkür ederim diyerek dile getirirsiniz.)
- Öğretmen herkesten ne zamanları teşekkür ederim dedikleri hakkında bir dakika düşünmelerini ister. Birbirlerine örnek vermeleri istenir. Daha sonra sol baştan başlayıp söz hakkı alıp bir örnek vererek düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşır.

Tarih:

ETKİNLİK 29

Etkinliğin Adı: Alay Etme

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Uzun kısa

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar1:Kendisinin farklı özelliklerini kabul eder

2:Kendisini başkalarının yerine koyarak duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Soru cevap

Öğrenme süreci:

- Hasan uzun boylu zayıf bir çocuktur. Bir gün güzel bir çanta ile okula geldi. Cem çantaya bakmak için çantayı Hasan'ın elinden çekip aldı. Hasan Cem 'e kızdı ve "çantamı geri ver "dedi." Al çantanı leylek "diyerek çantayı yere attı. Bu olaydan sonra bazı çocuklar Hasan 'a leylek demeye başladı. Öğretmen bunu çok yanlış bir davranış olduğunu vurgular. Öğretmen Hasan'ın ne hissettiği konusunda ve ne yapması gerekti konusunda bir süre düşünmesini ister.
- Daha sonra düşündüklerini sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmak isteyenlere söz hakkı verir. Öğretmen sınıfta böyle bir olayla karşılaşan kimsenin olduğunu sorar isteyenlerin sınıftaki arkadaşlarıyla bunu paylaşmaları istenir

Tarih:

ETKİNLİK 30

Etkinliğin Adı: Baskı Çalışması

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:45-50dakika

Kavram: Yumuşak- Sert

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımla 4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

Amaç 11:Estetik Özellikler taşıyan ürünle oluşturabilme

Kazanımlar 3:Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürünler yapma

4:Görsel sanat etkinliklerinde özgün ürünler yapma.

Yöntem ve Teknikler: Uygulamalı çalışma, Grup çalışması

Materyaller: Patates, İp, SüngerYaprak, Boya

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara çevremizde birçok nesneyi kullanarak farklı şeyler yaratabiliriz der.
- Bunun ilgili birkaç örnek verir. Örneğin boy boy bardakları kullanarak farklı sesler çıkarabiliyoruz yada havuçtan kardan adama burun, kömürden kardan adama göz yapabiliyoruz der.
- Her kümenin buna benzer örnekleri kendi aralarında birbirleriyle paylaşmalarını ister.
- Daha sonra öğretmen bugün yapacakları sanat etkinliği çalışması hakkında çocuklara bilgi verir. Bugün çocuklar sizlerle çevremizdeki nesnelere kullanarak baskı çalışması yapacağız der. Neler kullanabileceklerine örnek vermelerini ister öğretmen.
- Öğretmen örnekleri söyledikten sonra sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur ve üyelerin kullanacakları materyalleri söyler. Bunların yaprak, patates, ip ve sünger olduğunu söyler.
- Öğretmen çocuklara bu nesnelere hangilerinin sert hangilerinin yumuşak olduğunu sorar ve daha sonra açıklama yapar.
- Kümedekilerin bir kısmının yaprak bir kısmının patates bir kısmının ip bir kısmının sünger kullanarak baskı yapacakları söylenir.

- Küme elemanları kendi aralarında kimin hangi materyali kullanacağına karar verir.
- Malzemeleri doğrultusunda büyük bir resim kâğının bir kısmına patates baskısını, bir kısmına yaprak baskısını, ir kısmına ip askısını, bir kısmana sünger baskısı çalışmasını yaparlar. Her kümenin yapmış olduğu etkinlik panoda sergilenir.

Tarih:

ETKİNLİK 31

Etkinliğin Adı: Can'ının Yalnızlığı

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Doğru- yanlış

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 3:Duygularını kontrol edebilme

Kazanımlar 3:Yeni ve alışılmamış durumlara uyum sağlama

Amaç 5:Başkaların duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularını paylaşır

Amaç 6:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirme

5:Kendisinsin ve başkaların haklarına saygı gösterir

Yöntem Teknikler: Eğitimde drama, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Can ve ailesi kendini yeni bir kente taşınmışlardı. Can yeni okulunda ilk gün kimseyi tanımadığı için kendini çok yalnız hissediyordu..... Can kısa zaman sonra okuluna alıştı ve birçok arkadaş edindi. Kendisinin çok uzun yıllardır bu kentte ve okuldaymış gibi hissetmeye başladı. Can bu kısa zamanda neler yaşamış olabilir? Yeni kente ve okula alışması nasıl olmuştur?
- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur.
- Her kümeden kendi arasında Can'ının bu durumu ile ilgili konuşması istenir, her kümenin bu durumla ilgili bir senaryo kurmasını ister aralarında rol paylaşımı yapmaları istenir. Daha sonra her küme senaryosunu dramatize ettirir.

Tarih:

ETKİNLİK 32

Etkinliğin Adı: Bloklar

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Büyük - küçük

Amaç ve Kazanlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar.

10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar

Amaç14:Sanat eserlerinin estetik özelliklerini fark edebilme

Kazanımlar 1:Sanat eserlerinin özelliklerini söyler

2:Sanat eserleri hakkında duygularını açıklar

Yöntem ve Teknikler: Uygulamalı çalışma, Beyin fırtınası

Materyaller: Çeşitli boy ve renkteki Legolar

Öğrenme süreci:

- Sınıftaki öğrencilere belirli sayıda, renkte, boyutta Legolar verilir. Herkes ne şekli yapacağına karar verir. Bu kararı verirken sınıftaki diğer arkadaşlarının duymamasına dikkat ederler.
- Her öğrenci verdiği karar doğrultusunda öğretmenin belirlediği süre içerisinde bu Legolarla bir şekil oluşturmaları istenir. Süre bitiminde gruptaki herkesin elindekilerin bırakmaları istenir ve hiçbir şeye dokunmamaları söylenir.
- Herkes sırayla yaptığı şekli sergiler sınıftaki diğer kişiler belli bir süre şekli incelerler ve ne olabileceği konusunda fikirlerini parmak kaldırıp söz hakkı olarak söylerler.
- Söylenen tahminler dinlenir en son olarak şekli yapan kişinin ne şekli yaptığını açıklaması istenir. Doğru tahminde bulunan kişiler sınıfa alkışlanır. Daha sonra diğer kişiler sırayla şekillerini sergilerler.

Tarih:

ETKİNLİK 33

Etkinliğin Adı: Şekiller

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Şekil Kavramı

Amaç Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanım: Duygularını, müzik, dans, drama vb. yollarla ifade eder.

Amaç 6.Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme.

Kazanımla 11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterebilme

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara hareketli bir oyun oynayacaklarını söyler. Geniş bir alana büyük üçgen, daire, kare, dikdörtgen çizilir. Gerekirse öğretmen her bir grubun bir şekli çizmesinden sorumlu olacağını söyler. Örneğin 1. küme daire şeklini çizsin, 2. küme üçgen şeklini çizsin, 3. küme kare şeklini çizsin der.
- Öğretme herkes çizdiğimi istediği şeklin içerisine girsin der. Böylece her şeklin içinde bir grup öğrenci bulunmuş olur. Öğretmen ben iki şekil ismini söyleyeceğim o söylediğim iki şeklin içindekiler yer değiştirecektir der. Yer değiştirirken en geç toplanan küme üyelerinden solmuş bir çiçek bahçesi olmaları istenir, en erken toplanan kmenin üyelerinden de sulanmış, bakımı yapılmış, güneş görmüş çiçek bahçesi olması istenir ve bir süre bunu canlandırmaları sağlanarak donuk bir imge oluştururlar.

Tarih:

ETKİNLİK 34

Etkinliğin Adı: Neyimiz Değişti?

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Güzel- çirkin

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 1:Kendisinsin farklı özelliklerini kabul eder

2:Başkalarının farklı özelliklerini kabul eder

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 10:Grup etkinliklerinin kurallarına uyar.

11.Gereklilik durumlarda kararlılık gösterir.

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, İnceleme, Gözlem

Öğrenme süreci:

- Öğretmen kısa bir süreliğine dışarıya çıkar ve tekrar sınıfa döner sınıfa dönmeden önce kendisini fiziksel görünümde birtakım değişiklikler yapar. Sınıfa geldiğinde çocuklara “çocuklar bana dikkatlice bakar mısınız, bende bir değişiklik fark ediyor musunuz?” diye sorar ve bunu fark eden kişilere söz hakkı vererek yapılan değişikliklerin ne olduğunu çocuklardan dinler.
- Daha sonra öğretmen şimdi sizinle benim bu yaptığıma benzer bir oyun oynayacağız der. Sınıfta ki öğrencilerden rasgele oluşturmuş olduğu kümelerden birini dışarıya çıkarır. Çıkan bu kişilerden fiziksel görüntüsüyle ilgili bir takım değişiklikler yapmaları istenir. Daha sonra sınıfa sırayla gelerek sınıfın önünde durmaları istenir.
- Sınıftakiler dışarıya çıkan arkadaşlarını inceleyerek ne gibi değişiklikler yaptığını bulmaya çalışırlar. Sonra sınıftaki diğer öğrencilerden bir küme daha dışarıya çıkararak bu etkinlik devam ettirilir.
- Küme dışarıya çıkar ve bir takım değişiklikler yapar. Mesela kıyafetlerinde değişiklikler yaparlar ya da birbirleriyle kıyafetlerini değiştirirler yada saçlarını değiştirirler.
- Ardından sınıfa dönerler ve sınıftaki diğer kümeler dışarıya çıkan kümenin yaptığı değişiklikleri bulmaya çalışırlar ve sırayla sınıftakilere söz hakkı verilir. Yapılan değişikliklerin ne olduğu hakkında fikirlerini söylemeleri istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 35

Etkinliğin Adı: Bayram Ziyareti

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika Kavram: Ekşi tatlı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımla 4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

7:Gerektiğinde lideri izler

Yöntem ve Teknikler: Soru cevap, Grup çalışması, Eğitimde drama

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara “aranızda bayram ziyaretine giden oldu mu?” diye sorar, konuşmak isteyen öğrencilere söz hakkı vererek onları dinler. Daha sonra öğretmen çocuklara bayramlarda büyüklerimize ziyarete gideriz onların bayramını kutlarız der. Daha sonra bu ziyaretlerde bize bir takım ikramlarda bulunurlar sizce bu ikram edilenler nelerdir, birer örnek verin der ve çocukların örnekleri dinlenir.
- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Öğretmen şimdi her küme bu örnek verdiğimiz ikramlardan birini bize hazırlayacak ve sunacaktır der. Öğretmen önce kümelerin neyi hazırlayacaklarına karar vermelerini ister. Yalnız bu kararı sadece küme üyeleri bilecektir der. Diğer kümelerin duymamasına dikkat etmeleri istenir. Çünkü hazırlanacak ikram kümeler önünde hazırlanacaktır ve kümeler bunu izledikten sonra tahminlerde bulunacaklarını söyler.
- Daha sonra kümeler hazırlayacakları ikram için gerekli malzemelerin neler olduğuna karar verirler, öğretmen bu noktada eksiklikler olursa tamamlar.
- Çocuklardan küme içinde rol paylaşımı yapmaları istenir yani her bir öğrenci bir malzeme olacaktır ve bu şekilde rol alacaktır. Öğretmen kümeden bir kişinin de aşçı olacağını söyler.
- Daha sonra her küme sınıfta diğer arkadaşlarının görebileceği bir yerde kümenin aşçısı tarafından hazırlamaya karar verdikleri şeyi hazırlarlar. Diğer kümelere bu hazırlama aşamasında aşçıyı dikkatli izlemeleri istenir ve hazırladıkları şeyin ne

olabileceği hakkında düşünmeleri istenir. Kümenin aşçısı malzemeleri kullanarak yaptığa şeye son şeklini verir ve bitti diye işaret eder.

- Öğretmen diğer gruplara dönerek bu grubun hazırlamış olduğu şeyin ne olabileceği hakkında grup içerisinde konuşmalarını, fikirlerini söylemelerini ve arkadaşlarının fikirlerini dinleyip beyin fırtınası yapmalarını ister. Gruplar ne olabileceği hakkında ortak bir karar alır.
- Öğretmen sırayla kümedekilerden herhangi bir numaralı bir öğrencisine söz hakkı vererek o kümenin kararını dinler. Söylenen kararın doğru olup olmadığı söylenmez diğer kümelerin kararları dinlendikten sonra kümenin hazırlandığı şeyin ne olduğu açıklanır. Doğru tahminde bulunan kümeler alkışlanır.

Tarih:

ETKİNLİK 36

Etkinliğin Adı: Renkler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Renk Kavramı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6:Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 3:Grupta sorumluluk almaya istekli olma

4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

9:Etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar

10:Grup etkinliklerinin krallarına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen etrafımızda ki her nesnenin bir rengini olduğunu söyler. Çocuklara etrafımızda ne kadar renk var demi çocuklar diyerek çocukların çevrelerine dikkatleri çekmelerini sağlar ve çocukların sınıfı, çevrelerini gözlemlemeleri sağlamış olur.
- Öğretmen sınıfımızda gördüğümüz renklerin isimlerini söyleyelim çocuklar der ve çocuklarla beraber sınıftaki renkler söylenir. Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Daha sonra her kümeye dört renkli kart verir. Bu renkler kırmızı, sarı, mavi ve yeşildir. Kümedeki her çocuk bu kartlardan birini seçer ve bu kartı boynuna asar.
- Öğretmen çocuklara herkes seçtiği karttan sorumludur der ve herkes sorumlu olduğu renkte nesne toplayacaktır der.
- Küme içerisindeki kişiler sorumlu oldukları renk hakkında kümedeki arkadaşlarıyla konuşurlar. Bu renkle ilgili neler bildiklerini, hangi nesnelerin, meyvelerin, sebzelerin, bitkilerin olduğunu birbirleriyle paylaşırlar.
- Öğrenciler bilgilerini paylaştıktan sonra. Öğretmen belli bir süre vereceğini söyler bu süre içerisinde herkes sorumlu olduğu renkten bulduğu nesnelere kümesine getirecektir der.

- Öğretmenin müzik başlayınca süreniz başlayacaktır ve süreniz müzik kapanınca bitecektir der. Öğretmen süreyi başlatır ve çocuklar sorumlu oldukları renkteki nesnelere kümelerine getiriler. Öğretmen müziği kapatarak süreyi bitirir ve her kümenin nesnelere sayar. Nesne sayısı çok olan küme okulun istedikleri herhangi bir yerine kısa süreli bir gezi yapmaları sağlanır. Yada şartlar doğrultusunda farklı ödüller verilebilir.

Tarih:

ETKİNLİK 37

Etkinliğin Adı: Sihirli Halı

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:45-50dakika

Kavram: Mekân Kavramı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 7:Gerektiğinde lideri izler

Amaç 11:Estetik Özellikler taşıyan ürünle oluşturabilme

Kazanımlar 1:Estetik bedensel hareketlerle yürür/dans eder

Yöntem ve Teknikler:Yaratıcı dans, Soru cevap, Anlatım

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklar gezmenin farklı, görmediğimiz, gitmediğimiz yerleri görmek ne kadar güzel olduğunu söyler. Bu yerleri gezmemiz için yolculuk etmemiz yapmamız gerektiğini söyler. Görmek istediğimiz bu uzak yerlere gitmek için hangi ulaşım araçlarını kullanıldığına örnek vermeleri istenir. Çocukların örnekleri dinlendikten sonra öğretmen keşke şöyle bir sihirli halı olsaydı da bizi istediğimiz bir yere götürseydi der.
- Öğretmen çocuklara çocuklar çok güzel bir fikrim var duymak ister misiniz der. Öğretmen fikrini çocuklarla paylaşır şöyle der; ”şimdi herkes bir sihirli halı olsun ve nereye gitmek istiyorsa oraya gitsin” der. Öğretmen çocuklara nasıl yapacakları hakkında fikir verir. Ama önce nereye gidecekleri konusunda bir karar almalarını istenir.
- Kararlar alındıktan sonra herkes ayağa kalkar ve ellerini açarak gökyüzünde gitmek istedikleri yere doğru yolculuk ederler. Gökyüzünde yapılan bu yolculukta neler gördüklerini sınıfa paylaşmaları için öğretmen sınıftaki bazı kişilere söz hakkı verir. Daha sonra başka birine söz hakkı vererek gökyüzünde şu anda nerde olduğunu sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

Tarih:

ETKİNLİK 38

Etkinliğin Adı: Renkli şişeler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu: 5- 6 yaş

Süre:15- 20 dakika

Kavram: Renk Kavramı

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 4:Aldığı sorumluluğu yerine getirir

10:Grup etkinliklerinin kuralına uyar

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Amaç 11:Estetik özellikler taşıyan ürünleri oluşturabilme

Kazanımlar 1:Estetik bedensel hareketlerle yürür/dans eder

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama

Öğrenme süreci:

- Öğretmen öğrencilere herkesin bir şişe olacağını söyler ve öğrencilerin sıraya girmesini ister. Daha sonra küçük şişeler adlı şarkı eşliğinde dans edip oyununu dramatize ettirirler. Örneğin şişelerin sayısı 15 ise şarkıyı söylerler ve şarkıda yer alan “içlerinden biri pat dedi yere” denilen kısımda gruptaki şişelerden biri yer düşecektir.

Şarkı şu şekilde söylenir:

On beş küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

On dört küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

On üç küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

On iki küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

.....

Bir küçük şişe sallanıyordu

İçlerinden biri pat dedi yere

Şişelerrrrrrrrrr bitti(Tabi burada sınıftaki öğrenci sayısına dikkat edilir. Sınıf kaç kişiye o kadar sayı ile başlanır şarkıya)

Tarih:

ETKİNLİK 39

Etkinliğin Adı: Taklitler

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:20- 25 dakika

Kavram: Yaşlı- genç

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarını duyguları ifade eder

Amaç 8:Farklılıklara saygı gösterebilme

Kazanımlar 2:Başkaların farklı özelliklerini kabul eder

Amaç 10:Toplumsal yaşamın nasıl sürdüğünü kavrayabilme

Kazanımlar 1:Toplumda farklı rollere sahip kişiler olduğunu söyler

Yöntem ve Teknikler: Grup çalışması, Eğitimde drama

Öğrenme süreci:

- Öğretmen bazı insanların farklı özellikleri olabileceğini söyler bunlara örnek verir. Örneğin yaşlılar yavaş yavaş, eğilerek; askerler sert, dik; robotlar sallanmadan, kıpırdamadan yürürler; bebekler emeklerler, sürünürler der. Öğretmen bu örnek verdiği kişileri şimdi taklit edeceğiz der.
- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Kümelerden kendi aralarında rol paylaşımı yapmaları istenir. Her kümede yaşlı, bebek, asker ve robot rolünde kişiler olacaktır. Rollerini alan öğrenciler aldığı rollerin ne gibi özellikleri olduğunu nasıl davrandıklarının çevrelerinde böyle insanlardan olup olmadığını birbirlerine söyleyerek örnek vererek kümedeki diğer arkadaşlarıyla paylaşırlar. Daha sonra her küme kendi arasında bir olay belirleyip bunu sınıf önünde dramatize etmeleri istenir. Her kümenin gösterisi sırayla izlenir.

Tarih:

ETKİNLİK 40

Etkinliğin Adı: Hayvanlar

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:45- 50dakika

Kavram: Sesli- sessiz

Yöntem ve teknikler: Taklit, Grup çalışması

Öğrenme süreci:

- Öğretmen çocuklara her hayvanın yapısal özelliğinden dolayı farklı sesler çıkardığını söyler. Şimdi bizde birlikte bu sesleri çıkaralım der. Öğreten sınıftaki öğrencilerden rasgele iki küme oluşturur. Her kümenin bir elemanı haberci olarak belirlenir. Bu haberci diğer kümedeki haberciden kümesinin hangi hayvanı taklit edeceğini öğrenir.
- Kümeler hangi hayvanı taklit etmelerini belirlemek için kendi aralarında bir karar varıp habercilerine bunu belirtirler. Haberci taklit edecek kümenin habercisine kümesinin hangi hayvanı taklit edeceğini söyler.
- Taklit kümesinin habercisi haberi alarak kümesine döner ve haberi paylaşır. Taklit kümesi belirlenen hayvanın sesini, görüntülerini, davranışlarının taklit eder. Daha sonra diğer kümenin habercisi karşı kümeye giderek kümesinin hangi hayvanı taklit istediklerini öğrenir. Haberci kümesine döner beraber karşı grubun söylediği hayvanı taklit etmeye çalışırlar. Oyun bu şekilde devam ettirilir.

Tarih:

ETKİNLİK 41

Etkinliğin Adı: Duygular

Öğretmenin adı:

Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika

Kavram: Mutlu- mutsuz

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 6: Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme

Kazanımlar 2:Grup etkinliklerine kendiliğinden katılır

3:Grupta sorumluluk almaya istekli olur

5:Kendisinin ve başkalarının haklarına saygı gösterir

7:Gerektiğinde lideri izler

11:Gerekli durumlarda kararlılık gösterir

Yöntem ve Teknikler: Beyin fırtınası \Eğitimde drama

Materyaller: Duygu kartları

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıfa girerken üzgün bir yüz ifadesi alır ve çocukların dikkatini çekmeye çalışır. Öğretmen bazen farklı duygular içerisinde olabileceğimizi söyler. Yaşadığımız olaylar, gördüğümüz olaylar bizim duygularımızda etkisi vardır.
- Öğreten sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur. Öğretmen kümelerden birinden herhangi bir öğrenciye söz hakkı vererek onu üzen bir duruma ya da olaya örnek vermesini ister. Öğretmen diğer duygulara örnekler verilmesi için yine kümelerden bir öğrenciye söz hakkı vererek diğer duygularda örnek vermelerini isteyerek sınıfla paylaşımlarını ister.
- Daha sonra öğretmen duygu kartları hazırladığını söyler öğretmen dört tane duygu kartı hazırlamıştır ve bunları sınıfa tanıtır. Mutlu, üzgün, kızgın, heyecan duygularını yansıtan kartlar gösterilir. Her kümeden bir eleman belirlenip kartlar arasından bir kart seçmeleri istenir. Kartı seçen kişi kümesine döner. Seçtiği kartın duygusunu kümesine göstererek bu duyguyu anlatacak bir olay canlandırmaları istenir. Olayı belirledikten sonra aralarında rol paylaşımı yaparlar ve olayı dramatize ederler

Tarih:

ETKİNLİK 42

Etkinliğin Adı: Duygu Kartları

Öğretmenin adı: Yaş Grubu:5- 6 yaş

Süre:25- 30 dakika Kavram: Üzgün- kızgın

Amaç ve Kazanımlar:

Amaç 2:Duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Duygularını söyler

2:Duygularının nedenlerini açıklar

4:Duygularını müzik, dans, drama vb. yollarla ifade eder

Amaç 5:Başkalarının duygularını fark edebilme

Kazanımlar 1:Başkalarının duygularını ifade eder

2:Başkalarının duygularının paylaşır

Yöntem ve Teknikler: Eğitimde drama, Grup çalışması

Materyaller: Her grubun sayısına uygun duygu kartları

Öğrenme süreci:

- Öğretmen sınıftaki öğrenci sayısına göre rasgele kümeler oluşturur.
- Her küme için dört tane duygu kartı hazırlanır. Kümedeki her bir eleman o kartlardan birini seçer. Kümelerden biri mutlu, biri üzgün, biri kızgın, biri heyecanlı kartını çekmiş olurlar ve rol paylaşımını yapmış olurlar. Kümedekiler seçtiği duygu kartı ile ilgili birer örnek anlatırlar sırayla. Daha sonra kümece bir hikâyeye oluşturmaları istenir. Bu belirlenen rolleri doğrultusunda dramatize ederler.

EK-5: İLETİŞİM BECERİLERİ ÖLÇEĞİ GELİŞTİRMEK İÇİN ANASINIFLARINDA GÖZLEM YAPABİLMEK AMACIYLA ALINAN KAYMAKAMLIK OLURU

T.C.
ÇİNE KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B-08.4.MEM.4.09.03.04-230/ 1811
KONU : Gözlem izni.

06../04/2007

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
ÇİNE

İlgi: Fatoş GÖRGÜLÜ' nün 05 Nisan 2007 tarihli dilekçesi.

İlçemiz Hüseyin Özkan İlköğretim Okulu Okul Öncesi ve Çocuk Gelişimi Eğitimi Öğretmeni Fatoş GÖRGÜLÜ ilgi dilekçesinde; Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünde Tezli Yüksek Lisans yaptığını, tezi için 5-6 yaş gurubu 100 çocuk üzerinde gözlem yapmayı istemektedir.

Adı geçenin gözlem yapması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğünde olurlarınıza arz ederim.

Mümtaz AYDIN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

EKLER:
1 Adet Dilekçe.

OLUR
6.../04/2007
İbrahim BALLI
Çine Kaymakamı

EK-6: DENEYSSEL PROGRAM UYGULAMA İZİN BELGESİ

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

SAYI : B.30.2.ADÜ.0.E.1.00/ 526- 1057
KONU :

AYDIN
14/12.2007

İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Enstitümüz İlköğretim Ana Bilim Dalı Okulöncesi Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Fatoş GÖRGÜLÜ'nün; "Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkilerinin 5-6 Yaş Çocuklarının İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisi" konulu tez çalışması kapsamında, Aydın İli Karpuzlu İlçesi Vakıfbank İlköğretim Okulu, Ulukonak İlköğretim Okulu ve Şehit Şenol Akar İlköğretim Okulunda uygulama çalışması yapılmasının uygun bulunduğu dair Aydın Valiliğinden alınan Valilik Oluru ve Genel Sekreterliğin yazısı Yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

M. Saraçoğlu
Doç. Dr. Aslı SARAÇOĞLU
Enstitü Müdürü V.

EKLER

- 1-Genel Sekreterlik Yazısı
- 2-Aydın Valiliğinden alınan olur

14/12/2007 Mem.Ö.AZMAN *Azman*

14/12/2007 Enst.Sek.V. M. GÜRSES *Gurses*

Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 09100- AYDIN

Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 09100- AYDIN Santral : (256) 213 08 35 Direkt Telefon : 214 08 63 *Fax : (256) 214 08 63 :

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Genel Sekreterlik

SAYI : B.30.2.ADÜ.0.70.00.00/
KONU :

526-

Fatoş GÖRGÜLÜ'nün Tez Çalışması

AYDIN
...../...../200..

14.12.07* 07805

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 24.09.2007 tarih ve B.30.2.ADÜ.0.E.1.00.01/526-722 sayılı yazınız.

Enstitünüz İlköğretim Anabilim Dalı Okulöncesi Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Fatoş GÖRGÜLÜ'nün; **Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme Etkilerinin 5-6 Yaş Çocuklarının İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisi** konulu tez çalışması kapsamında, Aydın İli Karpuzlu İlçesi Vakıfbank İlköğretim Okulu, Ulukonak İlköğretim Okulu ve Şehit Şenol Akar İlköğretim Okulunda uygulama çalışması yapılmasının uygun bulunduğu dair Aydın Valiliği'nden alınan yazı ve ekindeki Olur ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Gelen Evrak	
Tarih	14.12.07
Sayı	4100
Dosya No	526

Z. Tekmen
Ziyaettin TEKMEK
Genel Sekreter

EK 1

*Univ. B. Menderes,
İlçe Abd. Bülent,
Yardımcı İlimler,
14.12.2007*

T.C
AYDIN VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.08.4.MEM.4.09.00.06/05.12.2007* 39452

AYDIN

KONU: Araştırma İzni.

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
AYDIN

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Fatoş GÖRGÜLÜ'nün, tez çalışması kapsamında; İlimiz Karpuzlu İlçesi Vakıfbank İlköğretim Okulu, Ulukonak İlköğretim Okulu ve Şehit Şenol Akar İlköğretim Okulunda, uygulama çalışması yapma isteğini uygun gören Valilik Makamının Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve Araştırma bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Müdürlüğümüz Kültür Hizmetleri Şubesine gönderilmesi hususunda gereğini rica ederim.

A. Murat TANER
A. Murat TANER
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü.

EK :
- 5-6 Yaş Çocuklarında İletişim Becerileri Ölçeği – Mühürlü

11.12.07
831/526
19219
Yazı İşleri
Zy S

T.C.
AYDIN VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.09.00.06/

28.11.2007* 38687

AYDIN

KONU : İzin

VALİLİK MAKAMINA

AYDIN

Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğünün 24/09/2007 gün ve 5656 sayılı yazılarında; Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Fatoş GÖRGÜLÜ'nün, "Eğitimde Drama Destekli Kubaşık Öğrenme etkilerinin 5-6 yaş Çocuklarının İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisi" konulu tez çalışması kapsamında, İlimiz Karpuzlu İlçesi Vakıfbank İlköğretim Okulu, Ulukonak İlköğretim Okulu ve şehit Şenol Akar İlköğretim Okulunda uygulama çalışması yapma isteği belirtilmektedir.

Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Fatoş GÖRGÜLÜ'nün, belirtilen okullarda uygulama çalışması yapması, Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Olur'larınıza arz ederim.

A. Murat TANER
Milli Eğitim Müdürü

OLUR

.../11/2007

Alp ASLANARGUN

Vali a.

Vali Yardımcısı

5- 6 YAŞ ÇOCUKLARINDA İLETİŞİM BECERİLERİ ÖLÇEĞİ

Öğretmenin adı:..... Tarih:

Çocuğun yaş grubu: 5 yaş(1) 6 yaş (2) Çocuğun cinsiyeti: Kız (1) Erkek (2)

1.Öğretmenin mezun olduğu okul

(1)Ön lisans (2)Lisans tamamlama (3)Lisans mezunu (4) Lisansüstü(mastır ve doktora)

2.Öğretmenin kıdem yılı .....

3.Çocuğun aile yapısı

(1)Anne-baba ile birlikte yaşıyor (2)Anne ile yaşıyor (3)Baba ile yaşıyor

4.Annenin eğitim durumu

(1)Okuryazar değil (2)İlkokul mezunu

(3)Ortaokul mezunu (4)Lise mezunu

(5)Üniversite mezunu (6)Lisansüstü(mastır ve doktora)

5.Baba eğitim durumu

(1)Okuryazar değil (2)İlkokul mezunu

(3)Ortaokul mezunu (4)Lise mezunu

(5)Üniversite mezunu (8)Lisansüstü(mastır ve doktora)

6.Annenin mesleği.....7.Babanın mesleği.....

8.Kardeş sayısı(öğrenci dâhil değil) (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4 (5) 4 ve üstü

9.Kaçıncı çocuk : (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4 (5) 4 ve üstü

10.Çocuğun daha önce okul öncesi eğitim kurumlarına devam yılı

(1)1.yıl (2) 2. yıl (3) 3. yıl (4) 4.yıl (5) 5.yıl

Açıklama: Aşağıda verilen liste, **çocukların** iletişim becerilerini ne kadar iyi kullandıklarını derecelendirmenize yardımcı olacaktır. Çocukların çok değişik etkinliklerde ve durumlarda gözlemlediğiniz davranışlarına dayanarak onların her beceriyi kullanımını derecelendirin. Envanterin doldurulmasında gerekli özeni göstereceğinizi umar. katkılarınız için teşekkür ederim.

1=Çocuklar o beceriyi hiçbir zaman göstermiyor

2=Çocuklar o beceriyi nadiren gösteriyor

3=Çocuklar o beceriyi bazen gösteriyor

4=Çocuklar o beceriyi sık sık gösteriyor

5=Çocuklar o beceriyi her zaman gösteriyor

		Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman
1	Bir şeyi anlamadığında soru sorar					
2	Konuşurken ilk adımı atar.					
3	Dinlediğini belirten kısa sözler kullanır.(evet,biliyorum,ben de gördüm,duydum,yaşadım vb.)					
4	Kendini ifade ederken yüksek ve düşük ses tonuyla konuşur					
5	Duyularını sözel olarak ifade eder.(mutluyum,üzgünüm,kızgınım,şaşkınım vb. ifadeler kullanma)					
6	Okula gelişte ve ayrılıştta uygun sözler söyler.(günaydın,iyi günler,hoşça kal,merhaba,güle güle merhaba vb. söyleme)					
7	Gerektiğinde birinin sözünü nezaketli bir şekilde kesmek için uygun sözler kullanır.(bir şey söyleyebilir miyim,beni biraz dinler misin vb.)					
8	Konuştğu kişiyle yakın mesafede bulunur.					
9	Sorulan sorulara cevap verir.					
10	Konuşanın sözünü keser..					
11	Akranları ile oyun oynarken oyun bozanlık eder.(oyunda sırasını beklememe,oyun esnasında arkadaşlarını rahatsız etme vb.)					
12	Arkadaşlarını şikayet eder					
13	İnsanları dinlerken sıkılır.(oflar poflar vb.)					
14	Biriyle konuşurken başka şeylerle meşgul olur.(başka tarafa bakama,elleriyle ilgilenme,bir nesneyle ilgilenme vb.)					
15	Konuşurken başkasına söz hakkı verir.					
16	Başkaları ona yardım ettiğinde memnuniyetini jest ve mimikleriyle ifade eder.					
17	Başkaları ona yardım ettiğinde memnuniyetini sözel olarak ifade eder.(teşekkür etme, sağ ol deme vb.)					
18	Arkadaşını üzdüğünde özür diler					
19	Öğretmeniyle konuşurken arkadaşlarıyla konuşurkenden daha farklı konuşur.					
20	Biri konuşurken dinler					
1	Hayır ya da evet demek için bedenini kullanır.					
22	Duyularını ifade etmek için bakışlarını kullanır					
	Öğretmenin sözel olmayan ifadelerini(jest ve mimiklerini kullanıyor.)					

ÖZGEÇMİŞ**Kişisel Bilgiler**

Adı Soyadı : Fatoş GÖRGÜLÜ
Doğum Yeri ve Tarihi : Sallanches/ Fransa 15.01.1984

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Selçuk Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi/ Okul Öncesi
Öğretmenliği
Yüksek Lisans Öğrenimi : Adnan Menderes Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bildiği Yabancı Dilleri : İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler :
Çalıştığı Kurumlar : M.E. B.(İlköğretime Bağlı Anasınıfı)

İletişim

e-posta Adresi : nigem_42@hotmail.com

Tarih :